

**НВП
УКРЕКОПРОЕКТ**

WWW.ECOPRO.COM.UA

+38 (098) 108 40 76

+38 (096) 850 28 18

+38 (063) 326 04 88

email: ukrecoprojekt@gmail.com

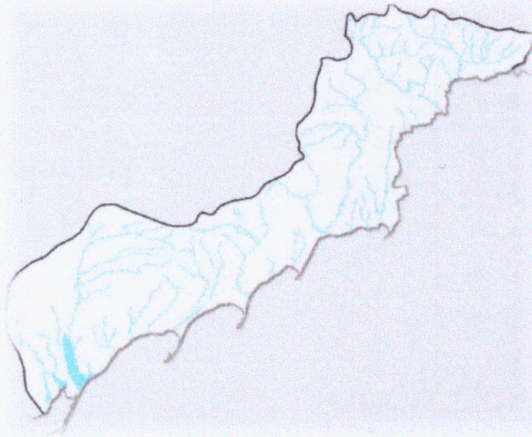
п/р ІВАН UA90334851000000002600799268

у АБ "ПУМБ"

ЄДРПОУ 43191454

02192, м.Київ, вул.Миропільська, будинок 19

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Директор ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Укрекопроект»

Болбат Д.В.

м. Київ – 2024 рік

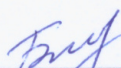
інв. № підп	Підп. та дата
інв. № дубл.	Зам. інв. №
інв. № дубл.	Підп. та дата

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ

Розробником Звіту про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) є юридична особа: Товариство з обмеженою відповідальністю «Науково-виробниче підприємство «Укрекопроект», код ЄДРПОУ 43191454, Адреса: 02192, м. Київ, Дніпровський район, вулиця Миропільська, будинок 19. Офіційний веб-сайт: <https://www.ecopro.com.ua/> Телефон: +38098-108-4076, Електронна адреса: ukresoprojekt@gmail.com.

Автори та виконавці Звіту:

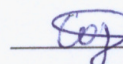
1. Білоус Ян Станіславович – Еколог. Диплом М21 №010704. Ступінь вищої освіти: Магістр. Напрямок підготовки: екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування. Професійна кваліфікація: Організатор природокористування.

 Білоус Я.С.

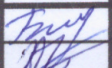
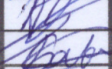
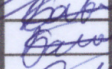
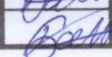
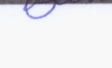
2. Вербова Альона Сергіївна. Диплом В19 №207874 Напрямок підготовки: Екологія, охорона навколишнього середовища, та збалансоване природокористування. Професійна кваліфікація: Організатор природокористування. Свідоцтво № 229 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

 Вербова А.С.

3. Созонтова Наталя Володимирівна – гідробіолог. Диплом СК №12376510. Спеціальність: Біологія.

 Созонтова Н.В.

4. Булгак (Пашняк) Анастасія Володимирівна – Еколог. Диплом М 20 №110255 Ступінь вищої освіти: Магістр. Спеціальність: «Екологія». Освітньо – професійна програма «Екологічний контроль та аудит». Свідоцтво № 227 від

Підп. та дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)		
	Зам. інв. №						ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ	
інв. № дубл.	Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата	Стадія	Аркуш	Аркушів
								2
інв. № підп	Разраб.		Білоус Я.С.			ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»		
	Пров.		Булгак А.В.					
	Т. контр.		Болбат Д.В.					
	Н. контр.		Болбат Д.В.					
	Утв.		Болбат Д.В.					

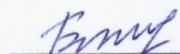
15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка»;

 Булгак А.В.

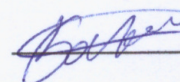
5. Атаєв Сергій Вікторович - Інженер-проектувальник, кандидат технічних наук із спеціальності: «Екологічна безпека» ДК№009054. Диплом РВ 23428294. Ступінь вищої освіти: магістр. Спеціальність: «Екологія та охорона навколишнього середовища». Кваліфікація: магістр – еколог. Кваліфікаційний сертифікат відповідального виконавця окремих видів робіт (послуг), пов'язаних зі створенням об'єктів архітектури Серія АР 012978. Категорія: провідний інженер – проектувальник.

 Атаєв С.В.

6. Білушенко Анатолій Анатолійович – Біолог. Диплом ЕР № 32423034. Ступінь вищої освіти: спеціаліст. Спеціальність: Екологія та охорона навколишнього середовища». Професійна кваліфікація: Еколог. Науковий ступінь: кандидат біологічних наук. Диплом к.б.н ДК №019584 із спеціальності: Зоологія.

 Білушенко А.А.

7. Болбат Дмитро Володимирович – Директор «НВП УКРЕКОПРОЕКТ». Диплом НК №28561651 Спеціальність: Будівництво та цивільна інженерія. Свідоцтво №230 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

 Болбат Д.В.

Підп. та дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)		
	Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата	ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ ЗВІТУ		
іне. № підп	Разраб.		Білоус Я.С.					
	Пров.		Булгак А.В.				3	203
	Т. контр.		Болбат Д.В.			ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»		
	Н. контр.		Болбат Д.В.					
	Утв.		Болбат Д.В.					

ВСТУП

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально - економічного розвитку країн, регіонів і населених пунктів.

Після підписання в 2014 році Угоди про асоціацію Україна – ЄС було розпочато процес апроксимації національного законодавства до законодавства ЄС в галузі управління водними ресурсами та якості води. Протягом останніх років було розроблено та прийнято низку законів та інших нормативно-правових актів. Зокрема, в 2016 році Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом», де закріплюється управління водними ресурсами за басейновим принципом.

Відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» плани, як документ державного планування підлягають проходженню процедури стратегічної екологічної оцінки, тому об'єктом оцінки даного звіту SEO є документ державного планування загальнодержавного рівня - План управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030), розроблення якого передбачено статтею 13² Водного кодексу України.

Стратегічна екологічна оцінка - процедура визначення, опису та оцінювання наслідків виконання документів державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, виправданих альтернатив, розроблення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків, яка включає визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, складання звіту про стратегічну екологічну оцінку, проведення громадського обговорення та консультацій (за потреби - транскордонних консультацій), врахування у документі державного планування звіту про

Підп. та дата						
Зам. інв. №						
інв. № дубл.						
Підп. та дата						
інв. № підп						
		Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)				
		Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
		Разроб.		Білоус Я.С.	<i>[Signature]</i>	
		Пров.		Булгак А.В.	<i>[Signature]</i>	
		Т. контр.		Болбат Д.В.	<i>[Signature]</i>	
		Н. контр.		Болбат Д.В.	<i>[Signature]</i>	
		Утв.		Болбат Д.В.	<i>[Signature]</i>	
		ВСТУП				Стадія Аркуш Аркуші
						4 203
		ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»				

стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій, інформування про затвердження документа державного планування та здійснюється у порядку, визначеному цим Законом.

Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування. Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) - це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Досвід багатьох країн продемонстрував високу ефективність СЕО, як інструмента планування, що сприяє якості розроблюваних планів, програм, стратегій тощо.

Звіт зі стратегічної екологічної оцінки було виконано у відповідності до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» та методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування, затверджених наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018 р. № 296.

Розроблення звіту СЕО дозволить перейти до етапу затвердження Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030), що забезпечить комплексне та організоване вирішення питань щодо покращення якості водних ресурсів на території басейну.

Підп. та дата									
Зам. інв. №									
інв. № дубл.									
Підп. та дата									
інв. № підп						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)			
	Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата	ВСТУП	Стадія	Аркуш	Аркушів
	Разраб.		Білоус Я.С.					5	203
	Пров.		Булгак А.В.			ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»			
	Т. контр.		Болбат Д.В.						
	Н. контр.		Болбат Д.В.						
Утв.		Болбат Д.В.							

2.12	Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено	99
3	ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	102
4	ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)	110
5	ЗОВОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОВОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	132
5.1	Основні міжнародні та національні зобов'язання	132
5.2	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки документа державного планування	136
5.3	Процедура ОВД.....	151
5.4	Дотримання вимог процедури проведення СЕО	152
6	ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ	154
7	ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ	170
8	ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)	176

Підп. та дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)			
	Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата	ЗМІСТ	Стадія	Аркуш	Аркушів
Зам. інв. №								7	203
інв. № дубл.							ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»		
Підп. та дата	Разраб.	Білоус Я.С.	<i>[Signature]</i>						
	Пров.	Булгак А.В.	<i>[Signature]</i>						
	Т. контр.	Болбат Д.В.	<i>[Signature]</i>						
	Н. контр.	Болбат Д.В.	<i>[Signature]</i>						
інв. № підп	Утв.	Болбат Д.В.	<i>[Signature]</i>						

8.1	Виправдані альтернативи	176
8.2	Використані методи при складанні Звіту	178
8.3	Труднощі, що виникли у ході розробки звіту СЕО	179
9	ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНИТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	180
10	ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)	190
11	РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ	192
	СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	194
	ДОДАТКИ.....	198
	Додаток 1 Розміщення Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки	199
	Додаток 2 Свідоцтво № 227	201
	Додаток 3 Свідоцтво №230.....	202
	Додаток 4 Свідоцтво №229.....	203

Підп. та дата									
Зам. інв. №									
інв. № дубл.									
Підп. та дата									
інв. № підп						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)			
	Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата	ЗМІСТ	Стадія	Аркуш	Аркушів
	Разраб.		Білоус Я.С.					8	203
	Пров.		Булгак А.В.						
	Т. контр.		Болбат Д.В.						
	Н. контр.		Болбат Д.В.						
Утв.		Болбат Д.В.							
						ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»			

СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ

План, ПУРБ	План управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)
МПВ	Масиви поверхневих вод
МПЗВ	Масиви підземних вод
ШМПВ	Штучний масив поверхневих вод
ІЗМПВ	Істотно змінений масив поверхневих вод
ЗСО	Зона санітарної охорони
ВРД ЄС	Водна рамкова директива Європейського Союзу
РБР	Район басейну річок
ПЗ	Програма заходів
ДДП	Документ державного планування
СЕО	Стратегічна екологічна оцінка
ОВД	Оцінка впливу на довкілля
ГДК	Гранично допустима концентрація
ЗР	Забруднюючі речовини
КОС	Каналізаційні очисні споруди
ОС	Очисні споруди
КНС	Каналізаційні насосні станції
ТПВ	Тверді побутові відходи
ПЗФ	Природно-заповідний фонд
ГТС	Гідротехнічні споруди
ПММ	Паливно-мастильні матеріали
БУВР	Басейнове управління водних ресурсів

Підп. та дата
Зам. інв. №
інв. № дубл.
Підп. та дата
інв. № підп.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)				
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
Разраб.		Білоус Я.С.		
Пров.		Булгак А.В.		
Т. контр.		Болбат Д.В.		
Н. контр.		Болбат Д.В.		
Утв.		Болбат Д.В.		
СКОРОЧЕННЯ ТА АБРЕВІАТУРИ				
		Стадія	Аркуш	Аркуші
			9	203
ТОВ «НВП «УКРЕКОПРОЕКТ»				

1 ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ ЦІЛІ ПРОГРАМИ, ЇЇ ЗВ'ЯЗОК З ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

1.1 Зміст та основні цілі ПУРБ

План управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) є документом державного планування загальнодержавного рівня, яким визначаються основні екологічні цілі для поверхневих, підземних вод і зон (територій), які підлягають охороні та комплекс заходів для їх досягнення.

Розроблення ПУРБ передбачено статтею 13² Водного кодексу України. Порядок розроблення ПУРБ затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 336.

Проект ПУРБ розроблявся Державним агентством водних ресурсів України разом з Державною службою геології та надр України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, іншими заінтересованими сторонами з урахуванням рішень Басейнової ради річок Приазов'я. Організаційні заходи щодо розроблення планів управління річковими басейнами та їх виконання здійснюються Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України і Держводагентством. З метою забезпечення реалізації державної політики у сфері управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів у межах району річкового басейну Приазов'я, спрямування та координації діяльності організацій, що належать до сфери управління Держводагентства, з питань управління, використання та відтворення поверхневих водних ресурсів у межах району річкового басейну Приазов'я, а також забезпечення реалізації державної політики у сфері водного господарства у межах Запорізької області Держводагентством створено Басейнове управління водних ресурсів річок Приазов'я.

Екологічні цілі для поверхневих, підземних вод і зон (територій), які підлягають охороні, визначені у ПУРБ наведено у таблиці нижче.

Таблиця 1.1.1 Цілі ПУРБ

№	Об'єкт	Екологічні цілі
1	Поверхневі води	1) запобігання погіршенню стану всіх МПВ;
		2) досягнення / підтримання доброго екологічного та хімічного стану всіх МПВ природних категорій (річки, озера, перехідні та прибережні води);
		3) досягнення / підтримання доброго екологічного потенціалу та хімічного стану істотно змінених та штучних МПВ;

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						10
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

		4) поступове зменшення до повної відсутності забруднення небезпечними речовинами.
2	Підземні води	1) запобігання погіршенню стану всіх МПЗВ; 2) досягнення / підтримання доброго кількісного та хімічного стану всіх МПЗВ; 3) запобігання та обмеження забруднення підземних вод.
3	Зони (території), які підлягають охороні:	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство для: 1) об'єктів Смарагдової мережі; 2) зон санітарної охорони; 3) зон охорони цінних видів водних біоресурсів; 4) масивів поверхневих / підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання; 5) зон, вразливих до (накопичення) нітратів; 6) уразливих та менш уразливих зон, визначених відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля.

Більш детально про екологічні цілі по кожному об'єкту та прогнозовані результати у разі їх виконання у таблиці 1.1.2.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					11
					проскту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 1.1.2 Екологічні цілі для кожного об'єкту, передбаченого ПУРБ та прогнозовані зміни у разі виконання ПЗ

№	Об'єкт	Суть/мета екологічної цілі	Методики, нормативні документи та відповідні критерії	Екологічний стан об'єкту до реалізації заходів	Прогнозований екологічний стан об'єкту після реалізації заходів
1	Масиви поверхневих вод (МПВ)	досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану МПВ	Класифікація масивів поверхневих вод відповідно до їхніх екологічного та хімічного станів проводиться згідно «Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод». Для стану «добрий» значення біологічних показників масиву поверхневих вод вказують на низькі рівні	- без ризику недосягнення доброго екологічного стану /потенціалу знаходяться 166 МПВ, можливо під ризиком – 43 МПВ, під ризиком 346 МПВ. - без ризику недосягнення доброго хімічного стану знаходяться 501 МПВ, можливо під ризиком – 54 МПВ.	-доброго екологічного стану/потенціалу до 2030 року досягнуть 183 МПВ, з них 161 МПВ, це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), 22 МПВ – це 5% МПВ від тих, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком недосягнення екологічних цілей, і досягнуть екологічних цілей за рахунок впровадження заходів ПЗ. - інші МПВ басейну, які знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком (372 МПВ), можуть досягти доброго екологічного стану/потенціалу до 2036 або

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)

Інв. № підл.		Підп. і дата		Взам. інв. №		Інв. № дубл.		Підп. і дата	
Зм.									
Кільк.									
№ докум.									
Підп.									
Дата									
<p>Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>									
2	Масиви підземних вод (МПЗВ)	Досягнення/підтримання «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод. Відновлення моніторингу підземних вод. Незадовільний стан моніторингу підземних вод упродовж останніх десятиріч, і, відповідно, недостатня інформація	антропогенного впливу і мало відхиляються від значень, характерних для масиву поверхневих вод у референційних умовах. Концентрації хімічних та фізико-хімічних показників не перевищують екологічних нормативів якості, встановлених для екологічного стану «добрий».	Основним критерієм доброго кількісного стану МПЗВ слід вважати відсутність явищ виснаження підземних вод. Крім того, для безнапірних МПЗВ критерієм доброго стану є відповідний стан пов'язаних з ними поверхневих водних об'єктів та відсутність негативного впливу на	- фактично припинена у останні роки і остаточно знищена під час війни система моніторингу підземних вод. За відсутності моніторингу підземних вод досягнення всіх перелічених цілей є нереальним. - у басейні річок Приазов'я визначено 15 груп МПЗВ.	2042 р. за умов впровадження заходів із ПЗ. - доброго хімічного стану до 2030 року досягнуть 501 МПВ, це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), 54 МПВ, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходиться під ризиком, досягне екологічних цілей не раніше 2036 або 2042 р. за умов впровадження заходів із ПЗ.	- доброго кількісного стану до 2030 року досягнуть 11 (73 % від ідентифікованих МПЗВ і їхніх груп), інші 4 групи (27 % від ідентифікованих МПЗВ і їхніх груп) прогнозовано можуть досягти доброго кількісного стану не раніше 2042 року.		
13	Арк.								

Інв. № підл.		Підп. і дата		Взам. інв. №		Інв. № дубл.		Підп. і дата	
Зм.									
Кільк.									
№ докум.									
Підп.									
Дата									
<p>Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>									
		про сучасний стан МПЗВ дозволяє визначити екологічні цілі лише в найбільш загальному вигляді. У процесі моніторингу екологічні цілі для кожного МПЗВ будуть уточнені.	поверхневі екосистеми, передовсім пригнічення рослинності. Критеріями доброго якісного (хімічного) стану МПЗВ є природний фоновий вміст хімічних елементів та сполук, а також нормативи, визначені для питної води Державними санітарними нормами та правилами "Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною" (ДСанПіН 2.2.4-171-10).					- доброго хімічного стану – 7 (47 % від ідентифікованих МПЗВ і їхніх груп). - решта 8 груп МПЗВ (безнапірні та напірні) прогнозовано можуть досягти доброго хімічного (якісного) стану не раніше 2042 р. за умов реалізації масштабних заходів зі зменшення навантаження від дифузних джерел забруднення.	
3	Зони (території), які підлягають охороні, у тому числі:								
	- об'єкти Смарагдової мережі	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	-	У межах басейну річок Приазов'я розташовано 21 об'єкт Смарагдової мережі. Жоден із об'єктів не має розробленого плану управління та розвитку. Об'єкти Смарагдової мережі розташовані на території Донецької,				Після деокупації, території на якій розташовані об'єкти Смарагдової мережі потребують обстежень для можливості визначення необхідних заходів, спрямованих на покращення їх екологічного стану.	
14	Арк.								

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Луганської, Запорізької та Херсонської областях перебувають в окупації з лютого 2022 року. Через постійні обстріли прикордонних територій, заборонений доступ до об'єктів природо-заповідного фонду. Інформація про екологічний стан територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської області до теперішнього часу відсутня. За інформацією Херсонської ОВА у межах басейну річок Приазов'я Херсонської області біосферний заповідник «Асканія Нова» та національний природний парк «Азово –Сиваський» опинилися в зоні гуманітарної кризи, позбавлені можливості

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

				отримати фінансування. Ситуація ускладнюється замінуванням території, адже після розмінування природно-заповідних територій утворюються воронки від вибухів, а отже суттєво псується або знищуються природні ділянки та все живе на них. Детонації, обстріли, мінування територій природно-заповідного фонду призводять до знищення різноманітних видів птахів і тварин та місця їх існування.	
-зони санітарної охорони	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	- дотримання вимог використання водозаборів та їх ЗСО відповідно до постанови Кабінету Міністрів України про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів від 18 грудня 1998 р. № 2024	У межах басейну річок Приазов'я розташовано 108 водозаборів (дані 2021 р.), що здійснюють забір води об'ємом більше 10 м ³ на добу. З них водозаборів підземних - 104, поверхневих - 4.	Після деокупації територій, необхідне проведення повторного обліку наявних водозаборів та визначення їх стану.	

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

				Відсутність достовірної інформації та неможливість організації ведення державного обліку водокористування Державним агентством водних ресурсів України через окупацію територій.	
-зони охорони цінних видів водних біоресурсів	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	---		- зони охорони цінних видів біоресурсів в Україні не визначені.	---
- масиви поверхневих/підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання	- якість води водоймищ і рік, що використовуються в зонах рекреації, повинна відповідати вимогам санітарного законодавства. - склад і властивості води в районі рекреаційного водокористування повинні відповідати вимогам за фізико-хімічними та санітарно-мікробіологічними показниками.	Відповідність води нормативам: - ДСанПіН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною; - Наказ МОЗ України «Про затвердження Гігієнічних нормативів якості води водних об'єктів для задоволення питних, господарсько-побутових та інших потреб населення» №721 від 02.05.2022 р. Необхідність дотримання вимог постанови КМУ від 06.03.2002 № 264 «Про		- станом на листопад 2023 року у басейні річок Приазов'я місця рекреації не визначені у зв'язку з окупацією території басейну.	---

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

			затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах»	
	-екологічні цілі для зон, вразливих до (накопичення) нітратів.	- відповідність вимогами ВРД ЄС	Методика визначення зон, вразливих до нітратів (наказ Міндовкілля від 15.04.2021 № 244), як того вимагає Нітратна директива ЄС.	Для визначення зон, вразливих до нітратів, необхідна зазначена інформація високої якості і з достатнім рівнем достовірності. На цей момент існуюча мережа моніторингу поверхневих вод у своїй безперервності та просторовому охопленні не є достатньою для застосування розробленого методу, а моніторинг підземних вод взагалі не здійснюється. Тому, на період 2025-2030 років пропонується визначити всю територію України як зону, вразливу до нітратів. Застосування такого підходу дає можливість поширювати основні заходи на всю територію
				- вдосконалення мережі моніторингу (як підземних, так і поверхневих вод) та покращення бази даних, для забезпечення більш детального підходу до виділення зон та їх моніторингу і, таким чином, досягнення повної відповідності ВРД ЄС під час 2-го циклу плану управління річковим басейном (2031-2036 рр.).

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

				країни та планувати більш конкретні заходи для масивів поверхневих та підземних вод, де існує ризик недосягнення екологічних цілей внаслідок впливу сільського господарства на основі підтверджених даних.	
	-уразливі та менш уразливі зони, визначені відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля	Досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство	Наказ Міндовкілля від 14 січня 2019 року № 6 (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 05 лютого 2019 року за № 125/33096) «Про затвердження Порядку визначення популяційного еквівалента населеного пункту та Критеріїв визначення уразливих та менш уразливих зон».	Станом на 2023 рік уразливі та менш уразливі зони в Україні не визначено. Держводагентством підготовлено подання до органів місцевого самоврядування. Проте, у зв'язку з тимчасовою окупацією території рішення про визнання МПВ уразливими зонами не може бути прийнято.	В цілому в РБР Приазов'я пропонується визнати 40 МПВ уразливими зонами.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

У Додатку 9 (таблиця 1 і 2) до ПУРБ наведені екологічні цілі МПВ та МПЗВ і їхніх груп, терміни їх досягнення, причини відтермінування та встановлення менш жорстких цілей.

Для досягнення вищевказаних цілей ПУРБ передбачає виконання 65 заходів, у тому числі 59 основних та 6 додаткових, що наведені у Додатку 12 до проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030). Короткий опис запланованих заходів представлено у таблиці 1.1.3.

Таблиця 1.1.3 Короткий перелік заходів ПУРБ

№	Об'єкт	Назва заходу	Кількість заходів
1	Поверхневі води	Заходи, спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами, біогенними речовинами та небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела).	- спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами – 47 заходів; - спрямовані на зменшення забруднення біогенними речовинами - 47 заходів; - спрямовані на зменшення забруднення – 52 заходи.
		Заходи, спрямовані на покращення/відновлення гідрологічного режиму та морфологічних показників.	7
2	Підземні води	ПЗ не включає заходів по підземним водам у зв'язку з відсутністю оперативної інформації про стан МПЗВ через окупацію значної території басейну. Тому, першочерговою ціллю після деокупації територій є відновлення мережі моніторингу МПЗВ. У процесі моніторингу екологічні цілі для кожного МПЗВ будуть уточнені, а заходи доповнені.	0
3	Інші заходи	- реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області;	7

Підп. і дата	Зм. інв. №	Інв. № підп.
Підп. і дата	нв. № дубл.	
Зм.	Кільк	№ докум.
Підп.	Дат	

- проведення інформаційних кампаній та громадських акцій зі збору сміття в районі водних об'єктів басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;

- проведення досліджень з визначення впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;

- визначення меж водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, пляжних зон та заплав малих річок в РБР Приазов'я, зазначення їх у документації із землеустрою, містобудівній документації на місцевому та регіональному рівні, внесення відомостей про відповідні обмеження у використанні земель до Державного земельного кадастру та позначення зазначених меж на місцевості інформаційними знаками у РБР Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;

- дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод РБР Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;

- інвентаризація водних об'єктів в РБР Приазов'я в межах територіальних громад Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей, територія яких перебувала під окупацією з 2014 року та з 24.02.2022 року;

- обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в РБР Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей.

Програма заходів (далі - ПЗ) розроблена відповідно до «Методичних рекомендацій щодо встановлення екологічних цілей, розробки програми заходів та виконання аналізу економічної ефективності програми заходів Плану управління річковим басейном» (Методичні рекомендації), схвалених

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

на засіданні науково-технічної ради Держводагентства України від 12 липня 2023 року. ПЗ розроблено БУВР річок Приазов'я відповідно до Методичних рекомендацій та Порядку розроблення ПУРБ спільно з місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, неурядовими громадськими організаціями (далі - НГО), науково-освітніми установами (далі - НОУ) та іншими заінтересованими сторонами з урахуванням пропозицій та рішень Басейнової ради річок Приазов'я.

ПЗ розроблена на період 6 років, починаючи з першого циклу плану на 2025 -2030 роки. Початок реалізації заходу має бути не пізніше третього року від початку циклу (не пізніше 1 січня 2028 року). Під час реалізації дозволяється вносити доповнення та зміни до затвердженої ПЗ.

Фінансування передбачених заходів ПУРБ згідно Постанови КМУ від 18 травня 2017 р. № 336 «Про затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном» здійснюватиметься за рахунок коштів державного і місцевих бюджетів в межах видатків, передбачених Державним бюджетом України на відповідний рік. З цією метою також можуть залучатися інші джерела, не заборонені законодавством.

Затвердження ПУРБ дозволить досягти визначених екологічних цілей, у тому числі, забезпечення збалансованого інтегрованого управління водними ресурсами, що не виснажує природні екосистеми та забезпечує досягнення/підтримання «доброго» стану вод.

1.2 Зв'язок ПУРБ з іншими документами державного планування

Розроблення ПУРБ відповідає Основним засадам (стратегії) державної екологічної політики України на період до 2030 року, затвердженим Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25 червня 1991 року № 1264-XII, цілям та заходам, визначеним Національним планом дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р, Водною стратегією України на період до 2050 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р, Морською природоохоронною стратегією України, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 № 1240-р, та спрямоване на імплементацію Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 р. «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» (Водна Рамкова Директива), що є зобов'язанням України в рамках

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						22
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

реалізації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Під час розроблення Проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) були враховані завдання, заходи та ступінь їх виконання, що були передбачені у попередніх бюджетних Програмах різного рівня та фондів, які виконувались у басейні річок Приазов'я протягом 2019-2021 рр., зокрема:

- Загальнодержавна цільова програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року;

- Загальнодержавна цільова програма «Питна вода України» на 2011-2020 рр;

- Державна бюджетна програма «Ведення лісового і мисливського господарства охорона і захист лісів в лісовому фонді»;

- Бюджетна програма «Збереження природно-заповідного фонду»;

- Державна цільова програма розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року;

- Регіональна цільова програма щодо здійснення розчистки та регулювання русел річок на 2018 - 2022 роки;

- Обласна комплексна програма охорони довкілля, раціонального використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки у Запорізькій області;

- Регіональна цільова програма «Питна вода Запорізької області» на 2012 - 2020 роки;

- Регіональна програма розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро в Запорізькій області на період до 2021 року;

- Програма екологічного оздоровлення басейну річки Молочна, відновлення її гідрологічного режиму, благоустрою та збереження біорізноманіття до 2025 року;

- Програма соціально-економічного та культурного розвитку Запорізької області на 2019 рік;

- Програма розвитку лісового фонду Запорізької області на період до 2022 року;

- Комплексна програма розвитку водного господарства Херсонської області до 2020 року.

Основними діючими програмами, що мають зв'язком із ПУРБ є:

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						23
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

- План управління ризиками затоплення для окремих територій у межах району басейну річок Приазов'я на 2023–2030 роки;

- Загальнодержавна цільова соціальна програма «Питна вода України» на 2022 - 2026 роки;

- Програма екологічного оздоровлення басейну річки Молочна, відновлення її гідрологічного режиму, благоустрою та збереження біорізноманіття до 2025 року.

У зв'язку з проведенням воєнних (бойових) дій, а також перебування в тимчасовій окупації територій розташованих в басейні річок Приазов'я надалі фінансування діючих програм, спрямованих на розвиток водного господарства частково призупинено на невизначений час до закінчення війни.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проскту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)					Арк
										24
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

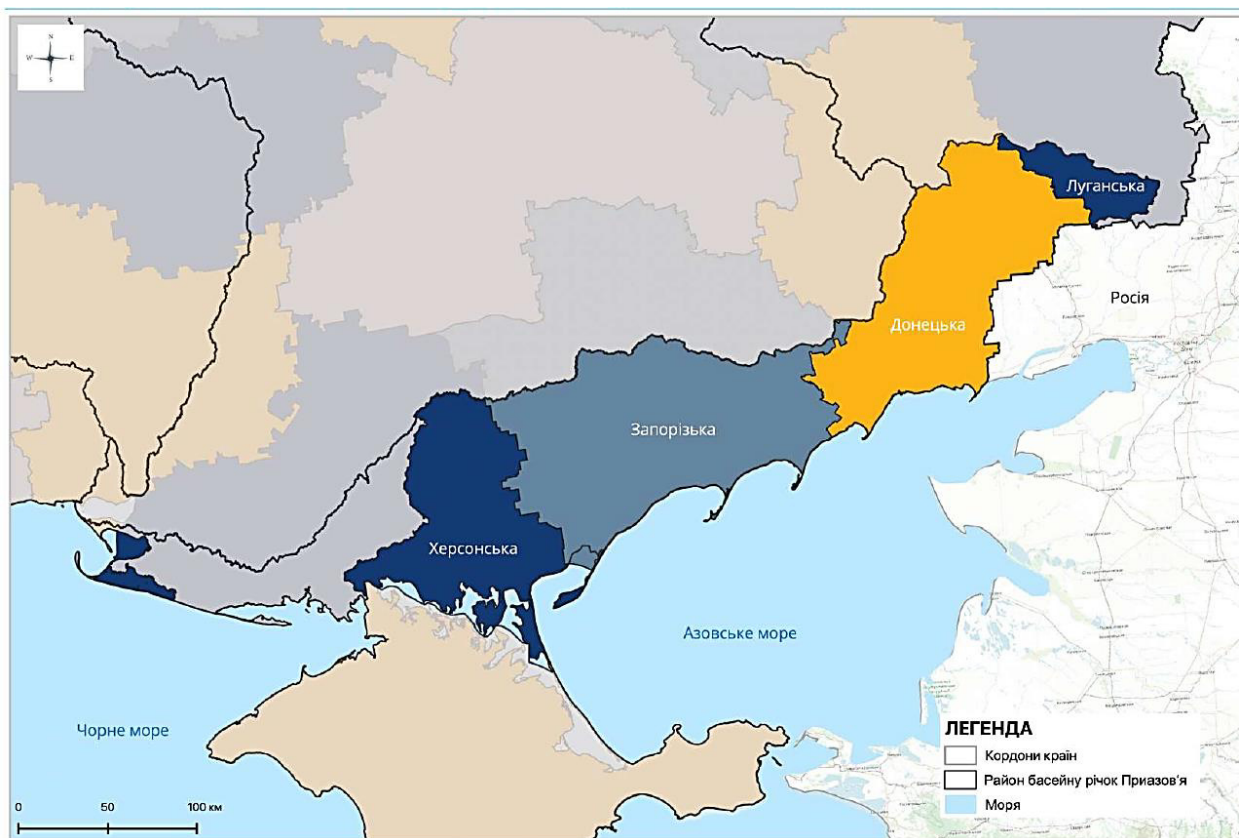

Рисунок 2.1.1 Адміністративні одиниці району басейну річок Приазов'я

Гідрографічна мережа РБР Приазов'я включає 121 річку із площею водозбору більше 10 км² та 11 озер із площею більше 0,5 км².

В басейні річок Приазов'я доволі високий рівень антропогенного навантаження на навколишнє середовище, зокрема: розорювання та знелісення водозборів без застосування протиерозійних заходів; порушення режиму господарювання у водоохоронних зонах та на прибережних водозахисних смугах річок; забудова в зонах можливого затоплення та заплавах річок; влаштування доріг, мостів без врахування вимог будівельних норм в частині водовідводів та захисту від паводків; ведення лісогосподарської діяльності за умови недостатньо розробленої раціональної науково-обґрунтованої технології та інша господарська діяльність. Сукупність цих умов певним чином відіграє відповідну роль у процесі формування екологічної ситуації в басейні річок Приазов'я.

2.2 Кліматичні умови

Клімат району басейну річок Приазов'я є помірно-континентальний та характеризується виразними посухами, з тривалим, сухим і спекотним літом з великою кількістю сонячних днів. Зима коротка, малосніжна, м'яка з періодичними і частими відлигами. Вся територія басейну річок Приазов'я

знаходиться в умовах степової зони південної атлантико-континентальної області.

Середньорічна температура становить 12°C, найхолодніший місяць січень з середньою температурою – 7°C, а найтепліший місяць серпень з середньою температурою + 25,3°C, мінімальна зафіксована температура у Луганській області – 42°C, а максимальна зареєстрована в Запорізькій і Херсонській областях + 42°C

Тут, річна кількість атмосферних опадів зменшується в напрямку з північного-сходу на південний-захід з 550 мм до 400 мм. Північна частина району басейну річок Приазов'я входить до помірно посушливої зони, яка змінюється на південному-заході – суворо посушливою. У теплий період року (квітень-жовтень) випадає від 250 мм опадів у південній частині району басейну річок Приазов'я, а в північній до 300 мм. У холодний період року (листопад-березень) кількість атмосферних опадів зростає у північно-східному напрямку від 200 до 250 мм.

Переважаючими вітрами на території басейну є східні і північно-східні з повторюваністю до 50%.

Одним з головних проявів регіональних кліматичних змін на тлі глобальних процесів потепління є істотне підвищення температури повітря, зміна термічного режиму та структури опадів, збільшення кількості небезпечних метеорологічних явищ та екстремальних погодних умов, збитків, які вони зумовлюють різним галузям економіки та населенню країни. Такі тенденції характерні як для України загалом, так і для басейну річок Приазов'я зокрема. Найбільші зміни спостерігались протягом останніх тридцяти років, які виявились найтеплішими за період інструментальних спостережень за погодою.

Характерною рисою зміни режиму зволоження в Україні є зміна структури опадів. У теплий період це проявляється у збільшенні інтенсивності опадів, зростанні їхньої зливної складової. Збільшення інтенсивності опадів зумовило ріст добової кількості опадів, хоча число дощових днів зменшилось, а максимальна тривалість бездощового періоду зросла. Такі тенденції характерні і для басейну річок Приазов'я.

Підвищення температури повітря та нерівномірний розподіл опадів, які мають зливовий, локальний характер у теплий період і не забезпечують ефективно накопичення вологи в ґрунті зумовило збільшення кількості та інтенсивності посушливих явищ.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						27
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Протягом 1991-2020 рр. у межах басейну річок Приазов'я спостерігався суттєвий ріст середньої за рік температури повітря швидкість якого становила 0,56 °С/10 років. Ці зміни втричі перевищували швидкість зміни глобальної температури на планеті за цей період. Як наслідок, середня за рік температура повітря підвищилась на 0,8 °С порівняно з її середніми багаторічними значеннями у 1961-1990 рр. Зима стала теплішою на 1,4 °С, літо – на 1,0 °С, весна на 0,7 °С, а осінь на 0,5 °С.

Річна кількість опадів суттєво не змінилась за останні 30 років, порівняно з кліматичною нормою 1961-1990 рр., проте відбувся їхній перерозподіл між сезонами - зменшилась їхня кількість влітку (-6%) та зимою (-10%) і зросла восени (3%).

Такі зміни клімату вже відобразилися у зменшенні об'єму стоку води в річках та їхньому внутрішньорічному розподілі. Весняне водопілля, яке було характерне для річок басейну Приазов'я, суттєво зменшилось, а це в свою чергу призвело до погіршення промивки русла, вода весною рідко виходить на заплаву і не живить заплавні водойми. Негативними проявами зміни гідрологічного режиму річок є: замулення русел, заростання русел (що, зокрема, призводить до їх звуження), інтенсифікація ерозії русла та берегів, втрата гідравлічного різноманіття, зникнення гідроморфологічних форм (перекати, заводі, бистрини та інші), зміна природної рослинності прилеглої до русла частини заплави, заростання її чагарниками та деревами.

Водно-тепловий баланс річкового басейну є надто чутливим до кліматичних змін. Підвищення температури повітря та зміна характеру випадання опадів впливають не тільки на гідрологічний режим річок, а й на загальні запаси водних ресурсів. Кліматичні зміни збільшують частоту повеней та посух, що робить вразливим сільське господарство, енергетику, транспорт та соціальну сферу, адже вони залежать від водних ресурсів.

2.3 Атмосферне повітря

Оскільки ведення статистичної інформації щодо стану атмосферного повітря у розрізі річковий басейнів не передбачено, дані розглядаються по кожній області в цілому, без виділення річкового басейну.

Інформація щодо стану атмосферного повітря аналізувалась на основі даних, зазначених у доповідях про стан навколишнього природного середовища Донецької, Луганської та Запорізької областей у 2022 році. Слід зазначити, що інформація про загальні обсяги викидів забруднюючих речовин атмосферне повітря стаціонарними джерелами в кожній із областей за 2022 рік

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт				Арк
					про стратегічну екологічну оцінку				28
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я				
					(2025-2030)				
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

відсутня. У зв'язку з військовою агресією росії проти України та дією положень Закону України «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» статистична інформація щодо стану атмосферного повітря в Україні у 2022 році не була сформована органами державної статистики, тому дані за 2022 рік також не наведені у звіті СЕО.

Донецька область

За інформацією Державної служби статистики України, викиди забруднюючих речовин та парникових газів у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення за 2021 рік становлять 744,1 тис. т (33,2% від загальних викидів по Україні) та на 0,9% менше, ніж в 2020 рік. Крім того, обсяги викидів діоксиду вуглецю склали 22699,5 тис. т.

Динаміка викидів в атмосферне повітря Донецької області наведена у таблиці 2.3.1.

Таблиця 2.3.1 Динаміка викидів в атмосферне повітря Донецької області протягом 2005-2022 років

Роки	Викиди в атмосферне повітря, тис. т.		Щільність викидів у розрахунку на 1 кв км, т		Обсяги викидів у розрахунку на 1 особу, кг.
	Всього		у тому числі		
	стаціонарними джерелами		пересувними джерелами		
2005	1862,9	1638,1	224,8	70,3	401,0
2006	1895,2	1659,7	235,5	71,5	411,8
2007	1871,2	1653,4	217,8	70,6	410,4
2008	1767,2	1533,4	233,8	66,6	391,0
2009	1513,3	1299,8	213,5	57,0	337,5
2010	1589,9	1378,1	211,8	52,0	309,7
2011	1729,3	1525,9	203,4	57,5	345,4
2012	1714,7	1514,8	199,9	57,1	345,1
2013	1621,8	1448,1	173,7	54,6	332,2
2014	1138,5	1043,0	95,5	39,3	241,4
2015	974,7	917,6	57,1	34,6	214,3
2016	1036,3	981,4	54,9	37,0	230,7
2017	839,2	784,8	54,4	29,6	185,9
2018	844,7	790,2	54,5	29,8	188,9
2019	830,4	773,5	56,9	29,2	186,4
2020	802,5	751,0	51,5	28,3	182,4
2021*	795,4	744,1	51,3	28,1	182,4
2022	-**	-**	-**	-**	-**

Зменшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2014-2015 роках у порівнянні з 2013 роком пов'язано зі збройною агресією Російської Федерації на частині території регіону, внаслідок чого багато

Підп. і дата	Зм. інв. №	нв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.

Відбір проб атмосферного повітря на постах спостереження за забрудненням атмосферного повітря Донецького РЦГМ здійснювався на чотирьох ПСЗ у м. Краматорська та на 2 двох ПСЗ у м. Слов'янська.

За перший квартал 2022 року Краматорською лабораторією спостережень за забрудненням атмосферного повітря (далі – Краматорська ЛСЗА) Донецького РЦГМ проаналізовано 7593 проби (Краматорськ – 5075; Слов'янськ – 2518).

Результати спостережень стану атмосферного повітря у Донецькій зоні за даними Краматорської ЛСЗА Донецького РЦГМ за перший квартал 2022 року наведені у таблиці 2.3.2

Таблиця 2.3.2 Вміст забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в населених пунктах Донецької області за даними стаціонарних постів за 1 квартал 2022 року

Назва забруднюючої речовини	Середньо-квартальний вміст, мг/м ³	Середньодобові ГДК, мг/м ³	Максимальний вміст, мг/м ³	Максимальні разові ГДК, мг/м ³
1	2	3	4	5
Краматорськ				
Пил (завислі речовини)	0,10	0,15	0,60	0,50
Діоксид сірки	0,004	0,050	0,045	0,500
Оксид вуглецю	2	3	16	5
Діоксид азоту	0,06	0,04	0,80	0,20
Фенол	0,005	0,003	0,020	0,010
Фторид водню	0,004	0,005	0,066	0,020
Формальдегід	0,004	0,003	0,049	0,035
Слов'янськ				
Пил (завислі речовини)	0,10	0,15	0,3	0,50
Діоксид сірки	0,003	0,050	0,008	0,500
Оксид вуглецю	2	3	7	5
Діоксид азоту	0,07	0,04	0,39	0,20
Фенол	0,019	0,003	0,064	0,010
Фторид водню	0,004	0,005	0,027	0,020
Формальдегід	0,004	0,003	0,033	0,035

Відповідно до отриманих даних значення індексу забруднення атмосферного повітря для міст Донецької області, де проводились спостереження, у 2022 році становив: м. Маріуполь – 10,2 (високий), м. Слов'янськ – 5,9 (підвищений), м. Краматорськ – 5,8 (підвищений). Крім того, протягом січня 2022 року по м. Маріуполь за даними спостережень зафіксовано перевищення середньорічних концентрацій по забруднюючим речовинам: фенол – 1,4 ГДКс.д, формальдегід – 4.2 ГДКс.д

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 32
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Протягом 2022 року всього досліджено 9250 проб атмосферного повітря, перевищення встановлених ГДК виявлені в 94 пробах, що складає 1,02%, що на 1,78% нижчі підсумків 2021 року (18214/505 – 2,8%). Перевищення ГДК зареєстровані за вмістом оксиду вуглецю, пилю, фенолу, формальдегіду, сажі, сірководню, діоксиду сірки та азоту.

В зоні впливу автомагістралей на території області досліджено 1472 проби повітря, перевищення ГДК виявлені в 47 пробах, що складає 3,2%, що на 2,6% нижчі підсумків 2021 року (показник відхилень за 2021 р. – 5,8%). Перевищення зареєстровані за вмістом оксиду вуглецю, сірководню, пилю, діоксиду азоту та сірки.

Луганська область

На території Луганської області розташовані підприємств енергетичної, видобувної, переробної промисловості, тощо, які в процесі своєї господарської діяльності здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, що впливає на стан довкілля, здоров'я та життєдіяльності населення.

Найбільшими забруднювачами довкілля за обсягом викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами у 2014 - 2021 роках є підприємства ВП «Луганська теплова електрична станція» ТОВ «ДТЕК Східенерго» ПАТ «Лисичанськвугілля» та ДП «Первомайськвугілля», ДП «Северодонецька ТЕЦ», ПрАТ «Северодонецьке об'єднання Азот», ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ПрАТ «Лисичанська нафтова інвестиційна компанія», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря» та ПАТ «Лисичанський склозавод «Пролетарій».

Протягом 2022 року широкомасштабна військова агресія Російської Федерації проти України призвела до серйозних екологічних наслідків для Луганської області. В ході бойових дій виникали надзвичайні ситуації, пов'язані з забрудненням атмосферного повітря, ґрунтів, поверхневих водойм в результаті знищених лісових масивів в Северодонецькому та Щастинському районах і зелених зон на території міст Северодонецька, Рубіжного, Лисичанська, а також руйнування промислових об'єктів хімічної та інших галузей промисловості та об'єктів комунальної інфраструктури. Лісові пожежі та пошкодження екологічно небезпечних об'єктів призводили до високого забруднення атмосферного повітря, рівні яких неможливо оцінити у зв'язку із відсутністю моніторингових спостережень в населених пунктах та на інших територіях у зв'язку з тим, що більшість території області тимчасово окупована збройними формуваннями країни-агресора та знаходиться в зоні

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						33
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

бойових дій (безпосереднього вогневого контакту з ворогом), під постійним артилерійсько- мінометним вогнем ворога.

З початку січня та до 24 лютого 2022 року відбір проб атмосферного повітря Луганським обласним центром з гідрометеорології Державної служби України з надзвичайних ситуацій у містах Лисичанськ, Северодонецьк та Рубіжне проводився на чотирьох стаціонарних постах спостережень по наступним забруднюючим речовинам: пил, діоксид сірки, оксид вуглецю, діоксид азоту, хлористий водень, аміак, формальдегід та анілін. Загалом було проаналізовано 3488 проб атмосферного повітря. Перевищення максимально разових гранично допустимих концентрацій забруднюючих домішок у січні, лютому 2022 року не спостерігалось.

Надалі, через збройну агресію російської федерації та у зв'язку з окупацією Луганської області систематичні спостереження за станом атмосферного повітря міст Луганської області не проводилися.

За інформацією ДУ «Луганський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», моніторингові дослідження за станом атмосферного повітря на частині території Луганської області, що була підконтрольною владі України до вторгнення РФ в Україну, 24.02.2022р здійснювались в 3-х населених пунктах (міста Северодонецьк, Лисичанськ і Рубіжне) на стаціонарних постах на відповідність нормативам, встановленими Гігієнічним регламентом «Гранично допустимі концентрації хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць», затвердженим наказом МОЗ України від 14.01.2020 № 52, за методиками дослідження РД 52.04.186-89 «Руководство по контролю загрязнення атмосфери».

Протягом січня-лютого 2022 року досліджено 643 проби атмосферного повітря, із них в 2,5% досліджених проб виявлено перевищення гранично допустимих концентрацій (ГДК) забруднювальних речовин, встановлених санітарним законодавством.

Таблиця 2.3.3 Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) за результатами досліджень Луганського обласного центру з гідрометеорології

Луганський обласний центр з гідрометеорології				
Назва забруднюючої речовини	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						34
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

1	2	3	4	5
Тверді частки	ПСЗ № 1 м. Лисичанськ, вул. Соборна, 89. ПСЗ № 2 м. Лисичанськ, пр-т Перемоги, 157	0,07*	-	-
Діоксид сірки	-	0,037*	-	-
Оксид вуглецю	-	1,3*	-	-
Діоксид азоту	-	0,04*	-	-
Хлористий водень	-	0,04*	-	-
Аміак	-	0,01*	-	-
Формальдегід	-	0,006*	-	-
Тверді частки	ПСЗ № 1 м. Сєверодонецьк, пр-т Гвардійський, 4	0,07*	-	-
Діоксид сірки	-	0,042*	-	-
Оксид вуглецю	-	1,3*	-	-
Діоксид азоту	-	0,04*	-	-
Хлористий водень	-	0,04*	-	-
Аміак	-	0,02*	-	-
Формальдегід	-	0,006*	-	-
Тверді частки	ПСЗ № 1 м. Рубіжне, на розі вулиць Володимирська та Менделєєва, 20	0,08*	-	-
Діоксид сірки	-	0,043*	-	-
Оксид вуглецю	-	3,2*	-	-
Діоксид азоту	-	0,05*	-	-
Хлористий водень	-	0,04*	-	-
Формальдегід	-	0,007*	-	-
Анілін	-	0,007*	-	-

Таблиця 2.3.4 Рівні забруднюючих речовин в атмосферному повітрі в зоні та агломерації (агломераціях) за результатами досліджень Державної установи «Луганський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»

Державна установа «Луганський обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України»**

Назва забруднюючої речовини ²	Номер пункту спостережень	Річне середнє значення забруднюючої речовини (середнє значення січень - 24.02.2022)	Зафіксовані перевищення граничних рівнів або цільових показників забруднюючих речовин	Зафіксовані перевищення інформаційного або порогів небезпеки забруднюючих речовин
1	2	3	4	5

Азоту діоксид	СП № 1 м. Северодонецьк вул. Юності, 2а.	0,03 мг/м ³	-	-
Ангідрид сірчистий	-	0,42 мг/м ³ (16,9% проб > ГДК м.р.)	-	-
Вуглецю оксид	-	0,37 мг/м ³	-	-
Формальдегід	-	0,008 мг/м ³	-	-
Азоту діоксид	СП № 3 м. Лисичанськ пр. Перемоги, 157	0,0065 мг/м ³	-	-
Ангідрид сірчистий	-	0,026 мг/м ³ (8,7% проб > ГДКс.д.)	-	-
Аміак	-	0,0249 мг/м ³	-	-
Вуглецю оксид	-	2,9 мг/м ³	-	-
Азоту діоксид	СП № 6 м. Рубіжне (вул. Померанчука, 36)	0,0123 мг/м ³	-	-
Ангідрид сірчистий	-	0,037 мг/м ³	-	-
Кислота сірчана	-	0,018 мг/м ³	-	-
Формальдегід	-	0,00087 мг/м ³	-	-
Фенол	-	0,0008 мг/м ³	-	-

Запорізька область

Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами по Запорізькій області у 2022 році склали 64,07 тис. т (у 2021 році – 148,2 тис. т). В структурі викидів частину складають діоксид та інші сполуки сірки, оксиди азоту, оксид вуглецю та речовини у вигляді суспендованих твердих частинок, недиференційованих за складом (див.таблицю 2.3.5).

Таблиця 2.3.5 Викиди основних забруднюючих речовин, діоксиду вуглецю в атмосферне повітря Запорізької області від стаціонарних джерел викидів у 2022* році

		Обсяги викидів	у % до 2021 р.
Усього, т		64069,9	43,234
у тому числі			
метали та їх сполуки		139,3	39,574
метан		1634,8	230,546
неметанові леткі органічні сполуки		697,9	47,762
оксид вуглецю		34494,0	66,343
діоксид та інші сполуки сірки		16155,6	26,928
сполуки азоту		7078	31,200
речовини у вигляді твердих суспендованих частинок		3712,3	35,589
стійкі органічні забруднювачі		76,2	36,424
Крім того, діоксид вуглецю, млн.т		6,8	52,713

Зменшення обсягів викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря у 2022 році у порівнянні з 2021 роком пов'язано з початком військового вторгнення російської федерації на територію України, коли виробничі процеси були майже зупинені та порушено логістичні шляхи збуту продукції, постачання сировини та перебої з енергопостачанням.

Аналіз динаміки викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря свідчить про зменшення на 57 % обсягів викидів в атмосферне повітря від стаціонарних джерел у 2022 році у порівнянні з 2021 роком. Зменшення відбулось за рахунок повної або часткової зупинки виробництв та відсутністю даних підприємств, які знаходяться на тимчасово окупованій території

Найбільшими забруднювачами атмосферного повітря в регіоні залишаються підприємства чорної та кольорової металургії, теплоенергетики, хімії, машинобудування, харчової промисловості, на які припадає приблизно 90,0 % викидів всіх забруднюючих речовин.

Це такі підприємства як: ПАТ «Запоріжсталь», ПрАТ «Дніпроспецсталь», АТ «Запорізький завод феросплавів», ПрАТ «Український графіт», ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат», ПрАТ «Запоріжжкокс», ТОВ «Запорізький титано-магнієвий комбінат», ПрАТ «Запоріжвогнетрив», ПрАТ «Запорізький завод зварювальних флюсів та скловиробів», АТ «Мотор Січ» та інші, обсяги викидів яких за рік склали:

- ПАТ «Запоріжсталь» – 35,785 тис. т (проти 50,677 тис. т у 2021 р.);
- АТ «Запорізький завод феросплавів» – 2,426 тис. т (проти 6,083 тис. т у 2021 р.);
- ПрАТ «Запорізький абразивний комбінат» – 1,766 тис. т (проти 2,815 тис. т у 2021 р.);
- ПрАТ «Запоріжжкокс» – 1,326 тис. т (проти 1,487 тис. т у 2021 р.);
- ПрАТ «Український графіт» – 0,577 тис. т (проти 1,804 тис. т у 2021 р.);
- ТОВ «Запорізький титано–магнієвий комбінат» – 0,111 тис. т (проти 0,514 тис.т у 2021 р.);
- АТ «Мотор Січ» – 0,599 тис. т (проти 0,014 тис. т у 2021 р.);
- ПрАТ «Дніпроспецсталь» – 0,203 тис. т (проти 0,656 тис. т у 2021 р.);;
- ПрАТ «Запоріжвогнетрив» – 0,263 тис. т (проти 0,344 тис. т у 2021 р.).

Моніторинг за станом атмосферного повітря проводиться Державною установою «Запорізький обласний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України».

Впродовж 2022 року лабораторіями Центру проведено 17123 дослідження атмосферного повітря, з них мобільною лабораторією

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						37
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

забруднення атмосферного повітря над основними районами міста відбувається при напрямках вітру від північно-західного через північ – до східного. При південному напрямку вітру забруднюється Заводський район, у якому, крім промислових підприємств, також багато житлових будинків та інфраструктурних споруд. Південно-західний та західний вітер сприяє виносу забрудненого повітря за місто. Вітер, швидкість якого 0-4 м/с, забруднює місто незалежно від напрямку.

Херсонська область

Оскільки, у відкритому доступі відсутні Екологічний паспорт та доповідь про стан навколишнього середовища Херсонської області, інформація щодо стану атмосферного повітря наведено згідно даних, зазначених у Програмі державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря зони «Херсонська» (див. таблиці нижче).

Таблиця 2.3.7 Кількість суб'єктів, що здійснювали викиди у атмосферне повітря протягом 2016-2020 років

№з/п		2016	2017	2018	2019	2020
1	Загальна кількість підприємств, що здійснюють викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря, од.	262	369	344	349	282
2	Загальна кількість (одиниць) діючих дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, об'єкт якого належить до:	207	64	111	168	109
	першої групи	-	-	-	-	-
	другої групи та третьої групи	207	64	111	168	109

Таблиця 2.3.8 Інформація про забруднення атмосферного повітря у Херсонській області за 2016-2020 роки

№з/п		2016	2017	2018	2019	2020
1	Загальний обсяг викидів забруднювальних речовин, тис. т	51,3	52,2	51,5	55,9	58,6

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

2	Викиди забруднювальних речовин від стаціонарних джерел (тис. т), всього, у тому числі:	6,7	6,9	8,8	13,1	13,1
	діоксид сірки	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5
	діоксид азоту та оксиди азоту	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
	оксид вуглецю	0,6	0,7	0,7	0,5	0,5
	речовини у вигляді суспендованих твердих частинок	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7
	метали та їх сполуки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	з них:	-	-	-	-	-
	миш'як	-	-	-	-	-
	кадмій та його сполуки	-	-	-	-	-
	свинець та його сполуки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	ртуть та його сполуки	-	-	-	-	-
	нікель та його сполуки	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3	Викиди забруднювальних речовин від пересувних джерел*, тис. т	44,6	45,3	42,7	42,8	45,5

Таблиця 2.3.9 Інформація щодо рівнів забруднення атмосферного повітря за даними моніторингових спостережень санітарно-гігієнічної лабораторії Генічеського міжрайонного відділу ДУ «Херсонський обласний центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за 2016 - 2020 роки

№ з/п	Інгредієнти	2016 рік			2017 рік			2018 рік			2019 рік			2020 рік		
		Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)	Рівень (мг/м³)	кількість перевищень	кількість повторюваностей (разів)
1.	Діоксид сірки	<0,04	-	-	0,44	-	-	0,044	-	-	<0,04	-	-	0,041	-	-
2.	Діоксид азоту	<0,02	-	-	0,027	-	-	0,034	-	-	0,026	-	-	0,076	-	-
3.	Пил недиф.	<0,26	-	-	<0,26	-	-	0,38	-	-	0,3	-	-	<0,26	-	-

2.4 Водні ресурси

Водні ресурси басейну річок Приазов'я представлені поверхневими та підземними водами.

Річки басейну відносяться до групи річок з весняним водопіллям. За характером весняного водопілля – до Східноєвропейського типу, що

Підп. і дата
Зм. інв. №
№ дубл.
№ дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат
-----	-------	----------	-------	-----

- річки;
- озера;
- штучні (ШМПВ) та істотно змінені (ІЗМПВ);
- перехідні води;
- прибережні води.

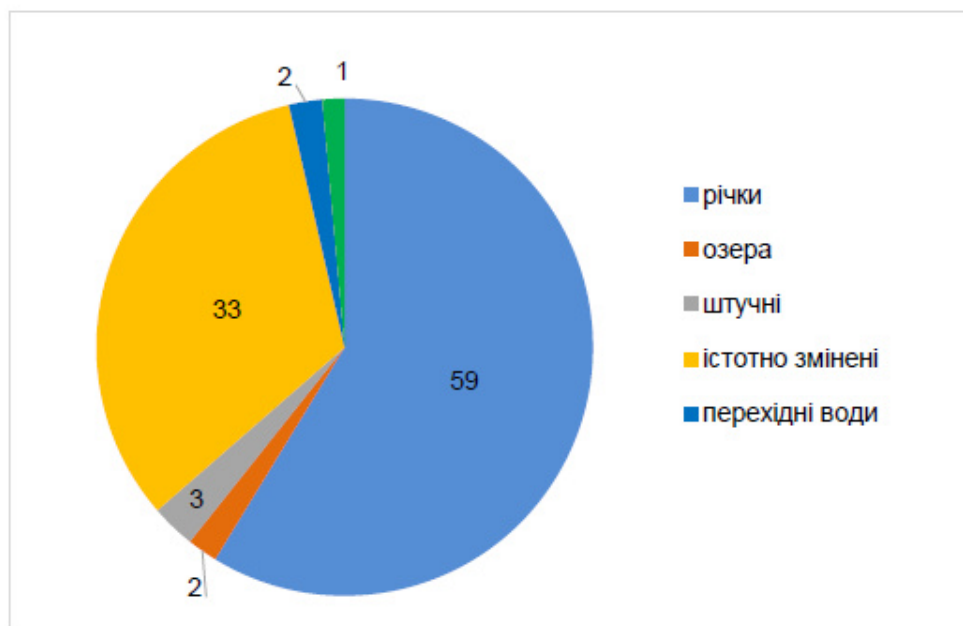

Рисунок 2.4.1 Розподіл МПВ за категоріями

Типологія вищевказаних категорій МПВ наведена у таблиці 2.4.2.

Таблиця 2.4.2 Типологія МПВ басейну Приазов'я

Категорія	Тип МПВ		
	Код	Тип	Кількість
Річки	UA_R_12_S_1_Si	мала річка на низовині в силікатних породах	52
	UA_R_12_S_2_Si	мала річка на височині в силікатних породах	3
	UA_R_12_M_1_Si	середня річка на низовині в силікатних породах	54
	UA_R_12_L_1_Si	велика річка на низовині в силікатних породах	4
	UA_R_16_S_1_Ca	мала річка на низовині в вапнякових породах	64
	UA_R_16_S_1_Si	мала річка на низовині в силікатних породах	49
	UA_R_16_S_2_Ca	мала річка на височині в вапнякових породах	33
	UA_R_16_S_2_Si	мала річка на височині в силікатних породах	4

	UA_R_16_M_1_Ca	середня річка на низовині в вапнякових породах	33
	UA_R_16_M_1_Si	середня річка на низовині в силікатних породах	22
	UA_R_16_L_1_Ca	велика річка на низовині в вапнякових породах	4
	UA_R_16_L_1_Si	велика річка на низовині в силікатних породах	4
Озера	UA_L_12_S_1_SH_Si	мале озеро на низовині мілке в силікатних породах	1
	UA_L_12_M_1_SH_Si	середнє озеро на низовині мілке в силікатних породах	8
	UA_L_12_L_1_SH_Si	велике озеро на низовині мілке в силікатних породах	1
	UA_L_16_M_1_SH_Si	середнє озеро на низовині мілке в силікатних породах	1
Перехідні води	UA_TW_M6_P_C	Полігалинні закриті лимани	4
	UA_TW_M6_E_O	Еврігалинні відкриті лимани	2
	UA_TW_M6_E_C	Еврігалинні закриті лимани	4
	UA_TW_M6_M_C	Мезогалинні закриті лимани	1
	UA_TW_M6_P_O	Полігалинні відкриті лимани	1
Прибережні води	UA_CW_M6_M_EX_S_SS	Мезогалинні захищені мілкі мулисто-піщані	4
	UA_CW_M6_M_EX_S_CS	Мезогалинні захищені мілкі глинисто-мулисті	2
	UA_CW_M6_M_SH_S_CS	Мезогалинні відкриті мілкі глинисто-мулисті	1
	UA_CW_M6_M_SH_S_SS	Мезогалинні відкриті мілкі мулисто-піщані	1
Істотно змінені масиви поверхневих вод	163 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини зарегульованості		182
	5 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини спрямлення.		
	14 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини поєднання зарегульованості та спрямлення русла		
Штучні масиви поверхневих вод	5 ШМПВ – канали, 11 ШМПВ –наливні водосховища та ставки		16

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

Визначення масивів підземних вод здійснювалось згідно з Методикою визначення масивів поверхневих та підземних вод (далі Методика), затвердженою наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 14.01.2019 № 4. В басейні річок Приазов'я виділено 13 груп МПЗВ та 2 МПЗВ, з яких 3 групи МПЗВ та 1 МПЗВ у безнапірних водоносних горизонтах, та 10 груп МПЗВ та 1 МПЗВ у напірних водоносних горизонтах підземних вод.

Таблиця 2.4.3 Групи МПЗВ у межах басейну річок Приазов'я

Категорія	Тип МПВ		
	Код	Тип	Площа, км ²
Масиви підземних вод у безнапірних водоносних горизонтах	UAM6.900Q100	Група МПЗВ в алювіальних четвертинних відкладах	-
	UAM6.900Q200	Група МПЗВ у морських та лиманно-морських відкладах	80,56
	UAM6.900Q300	МПЗВ у відкладах делювіальних лиманно-морських відкладах	80,56
	UAM6.900Q400	Група МПЗВ в еолово-делювіальних четвертинних відкладах	-
Масиви підземних вод у напірних водоносних горизонтах	UAM6.900N200	Група МПЗВ у теригенних відкладах пліоцену	661,2
	UAM6.900N100	Група МПЗВ у теригенно-карбонатних відкладах верхнього міоцену	22700
	UAM6.90PG100	Група МПЗВ у палеоценових і еоценових відкладах	1106,9
	UAM6.90PG200	Група МПЗВ у бучацьких теригенних відкладах еоцену	92400
	UAM6.900K300	Група МПЗВ у теригенних відкладах верхньої крейди (басейн р. Молочна)	1161
	UAM6.900K200	Група МПЗВ у теригенних відкладах верхньої крейди (басейн р. Кринка)	577,4
	UAM6.900K100	Група МПЗВ у теригенних відкладах нижньої крейди	1356
	UAM6.900C200	Група МПЗВ у піщано-глинистої товщі кам'яновугільних відкладів	6305
	UAM6.900C100	Група МПЗВ у вапняково-доломитної товщі нижнього карбону	186,97
	UAM6.900D100	МПЗВ у девонських відкладах	156,1
	UAM6.90AR100	Група МПЗВ в зоні тріщинуватості кристалічних порід архей-протерозою	10380

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

Підземні води в районі басейну річок Приазов'я відчують значне антропогенне навантаження обумовлене історичним розвитком поселень з їхнім розміщенням поблизу річок. У містах, селищах міського типу водопостачання централізоване, в селах джерелом водопостачання є шахтні колодязі й колодязі індивідуального користування.

Зважаючи на те, що поверхневі води в останні роки інтенсивно забруднюються внаслідок збільшення впливу антропогенних чинників, важливим джерелом постачання чистої питної води є підземні води. Але вони також зазнають антропогенного навантаження.

Найбільший вплив від антропогенного навантаження відчують безнапірні МПЗВ. Незначна глибина залягання водовмісних відкладів і відсутність у зоні аерації слабо проникних шарів обумовлюють потрапляння забруднювальних речовин з поверхні у ці масиви підземних вод.

На відміну від безнапірних МПЗВ, на більшій частині території басейну річок Приазов'я напірні МПЗВ, на яких базується централізоване водопостачання, за природними показниками переважно захищені (не уразливі до забруднення). Це є важливою умовою збереження доброго хімічного стану напірних МПЗВ. Природна захищеність обумовлена наявністю в їхній покрівлі слабо проникних товщ, що перешкоджають проникненню забруднювальних речовин з поверхні землі.

2.4.1 Водокористування

Басейн р. Приазов'я є промислово розвинутим регіоном, де соціально-економічні позиції сформовані як водозалежними галузями економіки (у першу чергу, переробна та добувна промисловість, сільське господарство) так і галузями, які не є основними водокористувачами (торгівля, державне управління, послуги тощо).

Обсяг забору води у басейні становить 1236,0 млн м³, а це 11% від загального обсягу забраної води в Україні.

Аналіз обсягів забору води протягом 2015-2019 рр. свідчить про одночасну тенденцію зростання і зменшення попиту на водні ресурси протягом останніх років (див. таблицю 2.4.1.1). Обсяги скидів зворотних вод у 2019 р. знизилися порівняно з 2015-2018 рр.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					46
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Таблиця 2.4.1.1 Динаміка зміни кількості водокористувачів та обсягу забору води

Роки	2015	2016	2017	2018	2019
Кількість водокористувачів, шт.	648	728 ↑	914 ↑	910 ↓	907 ↓
Забір води, млн м ³	830,1	802,8 ↓	754,1 ↓	1442 ↑	1236 ↓
Скид у поверхневі водні об'єкти, млн м ³	728,6	715,5 ↓	666 ↓	677 ↑	608,8 ↓
Скид забруднених стічних вод, млн м ³	236,4	168,1 ↓	190,5 ↑	175,5 ↓	34,20 ↓

↓ зниження показника відносно попереднього року
 ↑ зростання показника відносно попереднього року

Поверхневі води є основним (96,8 %) джерелом води і лише 3,2 % забору води припадає на підземні води. Основними джерелами водних ресурсів є узбережжя Азовського моря (1044 млн м³ - 84,5 %) та річка Кальчик, безпосередньо з якої забирається 86,74 млн м³ (7 % від загального забору по басейну).

У розрізі областей лідером забору вод є Донецька область – 52 %, потім Херсонська – 40 % і найменший відсоток припадає на Запорізьку область – 8 % (див. рисунок 2.4.1.1).

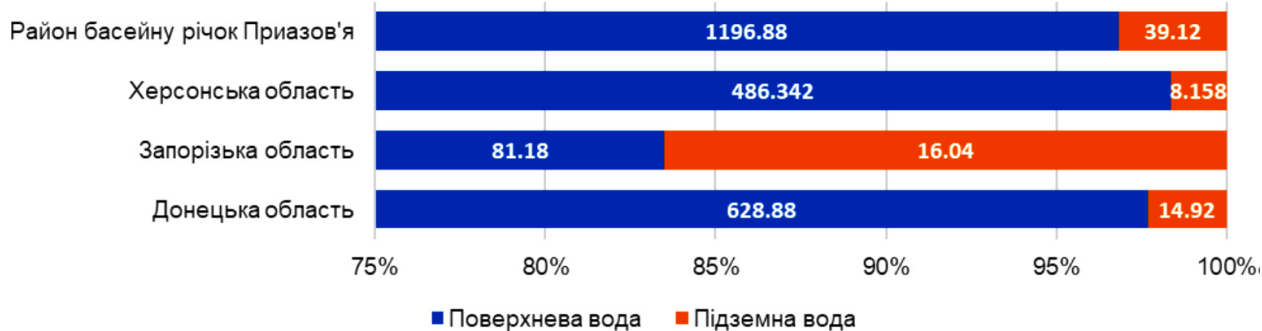

Рисунок 2.4.1.1 Джерела забору води

Найбільший відсоток водних ресурсів забирається сільським господарством – 47,3 %, значна частина промисловими водокористувачами – 44,6 %, житлово-комунальним господарством – 8 %, менше 0,1 % забирається іншими галузями (див. таблицю 2.4.1.2).

Підп. і дата
Зм. інв. №
нв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат
-----	--------	----------	-------	-----

Таблиця 2.4.1.2 Характеристика водокористування річкового басейну річок Приазов'я

Найменування секторів економіки	Обсяг забору води, млн м ³	Обсяг використаної води, млн м ³	Частка від загального забору води в межах річкового басейну %
Промисловість	550,6	571,7	44,55
в тому числі енергетика	0,001	0,012	
чорна металургія	549,7	570,4	
харчова промисловість	0,353	0,842	
вугільна промисловість	-	0,010	
лісова деревообробна	-	0,001	
целюлозно-паперова	-	-	
хімічна та нафтохімічна	-	0,006	
хімічна промисловість	-	-	
паливна промисловість	-	-	
нафтопереробна промисловість	-	-	
газова промисловість	-	-	
Житлово-комунальне господарство	99,2	103,6	8,03
Сільське господарство	584,3	537,9	47,27
в тому числі рибне господарство	11,03	0,004	
зрошення	567,8	531,3	
с/г підприємства (ксп)	3,946	5,000	
Транспорт	0,121	0,368	0,01
Лісове господарство	0,016	0,017	0,001
Інші	1,763	1,415	0,14
Всього по району басейну річок Приазов'я	1236,0	1215,0	100 %

Рівень забезпеченості водою річкового басейну у розрахунку на 1 особу складає 0,962 тис. м³, що є нижче мінімального рівня водозабезпеченості згідно з класифікацією ООН (1,7 тис. м³ на рік на одну людину).

Комунальне водокористування. Потреби житлово-комунального полягають у забезпеченні в основному питних та побутових потреб населення та покриваються на 76,27 % з поверхневих джерел, а 23,73 % - з підземних. Водокористувачами житлово-комунального господарства було забрано 99,2 млн м³ – 8 % від обсягу загального забору.

Особливістю комунального водокористування є значні обсяги втрат води (58,5% від забору води комунальним господарством / 140,1 млн м³) через незадовільний стан систем водопостачання. Такий відсоток втрат води є критичним для водопровідної інфраструктури.

Основні водокористувачі у галузі комунального господарства наведено у таблиці нижче.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Таблиця 2.4.1.3 Основні водокористувачі у галузі комунального господарства басейну річок Приазов'я

№	Назва комунального підприємства	Джерело забору	Обсяг забору
1	КП «Бердянськводоканал» Бердянської міської ради Запорізької області	Змішані джерела (артезіанські свердловини, р. Берда та мережі КП «Облводоканал» ЗОР Експлуатаційний цех по водопостачанню Західного групового водоводу)	1,342 млн м3
2	КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради Запорізької області	підземні джерела (артезіанські свердловини)	6,506 млн м3
3	КП «Міськводоканал» Токмацької міської ради Запорізької області	підземні джерела (артезіанські свердловини)	0,946 млн м3
4	ТОВ «Акимжилсервіс»	підземні джерела (артезіанські свердловини)	0,503 млн м3
5	ТОВ «Жилкомсервіс» Кирилівської селищної ради	підземні джерела (артезіанські свердловини)	0,512 млн м3
6	Маріупольське РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу»	змішані джерела (річок Приазов'я)	30,58 млн м3
7	КП «Генічеське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства»	підземні джерела (артезіанські свердловини)	0,861 млн м3

Промислове водокористування. Промислове водокористування є переважаючим у межах Донецької області.

Основними водокористувачами промислової галузі у басейні річок Приазов'я у межах Донецької області є підприємства чорної металургії.

26 водокористувачів промислової галузі здійснюють водокористування у басейні річок Приазов'я у межах Донецької області з загальним забором води з природних водних об'єктів в об'ємі 549,9 млн м3, у тому числі по джерелах водопостачання: прісної - 59,42 млн м3 (11 %), у тому числі: поверхневої 49,38 млн м3 (83 %), з підземних джерел – 10,04 млн м3 (17 %), з якої – 7,978 млн м3 шахтно-кар'єрних вод (79 %). Морської – 490,5 млн м3 (89 %).

Основними водокористувачами промислової галузі у басейні річок Приазов'я у межах Запорізької області є підприємства машинобудування, харчової та м'ясомолочної промисловості, у межах Херсонської області є підприємства харчової промисловості.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Найбільшими промисловими водокористувачами, що забирають 43,8 % від загального використання вод у річковому басейні, є підприємства Донецької області - ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» (490,5 млн м3) та ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» (51,34 млн м3). Обсяг використання води є більшим забору внаслідок використання оборотних циклів у промисловості.

Водокористування у сільському господарстві. Водокористування у сільському господарстві здійснюється в основному зі змішаних джерел. Загальний забір води для потреб сільського господарства складає – 584,3 млн м3 (47,27 % від забору води по басейну), у тому числі з поверхневих джерел – 580,8 млн м3, з підземних джерел – 3,504 млн м3. Обсяг забору води з водних об'єктів без вилучення складає – 55,72 млн м3.

Основними водокористувачами галузі сільського господарства у басейні річок Приазов'я є підприємства сільськогосподарської продукції, рибного господарства та садівничі товариства.

У структурі забору води сільським господарством переважає зрошення – 97% від забору сільського господарства.

Внаслідок кліматичних змін та адаптації водокористувачів сільського господарства спостерігається незначне збільшення площ зрошуваних земель у районі басейну р. Приазов'я (з 219,84 тис. га у 2018 році до 221,85 тис. га у 2019 році). У 2019 на потреби зрошення водокористувачами використано 534,0 млн м3 (91,4 % від обсягу забору води сільським господарством), а це 223 сільгоспвиробники.

На потреби рослинництва забирається 3,415 млн м3, у тому числі з підземної – 1,6 млн м3 та тваринництвом – 0,278 млн м3, у тому числі з підземної 0,278 млн м3. Скид стічних вод до поверхневих водних об'єктів здійснювали 3 водокористувачі (1 у Запорізькій області – 0,569 млн м3 та 2 у Херсонській – 1,480 млн м3) з об'ємом скиду 2,049 млн м3 (нормативно-чисті без очистки).

Зростання зрошення та навантаження на водні ресурси потребує дотримання вимог та контролю якості вод, які використовуються.

Водокористування на транспорті. Водокористування на транспорті не здійснює значного навантаження на річковий басейн р. Приазов'я, оскільки використання водокористувачами транспортного сектору у 2019 р. становить 0,03 % від загального забору (0,368 млн м3 води). В основному це питні та санітарно-гігієнічні потреби – 0,248 млн м3, виробничі потреби складають

Інв. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					50
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

лише 0,12 млн м³ води. З підземних джерел водокористувачами транспорту у 2019 році було забрано 0,119 млн м³.

Інші види водокористування. Інші види водокористування здійснюють забір води в обсязі, що становить 0,062 % від загального обсягу забору води у річковому басейні.

Це галузі – торгівля та громадське харчування, матеріально технічне забезпечення, будівництво, зв'язок, охорона здоров'я та фізична культура, народна освіта.

Значних тисків на стан вод річкового басейну водокористувачами даних секторів економіки не здійснюється.

2.4.2 Водовідведення

В частині водовідведення 88,7 % обсягу стічних вод скидається у поверхневі води водокористувачами промисловості, майже 11 % - житлово-комунальним господарством та 0,4 % - сільським господарством.

Таблиця 2.4.2.1 Скиди зворотних вод у водні об'єкти в розрізі категорій вод, що скидаються

Найменування секторів економіки	Об'єм скинут оїводи, млн м ³	в тому числі			Частка від загальноноскиду в межах річкового басейну %
		забрудненої	нормативно чистої без очистки	нормативноочищеної на спорудах	
Промисловість	539,9	0,078	379,8	152,2	88,68
в тому числі енергетика	-	-	-	-	
чорна металургія	539,3	-	379,7	152,0	
харчова промисловість	0,072	0,064	0,009	-	
вугільна промисловість	-	-	-	-	
лісова деревообробна і целюлозно-паперова	-	-	-	-	
хімічна та нафтохімічна	-	-	-	-	
хімічна промисловість	-	-	-	-	
паливна промисловість	-	-	-	-	
нафтопереробна промисловість	-	-	-	-	
газова промисловість	-	-	-	-	
Житлове та комунально-побутове господарство	66,25	34,03	0,725	31,50	10,88
Сільське господарство	2,355	-	2,355	-	0,39
в тому числі рибне господарство	-	-	-	-	
зрошення	2,355	-	2,355	-	
с/г підприємства (ксп)	-	-	-	-	
Транспорт	0,164	0,036	0,020	0,1	0,03
Лісове господарство	-	-	-	-	-
Інші	0,131	0,056	-	-	0,02
Всього по району басейну річок Приазов'я	608,8	34,20	382,9	183,8	100

Інв. № підп.	Підп. і дата
Зм. інв. №	Зм. інв. №
нв. № дубл.	нв. № дубл.
Підп. і дата	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат
-----	--------	----------	-------	-----

Найбільший відсоток скиду зворотних вод 97,9 % - у Донецькій області, 1,8 % – у Запорізькій та 0,3 % - у Херсонській областях.

62,9 % обсягу скидів стічних вод становлять нормативно-чисті без очистки, лише 5,6 % складають забруднені стічні води

Основна частина (99,5 %) забруднених стічних вод надходить від водокористувачів житлово- комунального господарства, 0,23 % скидають промислові підприємства.

Комунальне водовідведення. Житлово-комунальне господарство є найбільшим забруднювачем поверхневих вод, скидає 99,5% забруднених стічних вод у річковому басейні р. Приазов'я внаслідок неефективної роботи очисних споруд або їх відсутності.

Найбільшими забруднювачами у житлово-комунальному господарстві є наступні підприємства:

- КП «Бердянськводоканал» Бердянської міської ради Запорізької області - 4,816 млн м³ (14,08 % від об'єму забруднених по басейну);

- КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради Запорізької області – 3,810 млн м³ (11,14 % від об'єму забруднених по басейну);

- Маріупольське РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу» - 3,632 млн м³ (10,62 % від об'єму забруднених по басейну);

- ТОВ «Акимжилсервіс» Мелітопольський район – 0,069 млн м³ (0,2 % від об'єму забруднених по басейну).

Промислове водовідведення. Промисловими водокористувачами річкового басейну у 2019 році забезпечено скид нормативно- чистих вод у водні об'єкти. До поверхневих водних об'єктів було скинуто зворотних (стічних) вод, об'ємом скиду 539,9 млн м³, з них забруднених лише 0,01 %.

Основними забруднювачами у промисловості є – ТОВ «Мелітопольський олійноекстракційний завод», ТОВ «Акимжилсервіс» смт Якимівка та ТОВ «Маріст-трейд м. Маріуполь.

Водокористувачами сектору промисловості у поверхневій водні об'єкти зі стічними водами скидаються небезпечні забруднюючі речовини – феноли, нафтопродукти, СПАР, залізо, метанол та свинець. Нормування скидання забруднюючих речовин не враховує специфіку технологічних циклів промислових водокористувачів та спричиняє відсутність контролю за надходженням небезпечних забруднювачів до водойм.

Водовідведення від транспорту. До поверхневих водних об'єктів скинуто 0,164 млн м³ стічних вод, з них забруднених – 0,036 млн м³,

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					52
					проскту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

нормативно-чистих без очистки – 0,020 млн м³, нормативно - очищених на очисних спорудах – 0,1 млн м³.

Загалом, стан водопровідно-каналізаційних мереж в басейні р. Приазов'я є вкрай незадовільним (таблиця 2.4.2.1). Більше половини водопровідних та каналізаційних мереж перебувають в аварійному та зношеному стані, і ремонтується щорічно лише 2 % від визначених потреб. Вартість відновлення мереж є настільки високою, що лише за рахунок амортизації здійснити його неможливо – тривалість відновлення перевищила б сотні років.

Таблиця 2.4.2.1 Рівень зношеності водопровідно-каналізаційних мереж басейну

Область	Водопровідні мережі			Каналізаційні мережі		
	Загальна протяжність, км	в т.ч. зношених та аварійних	було замінено протягом року від потреби	Загальна протяжність, км	в т.ч. зношених та аварійних	було замінено протягом року від потреби
Донецька	6318,97*	61,6 %	1,4 %	1961,61*	61,0 %	0,3 %
Запорізька	4552,25*	34,1 %	2,9 %	940,16*	50,6 %	1,1 %
Херсонська	2044,38*	36,8 %	1,9 %	310,45*	42,0 %	0,4 %

2.4.3 Ризики для водних ресурсів басейну

Поверхневі води

Оцінка ризику недосягнення екологічних цілей від точкових джерел забруднення. За результатами оцінки антропогенних навантажень від точкових джерел забруднення та їх впливу на стан МПВ басейну встановлено ризик недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу для:

- 507 МПВ – «без ризику»;
- 48 МПВ – «під ризиком».

Підп. і дата
Зм. інв. №
нв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу

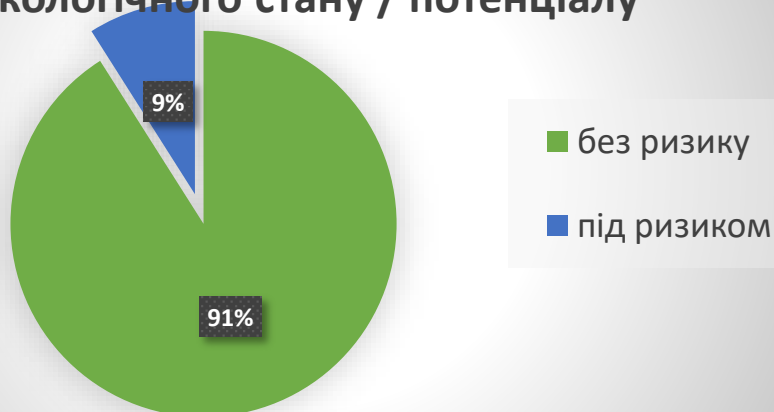

Рисунок 2.4.3.1 Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу за результатами оцінки антропогенних навантажень від точкових джерел

Оцінка ризику недосягнення екологічних цілей від дифузних джерел забруднення. За результатами оцінки антропогенних навантажень від дифузних джерел забруднення та їх впливу на стан МПВ басейну встановлено ризик недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу для:

- 344 МПВ – «без ризику»
- 71 МПВ – «можливо під ризиком»
- 140 МПВ – «під ризиком».

Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу

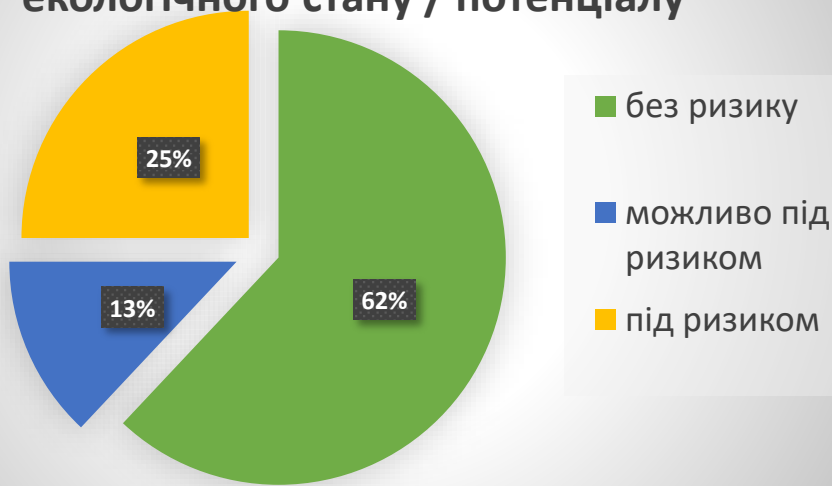

Рисунок 2.4.3.2 Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу за результатами оцінки антропогенних навантажень від дифузних джерел

Підп. і дата
Зм. інв. №
нв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

Оцінка ризику недосягнення екологічних цілей: гідроморфологічні зміни.
 За результатами оцінки гідроморфологічних змін встановлено (рис.8)

- 339 МПВ – «без ризику»
- 216 МПВ – «під ризиком».

Рисунок 2.4.3.3 Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу за результатами оцінки антропогенних навантажень: гідроморфологічні зміни

Узагальнена оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу. Ризик недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу оцінений наступним чином:

- 166 МПВ – «без ризику»
- 43 МПВ – «можливо під ризиком»
- 346 МПВ – «під ризиком».

Інв. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проскту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						55
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу

Рисунок 2.4.3.4 Узагальнена оцінка ризику недосягнення доброго екологічного стану / потенціалу МПВ

Фактори, що впливають на можливість недосягнення доброго екологічного стану/потенціалу розглянуто нижче.

Вплив воєнних дій на стан масивів поверхневих вод. У РБР Приазов'я бойові дії тривають з 2 кварталу 2014 року. З 24.02.2022 року ситуація ще погіршилась у зв'язку з військовою агресією рф. Весь басейн перебуває на тимчасово окупованій території, де ведуться активні бойові дії.

Вплив збройного конфлікту, перш за все, порушив сталу та відлагоджену систему водокористування. Обсяги водозабору не враховують наявного водного балансу, що може призвести до значних зрушень перебігу різних процесів, коли екосистема не зможе забезпечувати свого самовідновлення.

У зв'язку з підривом ГТС на водних об'єктах басейну виникає дефіцит води для питних та інших потреб.

Іншим аспектом водокористування є водовідведення, яке має контролюватися щодо надходження забруднюючих речовин, дотримання гранично-допустимих скидів суб'єктами господарювання. У ході збройного конфлікту почастишали аварійні ситуації, які призводять до раптового надходження значної маси забруднюючих речовин у скидах зворотних (стічних) вод.

Порушено систему постійного моніторингу вод, в результаті чого перервані тривалі ряди даних, на основі яких проєктуються заходи щодо

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

поліпшення стану МПВ, зменшується надійність отриманих висновків. Пости спостереження у зоні конфлікту закриті.

1. *Забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами, що спричинене:*

➤ руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу очисних споруд та росту навантажень на них за рахунок збільшення числа внутрішньо переміщених осіб.

Перелік об'єктів в басейні річок Приазов'я, які зазнали руйнувань, зупинення чи порушення технологічного процесу КОС наведений у таблиці 2.4.3.1.

Таблиця 2.4.3.1 Перелік об'єктів, які зазнали впливу воєнних дій

№	Суб'єкт господарювання	Інформація щодо руйнувань/пошкоджень
1	КП «Міськводоканал» Токмацької міської ради, Токмацька ТГ	В наслідок воєнних дій пошкоджено КНС (перетворювач частоти 55 кВт). Ступінь руйнування визначити не можливо*
2	КП «Бердянськводоканал» Бердянської міської ради, Бердянська ТГ	Інформація відсутня *
3	КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради, Мелітопольська ТГ	Інформація відсутня *
4	КП «Новий побут», Новенька ТГ	Інформація відсутня *
5	КП «Чисте місто Приморськ», Приморська ТГ	Інформація відсутня *
6	КП «Маріупольводоканал», Маріупольська ТГ	Інформація відсутня *
7	Волноваське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу», Волноваська ТГ	Інформація відсутня *
8	Волноваське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу», Ольгінська ТГ	Інформація відсутня *
9	Волноваське ВУВКГ КП «Компанія «Вода Донбасу», Мирненська ТГ	Інформація відсутня *
10	Маріупольське РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу», Маріупольська ТГ	Інформація відсутня *
11	КП «Донкомунгосп», Волноваська ТГ	Інформація відсутня *

➤ руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу підприємств (в тому числі складів, баз нафтопродуктів).

В басейні річок Приазов'я з березня 2022 року по липень 2023 року зафіксовано 65 випадків руйнувань, зупинень чи порушень технологічного процесу підприємств внаслідок воєнних дій.

Найбільша кількість випадків стосується руйнування інфраструктури – 53 випадки, порушення роботи - 7 випадків, припинення електропостачання – 4 випадки, демонтаж – 1.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

➤ прямими потраплянням забруднюючих речовин з ракет, снарядів військової техніки, їх змивом, просочуванням в зонах бойових дій. Артилерійські снаряди, ракети та інші боєприпаси в основному складаються з металевої оболонки, наповненої вибуховою речовиною, палива і детонатора.

Вибухові речовини класифікуються на первинні (гримуча ртуть, азид свинцю, тенерес (ТНРС) та вторинні (ТНЕ, гексоген, тетрил, тротил, пікринова кислота, пластид-4, амоніти, дінамони, амонали).

Метали є супутніми забруднювачами. Найпоширенішими є свинець, а також сурма, мідь, кадмій, хром, ртуть, миш'як, нікель, вісмут і вольфрам. Як правило, метали сконцентровані у вирві.

Освітлювальні ракети згорають на висоті і розсіюють метали на великих площах. Піротехніка може містити барій, сурму, стронцій, мідь, магній, марганець, хром і свинець. На відміну від вибухових і паливних речовин, метали зустрічаються в навколишньому середовищі в природних умовах, тому їх фонові концентрації необхідно вимірювати. Детонація ракет, артилерійських снарядів та мін утворює низку хімічних сполук – чадний і вуглекислий газ, водяна пара, оксид азоту, азот тощо. Також випаровується низка токсичних елементів, зокрема, оксид сірки й азоту.

Моніторинг поверхневих вод в зоні активних воєнних дій та нещодавно звільнених територій наразі не виконується з міркувань безпеки.

2. Гідроморфологічні зміни, що спричинені:

➤ зміною гідрологічного режиму в наслідок руйнування, порушенням режиму експлуатації гідротехнічних споруд (греблі, дамби, шлюзи)

Гідротехнічні споруди на Каїнкулацькому водосховищі р. Токмачка (р. Молочна). В травні 2023 р. починаючи з м. Токмак воєнні злочинці РФ перекрили річку Токмачка паралельно по всіх мостах та підірвали дві греблі Каїнкулацького водосховища. Інформація щодо стану водного об'єкту відсутня - територія тимчасово окупована.

Перетин на р. Кальчик. В травні 2023 р. окупанти перекрили р. Кальчик у м. Маріуполь та перетворили на болото замість річки. Це не дало можливості поповнювати резервне водосховище в Старому Криму, яке наповнюється за рахунок потоку річки Кальчик та забезпечує м. Маріуполь водою питної якості.

➤ забором води для ліквідації дефіциту води для питних та інших потреб.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					58
					проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Через падіння рівня води у Каховському водосховищі без водопостачання залишиться значна частина Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської та Херсонської областей.

Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України планує збудувати 3 ланки водопроводу, який буде здатний пропускати близько 300 тис. кубометрів води на добу з можливістю збільшення обсягу водопостачання. Загальна довжина нового водогону становитиме 87 кілометрів. Забір здійснюється з річки Інгулець. Станом на вересень 2023 р. частина водопроводу вже збудована. Новозбудована інфраструктура забезпечуватиме якісною питною водою жителів Нікополя, Марганця, Кривого Рогу, Томаківки, Мар'янського і Покрову.

До м. Бердянськ вода подавалася з Каховського водосховища Експлуатаційним цехом водопостачання Західного групового водоводу (далі ЕЦВ ЗГВ) КП «Облводоканал» (майже 175 км). Проте резервним джерелом води є Бердянське водосховище в якому майже в 10 разів перевищено показники дніпровської води за жорсткістю та мінералізацією, вмістом сульфатів, та артезіанські свердловини. Після захоплення міста окупанти намагалися перебрати на себе управління житлово-комунальним господарством з досить плачевними результатами. В травні 2022 року КП «Облводоканал» Запорізької міської ради повідомив місто, що в ЕЦВ ЗГВ закінчуються запаси рідкого хлору, а окупанти блокують його завезення. Відтак, планувалось припинення водопостачання, а якби окупанти самовільно відновили його, вода була б технічної якості. Втім, подача води якийсь час тривала. У серпні 2022 р. місто було знеструмлене протягом 40 годин. Виникли перебої з водопостачанням, а після запуску – з якістю води. За інформацією з одного з Телеграм-каналів, водоканал не припинив подачу води населенню одночасно із знеструмленням, щоб зберегти тиск у системі, але продовжував подавати воду, поки резервуари не спорожніли, що ускладнило запуск системи після відновлення живлення.

У жовтні 2022 р. через знеструмлення припинилася робота Західного групового водоводу, і окупаційна влада вирішила перемкнути місто на постачання води з Бердянського водосховища, яка не відповідала мінімальним вимогам якості.

Крім того, Експлуатаційний цех водопостачання Західного групового водоводу КП «Облводоканал» надавав послуги з водопостачання питної води не тільки м. Бердянськ, але і м. Приморськ та 21 сільському пункту

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					59
					проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Мелітопольського та Якимівського районів. На цей час інформація щодо постачання води питної якості у ці населенні пункти відсутня.

В кінці 2022 року через обстріли було пошкоджено ЛЕП у м. Токмак. Станом на 2 березня 2022 року керівництво міста повідомило, що намагається вирішити проблеми з електрикою і водою. Питне водопостачання в місті було відсутнє. Водопостачання міста здійснюється з 16 артезіанських свердловин глибиною 180-200 м. Після проведення ремонтних робіт водопостачання відновлене, але в подальшому в громаді виникали та виникають проблеми зі світлом і водою.

3. *Неможливість здійснення моніторингу вод або скорочення його програми (просторово та в часі) на тимчасово окупованих територіях.*

4. *Неможливість, обмеження управління водними ресурсами на тимчасово окупованих територіях.*

Забруднення органічними речовинами. Основною причиною забруднення органічними речовинами є недостатній ступінь очищення стічних вод або взагалі відсутність очистки. Органічне забруднення може привести до значних змін кисневого балансу поверхневих вод і, як наслідок, до зміни видового складу гідробіонтів або навіть їх загибелі. Надходження органічних речовин зі стічними водами, як правило, оцінюють за непрямими показниками БСК і ХСК.

Дифузні джерела. Забруднення органічними речовинами за рахунок дифузних джерел визначається переважно домогосподарствами сільського населення, які не підключені до каналізаційних мереж. Водовідведення таких індивідуальних господарств здійснюється шляхом накопичення у відстійниках, з яких стічні води фільтруються в найближчі горизонти підземних вод.

За результатами оцінки виявлено, що всього за рік від розподілених джерел у басейні річок Приазов'я надходить органічних речовин: 790 т за БСК5 та 1 343 т за ХСК, що значно перевищує сумарне надходження від точкових джерел. Причиною цього є невисокий рівень підключення населення до очисних споруд. У сільських населених пунктах та невеликих містах стічні води відводяться у відстійники, облаштовані у землі, звідки забруднюючі речовини легко потрапляють у підземні води і транспортуються з ними у поверхневі води.

Точкові джерела. Від великих міст до МПВ басейну річок Приазов'я у 2018 р. всього надійшло органічних речовин за БСК5 та ХСК відповідно 283,2

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт	Арк

т та 1 648,0 т. Аналіз міських поселень показав, що досліджуваний РБР Приазов'я відноситься до територій з високим ступенем урбанізації.

Загальне навантаження надійшло до МПВ від річок р. Молочна, р. Міус, р. Кальміус, р. Мокрий Єланчик, одночасно за рахунок забруднених малих річок, води яких скидаються до більш великих річок. Наприклад, р. Кальчик до р. Кальміус.

Таблиця 2.4.3.2 Надходження органічних речовин до поверхневих вод у складі стічних вод міських агломерацій, 2018 р.

Назва річки	Показник органічних речовин, т/рік	
	БСК5	ХСК
Малий Утлюк	1,0	2,3
Молочна	41,2	218,6
Більманка	-	0,1
Міус	39,3*	142,0*
Нагольна	17,3*	43,0*
Нагольчик	0,3*	2,0*
Вишневецька	55,0*	97,0*
Юськіна	11,0*	25,0*
Ровенка	80,0*	211,0*
Кріпенька	55,3*	144,0*
Хрустальна	12,0*	56,0*
Міусик	21,0*	107,0*
Харцизька	29,0	94,0
Кальчик	78,9	716,2
Кальміус	122,3	1 044,2
Малий Кальчик	3,0	12,0
Мокра Волноваха	8,0	33,0
Суха Волноваха	2,0	14,1
Грузька	59,0	222,0
Колесникова	24,0	8,0
Мокрий Єланчик	6,0	18,0
Кринка	4,8	17,0

*- для територій, невідконтрольних Уряду України, наведено дані 2013 р.

Забруднення біогенними речовинами. Надходження біогенних речовин у поверхневі води басейну річок Приазов'я є рушійною силою евтрофікації, що призводить до збільшення первинної продукції та накопичення органічної речовини. Збагачення води поживними речовинами, які стимулює розвиток автотрофних гідробіонтів, наслідком чого є небажане порушення балансу організмів у водному середовищі та зниження якості води.

Серед біогенних речовин домінуючу роль відіграють сполуки фосфору та нітрогену, в окремих випадках можуть чинити вплив ферум, силіцій та молібден. З двох перших речовин більшу роль має фосфор, азот значно рідше

лімітує розвиток автотрофних організмів, що пов'язано із здатністю багатьох бактерій і ціанобактерій до його фіксації.

Біогенні речовини можуть надходити як від точкових, так і дифузних джерел. При цьому основними джерелами надходження є неочищені стічні води комунального господарства та промисловості. Широке використання фосфоровмісних пральних порошоків і миючих засобів при недостатній очистці стічних вод посилює забруднення біогенними речовинами. Ефективність видалення фосфору із стічних вод більшості очисних споруд в Україні не перевищує 20%, проте в зв'язку із застарілим обладнанням ефективність його «вилучення» очисними спорудами часто не досягає проектних значень.

Дифузні джерела. Тип землепокриву є домінуючим чинником антропогенного навантаження від дифузних джерел. Порушення ґрунтового покриву внаслідок оранки призводить до значних втрат поживних речовин внаслідок дефляції та водного стоку. РБР Приазов'я відзначається надзвичайно високим рівнем розораності земель, що у Херсонській, Запорізькій, Донецькій та Луганській областях досягає відповідно 90,3%; 85,1%, 78,9% та 65,3%. Окремі земельні ділянки розорюються у тому числі й на схилах. Для порівняння, у країнах Європейського Союзу цей показник не перевищує 35%.

Іншим важливим показником формування антропогенного навантаження від дифузних джерел забруднення є інтенсивність землеробства, що виражається, передусім, у кількості застосованих добрив. За показниками статистичних управлінь областей, що входять у межі басейну, застосування добрив істотно відрізнялося як за районами, так і за культурами.

Більшу частину мінеральних добрив, що вносились під різні культури, становили азотні добрива. В цілому, треба зазначити загальну тенденцію до зменшення застосування добрив порівняно з 1990 рр., яка спостерігається в Україні. Однак сучасне застосування мінеральних добрив цілком відповідає рівню багатьох центральноєвропейських країн і у 2018 р. у середньому становило 125 кг/га.

У басейні річок Приазов'я у цілому спостерігається значне антропогенне навантаження за рахунок дифузних джерел сільськогосподарського походження. Передусім, його вплив пов'язаний з інтенсивним землеробством.

Точкові джерела. Показники надходження основних біогенних речовин до поверхневих вод басейну річок Приазов'я наведено у таблиці 2.4.3.3.

Таблиця 2.4.3.3 Надходження біогенних речовин у складі стічних вод до МПВ РБР Приазов'я (за даними 2018 року)

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						62
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Назва	Забруднюючі речовини			
	азот амонійний, тон	нітрати, тон	нітриги, тон	ортофосфати, тон
Молочна	15,3	254,5	2,0	53,474
Малий Утлюк	1,0	0,2	-	0,348
Міусик	3,0	17,6	-	0,445
Міус	6,4	16,5	1,0	3,415
Нагольна	1,5	20,0	0,2	1,493
Нагольчик	0,1	1,0	-	-
Вишневецька	5,4	58,0	1,0	1,821
Юськіна	0,2	2,0	-	0,034
Ровенка	5,4	82,0	3,0	5,556
Кріпенька	9,0	75,5	1,8	15,439
Хрустальна (Жо лобки)	6,0	35,4	-	0,869
Ольхова	0,3	0,4	-	0,192
Харцизька	13,0	32,0	1,0	8,474
Садки	4,0	43,0	1,0	5,528
Булавин	4,0	184,0	2,0	16,103
Ольховатка	0,3	0,3	-	0,149
Глуха	0,1	1,0	-	0,090
Кальміус	0,8	215,5	2,1	9,625
Кальчик	30,6	435,5	22,3	8,540
Малий Кальчик	1,0	12,0	1,0	1,467
Мокра Волноваха	1,0	27,0	1,0	3,349
Суха Волноваха	2,1	9,0	1,0	1,332
Грузька	9,0	629,0	9,0	51,9
Колесникова	2,0	194,0	2,0	12,530
Мокрий Єланчик	1,0	23,0	1,0	1,597
Кринка	1,9	9,9	0,3	1,461
Савостянівка	3,0	45,0	1,0	7,078
Орехова	6,0	15,0	2,0	4,103
Орлівка	3,0	72,0	3,0	4,610
Всього	136,4	2510,3	58,7	221,022

За даними державного обліку водокористування за формою № 2ТП-водгосп (річна) найбільшу кількість біогенних речовин відводили до р. Молочна – КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради, до р. Малий Утлюк – ТОВ «Акимжилсервіс» смт Якимівка, до р. Кальміус – ПрАТ «Маріупольський меткомбінат ім. Ілліча» м. Маріуполь, до р. Міус – КП Краснолуцький департамент «Луганськвода», до р. Малий Єланчик – КП «Компанія вода Донбасу» МВК м. Амбросієва.

Забруднення небезпечними речовинами. Існуюча інформація щодо скиду пріоритетних забруднюючих речовин на даний час є досить обмеженою. Перелік пріоритетних забруднюючих речовин та інших речовин специфічних для басейну, які скидаються із стічними водами до МПВ за даними звітності № 2ТП-водгосп (річна) за 2018 р., наведено у таблиці 2.4.3.4.

Підп. і дата
 Зм. інв. №
 нв. № дубл.
 Підп. і дата
 Інв. № підп.

Таблиця 2.4.3.4 Надходження забруднюючих речовин у поверхневі води
(за даними 2018 р.)

Назва	Показники										
	Алюміній, кг	Ванадій, кг	Мідь, кг	Марганець, кг	Нікель, кг	Натрій, кг	Свинець, кг	СПАР, кг	Хром бг, кг	Хром заг., кг	Цинк, кг
Берда	-	-	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-
Малий Утлюк	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
Молочна	-	-	-	-	-	-	-	806	5	0,2	-
Кальміус	1 063	-	291	1 373	207	-	-	2 688	20	173	1 183
Кальчик	677	-	139	1 028	129	-	-	107	-	122	747
Малий Кальчик	-	-	-	-	-	-	-	106	-	-	-
Мокра Волноваха	67	-	-	-	-	-	-	319	-	-	-
Суша Волноваха	67	-	-	-	-	-	-	90	-	-	-
Грузька	-	-	78	-	-	-	-	2 262	20	-	80
Мокрий Сланчик	-	-	-	-	-	-	-	84	-	-	-
Міус	293	-	-	-	-	-	-	2 944	-	-	-
Кринка	282	-	-	-	-	-	-	2 937	-	-	-
Севаст'янівка	-	-	-	-	-	-	-	915	-	-	-
Ольховка	-	-	-	-	-	-	-	615	-	-	-
Ольховатка	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-
Всього	2 449	-	508	2 401	336	-	-	13 884,2	45	295	2 010

Зазначаємо, що тут проаналізовані наявні дані щодо антропогенного впливу тільки у розрізі цілого басейну або його притоків, а не окремого ідентифікованого МПВ, який є головною «управлінською одиницею» ПУРБ.

Тому, кожен МПВ повинен бути оцінений і в залежності від оцінки до нього мають бути застосовані заходи для його збереження, підтримки або відтворення. Ці заходи повинні бути реалізовані саме для конкретного масиву, а не для басейну чи річки взагалі.

Аварійне забруднення та вплив забруднених територій (полігонів, майданчиків, зон тощо). У басейні річок Приазов'я досить розвинена промислова діяльність, включаючи видобуток корисних копалин (вугілля), металургія, машинобудування, тваринництво та харчова промисловість – молокозаводи, пивоварні та ін., які є потенційними джерелами аварійних забруднень як через скиди стічних вод, так і через змиви з територій майданчиків, де складуються відходи виробництва.

На річках басейну Приазов'я, як правило, аварійні скиди забруднюючих речовин фіксуються дуже рідко, а через відсутність всеохоплюючої системи

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

топографічних та кадастрових карт) третина визначених МПВ– 182 МПВ (33% всіх визначених МПВ), визначено як істотно змінені (ІЗМПВ). З них:

- 5 МПВ – через модифікацію морфології річок (спрямлення русел),
- 163 МПВ – через порушення вільної течії річок (зарегульованість),
- 14 МПВ – через поєднання зарегульованості та спрямлення

На основі аналізу головних водно-екологічних проблем пов'язаних із гідроморфологічними навантаженнями у басейні, можна зробити висновок, що відновлення (ревіталізації) потребують 182 МПВ басейну, визначені як ІЗМПВ.

2.5 Земельні ресурси та ґрунти

Ґрунтовий покрив на території басейну надзвичайно неоднорідний внаслідок різноманітного поєднання факторів ґрунтоутворення за кліматичними умовами, материнськими породами, різних умов рельєфу, рослинного і тваринного світу. Басейн розділяють три ґрунтово-екологічних зони, які характеризуються різними типами природної обстановки, в цілому. За головний критерій прийнято типовий склад ґрунтової структури – зони Степу Північного (СПн) – переважно в межах Донецької та Луганської областей; Степу Південного (СПд) та Сухого Степу (СС) – Запорізька та Херсонська області. Ареали поширення певних підтипів зональних ґрунтів унаслідок відмінностей перерозподілу сонячної енергії і вологи в межах зон визначають чотири ґрунтово-екологічних підзони. В межах району басейну річок Приазов'я в зоні Північного Степу виділяються підзони: Степова північно-центральна помірно засушлива (ПСПнЦ-2) і підзона Степова південно-центральна засушлива (ПСПдЦ-3); зона Степу Південного на підзони не ділиться; зона Сухого Степу ділиться на підзону Сухостепову суху (ПССТК-1) і підзону Сухостепову дуже суху (ПССК- 2).

В зоні Північного Степу на території підзони ПСПнЦ-2 переважають чорноземи звичайні середньогумусні та малогумусні на лесових породах та дернові ґрунти на елювії некарбонатних і карбонатних порід. Локально зустрічаються чорноземи глибокі середньо- та малогумусні.

На схилах південної експозиції, де верхні горизонти лесовидних суглинків змиті, ґрунтоутворюючими породами є пермські глини.

На схилах балок і річкових долин, а також у Приазовської височини, де товща лесовидних порід змита частково або цілком, сформувалися дернові ґрунти.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						67
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Чорноземи малогурусні поширені у верхів'ї річок Кринка та Мокрий Сланчик та по долині річок Кальміус і Кальчик.

В межах східної частини басейну в підзоні ПСПдЦ-3 переважають чорноземи звичайні малогурусні, зустрічаються дерново-піщані і глинисто-піщані ґрунти у виді невеликих ділянок.

На території Донецької області зсуви поширюються переважно на узбережжі Азовського моря.

В зоні Південного Степу у межах басейну розповсюджені переважно чорноземи південні малогурусні, та чорноземи південні малогурусні залишково-солонцюваті на лесових породах.

Чорноземи південні малогурусні залягають на рівнинних слабодренованих широких вододілах та їх схилах. Це досить однорідні за механічним складом ґрунти, переважно глинисті та важкосуглинкові. Характеризуються вони добре розвиненим ґрунтовим профілем з темнувато-сірим забарвленням. Ґрунти досить родючі і при забезпеченні їх вологою, внесення і органічних та мінеральних добрив можна досягти високої ефективної родючості.

Основним типом ґрунту в зоні Сухого Степу в межах басейну на території підзони ПССТК-1 є темно-каштанові малогурусні залишково-солонцюваті на лесових породах; на території ПССК-2 – каштанові солонцюваті.

Темно-каштанові ґрунти залишково слабо- та середньосолонцюваті залягають комплексно: в північній частині області – в комплексі з чорноземами південними залишково солонцюватими, південніше – з солонцями глибокими і на крайньому півдні – з каштановими солонцюватими ґрунтами і солонцями.

Темно-каштанові солонцюваті ґрунти мають досить чітко виражену диференціацію ґрунтового профілю на гумусово-елювіальний та гумусово-ілювіальний горизонти.

Каштанові ґрунти поширені в приморській та присиваській частині ділянки, яка являє собою рівнину з розвиненим мікрорельєфом і помітним нахилом на південь. За механічним складом ці ґрунти неоднорідні: від супіщаних до важкосуглинкових відмін. Ґрунтоутворюючими породами є леси та лесовидні суглинки. Профіль каштанових ґрунтів різко диференційований на елювіальний (безструктурний), легший за механічним складом та ілювіальний – більш ущільнений, зі значним вмістом мульних часток. Щільний ілювіальний горизонт має здатність утримувати вологу від

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						68
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

проникнення її в нижні горизонти ґрунту, він безструктурний, при зволоженні запливає, а при підсиханні утворює корку.

На малостічній рівнинній території Запорізької та Херсонської областей в межах басейну річок Приазов'я розповсюджені подові ділянки для яких характерні лучно-чорноземні осолоділі, лучно-чорноземні глейові солонцювато-осолоділі ґрунти. В заплавах річок – лучно-чорноземні, лучні поверхнево-солонцюваті, лучно-болотні солонцюваті.

2.6 Геологія та надра

Геологічна структура території басейну характеризується певними особливостями. Територія Донбасу відноситься до структурної зони Східно-Європейської платформи та Передкавказької епігерцинської платформи, в області сходження яких утворився палеозойський трог.

Палеозойські породи зім'яті в складки з утворенням великої кількості тектонічних порушень. З породами кам'яновугільного та пермського періодів пов'язані великі родовища кам'яного вугілля і солей.

Породи складчастого комплексу перекриваються відкладами мезозою та кайнозою.

За площею поширення переважають території кайнозойської (неогенової) системи. У районі Донецького кряжу – палеозойської (кам'яновугільної і частково пермської) системи, на Приазовській височині – архейської системи.

Особливості геологічної будови центральної частини басейну обумовлені приуроченістю до Східно-Європейської платформи складовою якої є Український кристалічний щит та його схили (Докембрійські платформенні структури) і невелика ділянка північного крила Причорноморської западини (Мезозойська платформенна структура) на південному заході області. Геологічна будова території області: породи неоген-міоценового періоду майже на всій території області, протерозойські відклади – на південному сході області – відріг Донецької складчастої структури.

Геологічна будова території басейну в цілому представлена широким спектром відкладень кайнозойської, мезозойської та архей-протерозойської груп. У свою чергу кайнозой (KZ) представлений системами: четвертинна (Q) – піски, глини, суглинки потужністю до 30 м неогенова (N) – глини, піски, вапняк – 80 м, палеогенова – пісковики, мергелі, алевроліти – 160 м.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № докл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					69
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Група мезозою (MZ) представлена крейдовою системою – мергелі, крейда загальною потужністю до 500 м, тріасова (Т) – глина, пісковики – до 500 м, пермська (Р) – пісковики, алевроліти, аргіліти – до 1 000 м.

Група палеозою (PZ) представлена кам'яно-вугільною системою (С) – чередування аргілітів, алевролітів, пісковиків, вапняків та пластів кам'яного вугілля потужністю до 15 000 м, девонська

(D) – пісковики, базальти – до 850 м.

Архей-протерозойська група (AR-PR) представлена гранітами, гнейсами, мігматитами, пегматитами, діабазами.

Територія басейну характеризується концентрацією великих об'ємів паливно-енергетичних та мінерально-сировинних ресурсів. Це сприяло розвитку галузей важкої промисловості.

Тут зосереджені об'єкти гірничо-видобувних, металургійних, металообробних та коксохімічних підприємств. У межах басейну річок Приазов'я знаходиться частина найбільш критичних, з точки зору екологічної безпеки, об'єктів інфраструктури – ПрАТ "ММК ім. Ілліча", ПАТ "АЗОВМАШ" ПрАТ "МК АЗОВСТАЛЬ", ПрАТ "Докучаєвський ФДК", ПрАТ "Новотроїцьке РУ", ТОВ "Моспінське вуглепереробне підприємство".

Прогнозні ресурси підземних вод (ПРПВ) басейну річок Приазов'я складають близько 382,4 тис. м3/добу, що становить 0,6 % від загальної їхньої суми по Україні (61 689,2 тис. м3/добу). Це важливий стратегічний ресурс чистої, захищеної від забруднення питної води.

2.7 Біорізноманіття та ландшафти

В басейні річок Приазов'я є багато своєрідних і унікальних природних комплексів з різноманітним рослинним і тваринним світом. Домінуючими є сухостепові ландшафти, в яких виділяються два основних типи рослинності: ковильно – різнотравна та ковильно – типчакова.

У межах Донецького кряжу, окрім степових, поширені й лісостепові ландшафти. Зустрічаються також ділянки широколистяних лісів з липи, ясена, клена, дубу. Підлісок представлений ліщиною, кленом татарський, бересклетом, шипшиною тощо. У заплавах річок переважає лугова та чагарникова рослинність. Річкові водозбори характеризуються невисокою лісистістю та заболоченістю. Найбільшими об'єктами природно-заповідного фонду басейну є біосферний заповідник «Асканія Нова», національні природні парки: «Азово-Сиваський», «Приазовський», «Меотида» тощо.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						70
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Район басейну річок Приазов'я – це безліса територія, де природні ліси збереглися лише в долині річки Міус та деяких її притоків. Природні байрачні ліси складаються з дуба, тополі, верби, бузини, зіноваті. Інші мало чисельні лісові насадження штучного походження з акації білої і жовтої, скумпії, клена татарського, маслинки сріблястої.

Степові простори, які не забудовані населеними пунктами та промисловими об'єктами повністю розорані, а степова рослинність збереглася на окремих не розораних заплавах, які використовувались для випасання худоби.

Нестача вологи на території Північно-Західного Приазов'я є головним чинником, який зумовлює переважання трав'янистої рослинності. Найбільш пристосованими до умов Північно-Західного Приазов'я є ксероморфні злаки ковила і типчак, а також деякі види різнотрав'я. На звичайних чорноземах, що займають північну і східну частини території Північно-Західного Приазов'я, поширені різнотравно-типчакowo-ковилowі степи. На південних малогумусних чорноземах та на темнокаштанових солонцевих ґрунтах поширені типчакowo-ковилowі степи, які лише на крайньому південному заході території по узбережжю Утлюцького лиману на каштанових солонцевих ґрунтах змінюються фрагментами полиново-злакових степів. Усе багатство степових видів рослинності можна об'єднати в кілька груп:

1. Степові злаки – ковила, типчак, тонконіг, пирій, костриця, м'ятлик.

2. Степове різнотрав'я: а) багаторічники, що мають тривалий період вегетації – лапчатка, шавлія, підмаренник, коров'як, синяк, полин; б) ефемери та ефемероїди (рослини з коротким періодом вегетації, однорічні та багаторічні) – сон-трава, вероніка весняна, горицвіт весняний, півонія вузьколиста; в) «перекоти-поле» – зопник колючий, рогач піщаний, спаржа лікарська, курай російський.

3. Степові чагарники, що ростуть на схилах балок та ярів – бобівник, карагана, терен степовий, терен колючий, глід, шипшина. На теперішній день природна рослинність на території Північно-Західного Приазов'я займає не більше 3-4% усієї площі території і представляє собою невеликі ділянки в місцях, не придатних для розорювання: виходи кристалічних порід, схили балок та ярів, річкові схили, узбережжя Азовського моря, Молочного та Утлюцького лиманів.

Деревно-чагарникова рослинність не займає великих площ і представлена переважно антропогенними лісокультурними насадженнями у вигляді лісових масивів і смуг, маслинковими та вербово-шелюговими

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						72
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

заростями. Природні ліси формуються на дерново-підзолистих і сірих лісових ґрунтах, а лісові насадження Приазов'я створені на малогумусних чорноземах та каштанових ґрунтах солонцюватого типу, які за своїми якісними характеристиками є більш родючими.

Згідно схеми геоботанічного районування, переважаючу частину досліджуваної території займає смуга типчаковоковилкових степів у поєднанні з подовими луками. Крайню, найбільш зволожену, північно-східну частину Приазов'я (найвища частина Приазовської височини) займає смуга різнотравно-типчаково-ковилкових степів у поєднанні з рослинністю гранітних відслонень. Протилежний край ПівнічноЗахідного Приазов'я у зв'язку з його найбільшою посушливістю зайнятий смугою полинно-злакових степів у поєднанні з рослинністю солончаків і солонців. Рослинність морського узбережжя урізноманітнена лучно-солончаковими видами, поширеними на косах і островах. Річковими заплавами поширені заплавні солонцево-солончакові луки, а в подових западинах – лучна рослинність степових подів.

Тобто, природна рослинність Північно-Західного Приазов'я представлена типовим ковиловим степом. У минулому деревна рослинність була розповсюджена в місцях з надмірним зволоженням – долинами річок. Серед плавневої рослинності переважали верба, деякі види тополь, дуби тощо. У ярах та балках були розповсюджені байрачні ліси, які склалися з в'язів, ясенів, кленів, лип, глоду. В наш час природна, нетрансформована людиною рослинність, займає в регіоні не більше ніж 3% від всієї території, насамперед на непридатних для оранки ділянках – балки, солончаки, поди.

Рослинність Північно-Західного узбережжя Азовського моря представлена такими типами: агроценози, антропогенні лісові угруповання, степова рослинність, лучні, галофітні, болотні та водні угруповання, літоральна і синантропна рослинність.

Основу травостою степів формують дернові злаки: ковила українська, Лессінга і тирса, костриця валійська, житняк гребінчастий тощо. Степова рослинність представлена полиново-типчаковими, полиново-грудницево-ковилковими, житняково-полиновими і типчаково-ковилковими степами. На морському узбережжі значного поширення набули угруповання піщаної, засолено-лучної, солончакової та прибережно-водної рослинності. Різнотрав'я в цих фітоценозах незначне, представлене здебільшого ксерофітними видами – такими як грудниця волохата, гвоздика краплиста, пижмо тисячолісте, підмаренник руський, гоніолімон татарський, жабриця звивиста, вуханка полинкова та іншими видами. Видовий склад різнотрав'я і ступінь його участі

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк				
						73				
						Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

в степових ценозах залежать від мікрокліматичних особливостей ділянки й інтенсивності випасу на них худоби.

На сильно засолених понижених ділянках степ змінюється типовою галофітною рослинністю. Вона характеризується низьким проективним покриттям і бідним видовим складом. На мокрих суглинних солончаках, поширених в межах знижених ділянок приморської смуги, формуються монодомінантні рослинні угруповання з солеросом простертим та ін.

Яскраво виражений псамофітний характер має рослинність морських черепашково-піщаних кіс. Основними видами рослинних угруповань тут є мітлиця азовська, пирій видовжений, кунічник наземний та ін.

В заплавах пониззів річок формуються водна, водноболотяна і прибережно-водна рослинність. Панівне положення в заплавних зонах належить очерету звичайному, серед заростей якого поширений рогіз широколистий.

Серед флори узбережжя пануюче положення займають судинні рослини переважно з відділу квіткових (родин Айстрові, Тонконогові, Бобові, Лободові, Гвоздичні тощо). Рідкісні види рослин узбережжя: астрагал Геннінга, астрагал одеський, горицвіт волзький, ковила дніпровська, ковила Лессінга, пирій вузьколистий, тюльпан Шренка, карагана скіфська та ін. мають різний статус охорони, занесені до Червоної книги України. На досліджуваній території зустрічаються формації рослин, занесених до Зеленої книги України, такі як ковила волосиста, ковила Лессінга, куга приморська, карагана скіфська та ін.

2.7.2 Фауна

За зоогеографічним районуванням басейн відноситься до Азово-Чорноморського району Понтійського округу Степової провінції Середземно-Центральноазійської підобласті Палеоарктичної області(таблиця 2.7.2.1).

Таблиця 2.7.2.1 Зоогеографічне районування басейну річок Приазов'я

Палеарктична область	
Середземно-Центральноазійська підобласть	
Степова провінція	
Понтійський округ	
Азово-Чорноморський район	
Назва ділянки, підділянки	Межі ділянки на території басейну
Донецька підділянка	Річки Міус, Кринка, верхів'я річки Кальміус
Західна степова (Приазовська) ділянка	Вся територія басейну крім Донецької підділянки і узбережжя Азовського моря з затокою Сиваш

Підп. і дата	Зм. інв. №	нв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.

Фауна басейну річок представлена лісовими, степовими, річковими і морськими видами. Практично повсюдно в природі зустрічаються лисиця руда, заєць сірий, миша урганчикова, з птахів - куріпка сіра, ворона сіра, одуд, жайворонки, ластівки, горобці, дятли.

В байраках на півночі басейну та в заплавах річок, окрім згаданих видів, поширені також окремі види, які мігрують з інших регіонів.

Тваринний світ Північно-Західного Приазов'я має надзвичайно різноманітний видовий склад комах, риб та птахів, відносно бідну герпетофауну та фауну ссавців. Найменше видове різноманіття характерне для земноводних.

Багатий різноманітний видовий склад комах має певну приуроченість до відповідних сухостепових, прибережних та трансформованих ландшафтів. Основу видового різноманіття ентомофауни піщаного морського і лиманового узбережжя, включаючи острови, складає відносно невелика кількість видів з нерівномірним розміщенням популяцій. Зокрема тут мешкають стрибуни, мурахи, довгоносики, дрібні туруни, ріючі оси та ін.

Видова різноманітність комах солончаків порівняно невелика. Це такі види як: листоїди, стрибуни, коротконадкрилі та ін. Серед мешканців трав'янистих чагарників найчисленнішою групою є комахи. Це такі представники як: клопи, мурахи, двокрилі-сирфіди, саранові прямокрилі. Особливий видовий комплекс утворюють комахи квітучої рослинності, зокрема це: трипси, жуки, дрібні метелики, двокрилі, перетинчастокрилі.

Комахи прісноводних біотопів представлені численними бабками. На узбережжі зустрічаються рідкісні, зникаючі, вразливі червонокнижні види, такі як: пахіцефус степовий, махаон, подалірій, аврора біла, сатурнія велика, джмелі та ін.

Видове різноманіття риб приурочене до відповідних акваторій, представлених різними екологічними групами: морською, лиманною та прісноводною іхтіофауною.

Іхтіофауна лиманів надзвичайно різноманітна і включає види, які відносяться до різних екологічних груп, включаючи червонокнижні види. До прісноводних форм відносяться такі види як: плітка звичайна; краснопірка звичайна, лящ звичайний, шемая азовська, карась сріблястий та ін. Шемая азовська занесена до Червоної книги України. Серед солонуватоводних

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

представників провідне місце належить акліматизованим видам, зокрема кефалі піленгасу.

Прісноводна екологічна група, в основному представлена корошовими (плітка, краснопірка, верховодка, лящ, щука, короп, карась сріблястий та ін.) та бичковими (бичок кругляк, бичок пісочник, бичок-мезогобіус жабоголовий, тупоносий бичок цуцик).

Надзвичайно бідна фауна земноводних Північно-Західного Приазов'я, яка включає всього три види. Біля солонуватоводних водойм та на морському узбережжі зустрічаються: землянка Палласа та ропуха зелена. Прісноводним видом є жаба озерна. Землянка Палласа є досить вразливою у зв'язку зі специфічним способом мешкання та сучасними процесами видоутворення, але на території дослідження це звичайний вид. Зелена ропуха є багаточисельним видом, характерною особливістю якого є висока екологічна пластичність та синантропність. Озерна жаба є найпоширенішим видом опріснених акваторій, де її чисельність може бути досить високою.

Серед плазунів зустрічаються такі види як: болотяна черепаха, піщана ящірка, прудка ящірка, звичайний вуж, водяний вуж, полоз каспійський, степова гадюка. Поширення болотяної черепахи тісно пов'язане з прісноводними водоймами, приуроченими до гирл річок, де мешкає в численних протоках і затоках. Піщана ящірка – нечисленний вид, але у відповідних стаціях чисельність її може бути досить висока. Прудка ящірка – звичайний вид, досить пластичний з нерівномірною чисельністю. Звичайним багаточисельним видом є вуж водяний, дещо менша чисельність характерна для вуза звичайного. Червонокнижна степова гадюка в межах регіону розповсюджена нерівномірно.

Видовий склад птахів Північно-Західного Приазов'я відносно багатий, при цьому істотно переважають мігруючі види. Найчисельнішими за кількістю видів є соколоподібні, гусеподібні, сивкоподібні, та горобцеподібні. Мігруючими малочисельними видами є представники гагарових. Гагара чорношия зустрічається регулярно під час осінніх і весняних міграцій на узбережжі моря і лиманів. Червоношия гагара – рідкісний птах.

Звичайним видом опріснених пригирлових ділянок лиманів і очеретяних чагарників, численним під час сезонних міграцій є чомга або велика пірникоза, яка гніздиться навколо островів приазовських кіс. Червоношия пірникоза звичайна під час сезонних міграцій. Сірощока пірникоза і мала пірникоза відносно нечисленні пролітні види.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						76
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

На лиманах та в межах акваторії моря зустрічається буревісник малий. Рідкісним червонокнижним видом є пелікан рожевий. Баклан великий – численний пролітний гніздуєчий вид. В період сезонних міграцій утворює крупні скупчення вздовж морського узбережжя. Рідкісним видом прісноводних водойм з багатою водною рослинністю та лиманів є баклан малий.

Всі представники чапель (бугай, бугайчик, квак, жовта, сіра і руда чаплі, велика чепура) – звичайні мігруючі види, що гніздяться в межах даної території. Косар і коровайка нечисленні, лелека білий та лелека чорний – рідкісні мігруючі види.

Чисельною таксономічною групою є гусеподібні: лебідьшипун, сіра гуска, галагаз, крижень, нерозень, чирянка велика і червонодзьоба чернь та інші – гніздуєчі види. Червонокнижний лебідь-кликун є регулярно зимуючим видом. Гуси: сіра, білолоба і мала, гуменник, білощока та червоновола казарки. Чисельність і статус видів різний. Спільне те, що всі вони зустрічаються під час сезонних міграцій і зимівель.

Близько сотні видів – це горобцеподібні, третина з яких гніздиться, інші характерні під час міграцій або зимівель. Це представники таких родин як: жайворонкові, ластівкові, плискові, сорокопудові, дроздові, мухоловкові, синицеві, вівсянкові, в'юркові, шпакові, воронові та ін.

Фауна ссавців Північно-Західного Приазов'я відносно бідна, оскільки надзвичайно чутлива до різноякісних впливів природного та антропогенного характеру, особливо в умовах степу. Найчисленнішими є гризуни та рукокрилі. Найчастіше зустрічаються: заєць-русак та лисиця звичайна. Серед комахоїдних звичайним є білочеревий їжак. Звичайною є білозубка мала та рідше зустрічається мідія звичайна.

До видів, які не занесені до Червоної книги України, проте зустрічаються дуже рідко, відносяться олень шляхетний, лань, козуля європейська, лось європейський та ховрах малий. Найбільш поширені лисиця, заєць-русак, вивірка звичайна, нориця східноєвропейська, сліпак звичайний, куниця кам'яна, ласка, кабан дикий.

2.8 Природні території та об'єкти

У межах басейну річок Приазов'я розташовано 21 об'єкт Смарагдової мережі.

За категоріями об'єкти Смарагдової мережі басейну поділяються на:
- територія Смарагдової мережі – 7;

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						77
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

- заказник – 6;
- національний природний парк – 3;
- природний заповідник – 2;
- регіональний ландшафтний парк – 1;
- пам'ятка природи місцевого значення – 1;
- без природоохоронного статусу – 1.

Об'єкти Смарагдової мережі розташовані на території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областях перебувають в окупації з лютого 2022 року.

Через постійні обстріли прикордонних територій, заборонений доступ до об'єктів природо-заповідного фонду. Інформація про екологічний стан територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської області до теперішнього часу відсутня.

За інформацією Херсонської ОВА у межах басейну річок Приазов'я Херсонської області біосферний заповідник «Асканія Нова» та національний природний парк «Азово –Сиваський» опинилися в зоні гуманітарної кризи, позбавлені можливості отримати фінансування. Ситуація ускладнюється замінюванням території, адже після розмінування природно-заповідних територій утворюються воронки від вибухів, а отже суттєво псуються або знищуються природні ділянки та все живе на них. Детонації, обстріли, мінування територій природно -заповідного фонду призводять до знищення різноманітних видів птахів і тварин та місця їх існування.

Після деокупації, території на якій розташовані об'єкти Смарагдової мережі потребують обстежень.

Нижче представлено перелік та короткий опис об'єктів Смарагдової мережі, що знаходяться у межах басейну Приазов'я. (див. таблицю 2.8.1).

Інформація щодо інших природоохоронних зон (зони санітарної охорони; зони охорони цінних видів водних біоресурсів; масиви поверхневих/підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання; зони, вразливі до (накопичення) нітратів; уразливі та менш уразливі зони, визначені відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля) представлена у розділі 3 проекту ПУРБ.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					78
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ док.м.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 2.8.1 Перелік об'єктів Смарагдової мережі у межах басейну Приазов'я

№	Назва території	Код	Короткий опис
1	Біосферний заповідник Асканія-Нова	UA0000016	Заповідник перебуває під тимчасовою російською окупацією, через що опинився у скрутному становищі. Заповідник утримує близько 800 різновидів диких копитних та гібридних форм свиней, оленів, коней Пржевальського, бізонів, антилоп, баранів, биків, верблюдов, лам, віслюків куланів, шотландських поні. Частиною зоопарку є орнітопарк, розміщений поблизу ставків з протоками та острівцями. В орнітопарку нараховують понад 60 різновидів птахів: лебеді, фазани, качки, лелеки, гуси єгипетські та індійські, страуси африканські. Крім того, у заповіднику водяться такі рідкісні для України птахи, як південноамериканський нанду та австралійський ему. Флора вищих рослин заповідного степу, за даними різних досліджень, складала 451—478 видів. Виявлено 6 видів судинних рослин з Червоного списку МСОП, 9 видів з Європейської Червоної книги, 20 з Червоної книги України, 2 з Додатку I Бернської конвенції
2	Український степовий природний заповідник	UA0000019	Завдання Українського степового природного заповідника — збереження первісної степової рослинності та ділянок природних екосистем. Природна рослинність у заповіднику представлена лісами, чагарниками, степами, луками, болотами. У заповіднику охороняються 3 лісові, 15 степових та 1 водна формації, занесені до Зеленої книги України. Загальна кількість видів судинних рослин становить 1064, до Європейського червоного списку занесено 11 видів рослин, Червоної книги України - 58 видів. Загалом у заповіднику мешкає близько 7300 видів тварин. До Європейського червоного списку занесено 12 видів місцевих тварин, до Червоної книги України — 45 видів.
3	Національний природний парк «Азово-Сиваський»	UA0000027	Парк створений з метою збереження генофонду рослинного і тваринного світу, унікальних природних комплексів північного Приазов'я. Загальна кількість видів рослин, що ростуть на території парку — 308, з них 12 занесені в Червону книгу України. На території НПП живуть 250 видів тварин, з них 48 занесені до Червоної книги України.
4	Регіональний ландшафтний парк «Донецький кряж»	UA0000063	Зазнав великої руйнації в часі російсько-української війни 2014 року. Донецький кряж, як купол, піднімається над місцевістю і відіграє величезну природну, рекреаційну й економічну роль. Територія являє собою типову ділянку різнотравно-

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

			типчакowo-ковилового степу з байрачними масивами в гирлах балок та штучними насадженнями лісових культур. До складу парку входять степові ділянки та штучні масиви, які являють особливу наукову та природоохоронну цінність. Тут збереглися ділянки цілинних та різнотравно-типчакowo-ковилових степів з байрачними лісовими масивами у гирлах балок та штучними насадженнями лісових культур у степах. Флористичний список включає понад 260 видів рослин, з яких 46 — ендемічних і 10 — занесених до Червоної книги України. Фауна включає понад 150 видів комах і 200 видів наземних хребетних, з яких 15 занесені до Червоної книги України
5	Національний природний парк «Меотида»	UA0000065	Територія постраждала під час військових дій. Лише за еколого-ценотичною класифікацією фахівцями Донецького ботанічного саду НАН України в парку виділено 49 формацій солончакowoї, степowoї, болотної, водної, піщаної та синантропної рослинності. Тваринний світ парку також багатий, але окремо можна відзначити розмаїття видів пташок. У травні-червні ділянки, придатні для гніздування, вкриваються суцільним килимом з куликів, мартинів та крячків. Серед гніздових видів зустрічаються занесені до Червоної книги України: реготун чорноголобий, пісочник морський, вівсянка чорноголова та інші. Але це лише мала частина багатомільйонної армії перелітних птахів. Під час міграцій тут можна побачити степову красуню дрохву, лісового самітника — лелеку чорного, посланця далекої тундри — червоноволу казарку та грифа чорного, що прилетів з передгір'їв, а взимку — білу сову.
6	Ботанічний заказник місцевого значення «Пристенське»	UA0000066	Територія заказника — це рукотворне лісове урочище. Площа — 250 га. У заказнику під охорону взято лікарські трави, які ростуть у лісі і на його узліссях. Флористичний список заказника становить 436 видів рослин. Вони є типовими для Донецького кряжа рослинами на крейдяних відкладеннях. На території заказника зростають материнка звичайна, звіробій, цмин піщаний, пижмо, валеріана. На території заказника росте 16 видів рослин, занесених до Червоної книги України — волошка Талієва, півонія тонколиста, півонія волосиста, півонія українська, два види тюльпанів, еремус красивий. 1 вид входить до списку Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі, 4 — до Червоного Списку Міжнародного Союзу Охорони Природи, 3 — до Європейського Червоного списку, 28 — до регіонального Червоного списку.

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	Кільк.	№ док.м.	Підп.	Дата
-----	--------	----------	-------	------

про стратегічну екологічну оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

7	Приазовський національний природний парк	UA0000092	Природоохоронна територія на території Бердянського, Мелітопольського, Приазовського, Якимівського районів, міст Бердянська та Мелітополя Запорізької області. Сучасний НПП «Приазовський» поєднує в собі фрагменти надзвичайно цінних зональних типчаково-ковилових степів по берегах Молочного лиману, а також специфічну рослинність Азовського узбережжя, зокрема піщаних кіс: Федотової та Бердянської. Фауна парку також відрізняється великою своєрідністю, адже регіон має величезне значення в забезпеченні міграцій та зимівлі водно-болотних птахів. Зокрема тут зимує значна частина популяції червоноволої казарки — раритету загальносвітового масштабу.
8	Заповідне урочище «Маріупольська лісова дача» з прилеглими територіями	UA0000096	В урочищі знаходяться лісові насадження та лісосмуги, на території яких виростають рослини, занесені до Червоної книги України: шафран, волошка Талієва, волошка несправжньооблідолускова. Водяться такі тварини, як вепр, сарна, благородний олень, вовк, заєць, єнот, куниця, ласка, лось. Птахи: яструб-тетерев'ятник, фазан, куріпка, сойка та інші.
9	Східний Сиваш (частина)	UA0000131	Є одним із перших в СРСР водно-болотним угіддям, внесеним до Рамсальського списку водно-болотних угідь міжнародного значення. Характерною рисою Присиваських ландшафтів є полинно-злакових степів, які не властиві іншим регіонам України. Перспективними для стаціонарних екологоценотичних досліджень є непорушені ділянки з характерними для цих степів рослинними угрупованнями, які насичені специфічними представниками Середземноморської та Арало-Каспійської флори
10	Ландшафтний заказник загально-державного значення «Коса Обиточна»	UA0000150	Заказник створено з метою відтворення і відновлення запасів цінних риб і орнітофауни. Переважає піщано-стєпова, прибережно-водна та галофітна рослинність, навколо озер — зарості осок, ситника та очерету південного. Флора заказника налічує близько 500 видів судинних рослин, з них понад 20 ендеміків (волошка одеська, ситник Фоміна, люцерна Котова тощо). Багатий тваринний світ: тут налічується 14 видів ссавців, близько 100 видів птахів. Між косою та островами — нерестилища цінних видів морських риб
11	Грабова балка (неподалік заказника загальнодержавного значення «Урочище Грабове»)	UA0000157	Являє собою дубово-ясеневі насадження з домішкою природного росту граба. Природний резерват граба звичайного. В умовах Донбасу граб є супутником дуба і не утворює власних борів. Граб росте по всій балці Грабова, але зосереджений на двох ділянках: квартал №1-25 га та квартал №9-16 га. В урочищі зустрічається до 400 екземплярів граба на гектар. Найбільші дерева завтовшки до 30 сантиметрів.
12	Чонгарський	UA0000213	Площа 344,43 км ²

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата
-----	--------	----------	-------	------

13	Заказник місцевого значення «Нагольний Кряж»	UA0000218	Завдяки такому своєрідному та добре розвиненому рельєфу загалом на Донецькому кряжі збереглося багато реліктових видів флори та фауни. Чимало середземноморських видів безхребетних, що характерні переважно для Кавказу, Криму, Малої Азії та Балканського півострову, мають тут ізольовані острівні частини ареалу, та, імовірно, є пліоценовими реліктами. Рослинність цієї території представлена степовими угрупованнями на схилах різного ухилу великої балочної системи. Наявні кам'яністі відслонення. В залежності від висоти поширення від днища балки вгору по схилу наростає ксероморфність ценозів. Днища балок представляють собою порослі деревною та чагарниковою рослинністю зелені коридори. Подекуди трапляються цінні ділянки байрачних лісів з широколистяних порід.
14	Ландшафтний заказник «Корсак -Могила»	UA0000223	Ландшафтний заказник місцевого значення. Об'єкт розташований на території Приазовського району Запорізької області, на схід від смт Приазовське.
15	«Троїцька балка» (пам'ятка природи місцевого значення «Цілинна ділянка вздовж залізниці»)	UA0000224	Ботанічний заказник місцевого значення. Об'єкт розташований на території Мелітопольського району Запорізької області, село Терпіння, Старобердянське лісництво, квартал №83. Статус надано з метою збереження місць зростання лікарських рослин. Охороняється цілинна балка, де зростають куці глоду та шипшини
16	Каньйон р. Кальміус та його основних приток (Долина річки Кальміус)	UA0000314	Ця територія являє собою кам'янистий степ із відслоненнями гранітів, що присутні не тільки у вигляді скель на схилах долини річки Кальміус, але також як плоскі гранітні відслонення на вододільних височинах. Ширина русла річки на території заповідника становить 20-30 метрів. Долина річки через вихід гранітів нагадує каньйон. Правий берег Кальміусу крутіший і обривистий. Тут зустрічаються високі гранітні стовпи та стіни, прорізані ущелинами. На території заповідника зростають лучно-степові, степові, петрофітні степові, лучно-болотні та водні види. У флористичний список входять полин, шавлія, ранник, тюльпан гранітний. Уздовж річки росте очерет і водні трави. Багато рослин занесені до Червоної книги України: грабельки Бекетова, чебрець кальміуський, чебрець несправжньогранітний, ранник донецький, ранник гранітний, шипшина донецька, шафран сітчастий, гіацинтка Палласа, тюльпан гранітний, тюльпан змієлистий, сон лучний, ковили гранітна, найкрасивіша, волосиста, Лессінга, карагана скіфська, калофака волзька, дельфіній червоний.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

17	Долина річки Берда з притоками у Донецькій області Долина річки Берда з притоками у Запорізькій області	UA0000349	Долина річки Берда, гирло якої знаходиться неподалік села Вершина Друга в Запорізькій області, є одним з наймальовничіших місць цієї частини України. Тут характерні для Приазов'я ландшафти збереглися майже в первозданному вигляді. У долині Берди розташована серія з п'яти геологічних пам'яток природи.
18	Великий Агаймайський під	UA0000366	В межах центральної частини Агаймайського поду у 1983 році створено природоохоронну територію «Агаймайське урочище» площею 25 га (рішення Херсонського облвиконкому від 19.08.1983 р. № 441/16). В зниженні водойма штучно поглиблена. Рослинність — болотно-лугова, переважає очерет південний, куга озерна, рогіз вузьколистий. У водно-болотних угіддях гніздяться та перебувають на міграційному перельоті птахи багатьох видів, в тому числі і рідкісних. Цінні водооборотні угіддя — місце гніздування диких качок, чорногузів, куликів, мартинів.
19	Домузлинський під	UA0000369	Замкнуте зниження рельєфу овальної форми в Херсонській області України. Знаходиться поблизу сіл Новосеменівка та Українське Іванівського району. Простягається з північного заходу на південний схід, майже на 13 кілометрів. Ширина близько 8 кілометрів, глибина 3 — 9 метрів. В його будові виділяються західні і східні частини, розділені підвищеннями. Схили добре виражені в рельєфі, крутизна їх 5 — 10° ,ширина коливається від 200 до 1200 метрів. Утворився в результаті просядок лесів, що залягають на піщано-глинистих відкладах. Навесні та влітку (під час злив) дно поду затоплюється водою.
20	Під Сивашик (територія, представлена рідкісним природним оселищем – подовою рослинністю)	UA0000371	Ландшафт представлений водно-болотними угіддями та степовою рослинністю. Лиман є місцем гніздування та міграції безлічі птахів.
21	Мугава way -Комплекс балок у долинах річок Молочна, Чингул, Куркулак, а також плавні р.Молочної (Запорізька область, околиці міст Молочанськ та Токмак)	UA0000375	До меж пропонованого об'єкту входить долина р. Молочної із комплексом степових балок «Молочанські балки», що є найбільшим осередком природної степової рослинності у Запорізькій області. Територія входить до складу проектованого національного природного парку «Муравський шлях». На території об'єкту виявлені види з ЧКУ: сколія-гігант (<i>Megascolia maculata</i>), подалірій (<i>Iphiclides podalirius</i>), ковила волосиста (<i>Stipa capillata</i>), ковила Лессінга (<i>Stipa lessingiana</i>), ковила українська (<i>Stipa ucrainica</i>), тюльпан Шренка (<i>Tulipa schrenkii</i>), тюльпан дібровний (<i>Tulipa quercetorum</i>), тюльпан змієлистий (<i>Tulipa orhiophylla</i>), ковила пірчаста (<i>Stipa pennata</i>), ковила найкрасивіша (<i>Stipa grafiانا</i>), ковила

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

			<p>відокремлена (<i>Stipa disjuncta</i>), ковила пухнастолиста (<i>Stipa dasyphylla</i>), ковила дніпровська (<i>Stipa borysthenica</i>), сон лучний (<i>Pulsatilla pratensis</i>), ряска Буше (<i>Ornithogalum boucheanum</i>), пирій ковилолистий (<i>Elytrigia stipifolia</i>), повстянка дніпровська (<i>Cymbocasma borysthenica</i>), шафран сітчастий (<i>Crocus reticulatus</i>), карагана скіфська (<i>Caragana scythica</i>), калофака волзька (<i>Calophaca wolgarica</i>), брандушка різнобарвна (<i>Bulbocodium versicolor</i>), астрагал шерстистоквітковий (<i>Astragalus dasyanthus</i>), часник переодягнений (<i>Allium pervestitum</i>), лилик двоколірний (<i>Vespertilio turinus</i>), вечірниця дозірна (<i>Nyctalus noctula</i>), нетопир білосмугий (<i>Pipistrellus kuhlii</i>), полоз жовточеревий (<i>Dolichophis caspius</i>), кульон великий (<i>Numenius arquata</i>), мартин каспійський (<i>Ichthyaetus ichthyaetus</i>), сорокопуд сірий (<i>Lanius excubitor</i>), шпак рожевий (<i>Pastor roseus</i>), дозорець-імператор (<i>Anax imperator</i>), ірис плямистий (<i>Iris polystictica</i>), дибка степова (<i>Saga pedo</i>), красотіл пахучий (<i>Calosoma sycophanta</i>), вусач пахучий мускусний (<i>Aromia moschata</i>), вусач-коренеїд хрестоносець (<i>Dorcadion equestre</i>), левкомігус білосніжний (<i>Leucomigus candidatus</i>), комарівка італійська (<i>Bittacus italicus</i>), поліксена (<i>Zerynthia polyxena</i>), бражник мертва голова (<i>Acherontia atropos</i>), бражник дубовий (<i>Marumba quercus</i>), бражник скабіозовий (<i>Hemaris tityus</i>), совка сокиркова (<i>Periphanes delphinii</i>), красик веселий (<i>Zygaena laeta</i>), ведмедиця Гера (<i>Callimorpha hera</i>), сколія степова (<i>Scolia hirta</i>), ксилокопа фіолетова (<i>Xylocopa violaceae</i>), ксилокопа звичайна (<i>Xylocopa valga</i>), джміль моховий (<i>Bombus muscorum</i>), джміль пахучий (<i>Bombus fragrans</i>), джміль глинистий (<i>Bombus argillaceus</i>), сатурнія велика (<i>Saturnia pyri</i>), махаон (<i>Papilio machaon</i>).</p>
--	--	--	--

2.9 Безпека життєдіяльності населення та його здоров'я

Оскільки, формування статистичної інформації державними органами статистики щодо демографічної та соціальної ситуації передбачено лише по розподілу на області, а не на річкові басейни, тому нижче проаналізований стан здоров'я населення кожної з областей, що знаходяться у межах басейну Приазов'я.

Донецька область

Наявне населення станом на 01 лютого 2022 року (за даними Держстату України) складало 4056405 осіб.

Демографічний розвиток Донецької області впродовж останніх років характеризується тенденцією до поступового спаду чисельності населення. За даними Державної служби статистики України, протягом 2015-2018 років чисельність населення області скоротилась на 131,4 тис. осіб, або на 3,1%, у тому числі за рахунок природнього скорочення – на 84,4 тис. осіб, міграційного скорочення – на 47,0 тис. осіб.

Зменшення населення пояснюється, в першу чергу, природними чинниками. Протягом останніх років народжуваність була значно нижче смертності, що спричинило від'ємний приріст населення. Сальдо міграції, також від'ємне, але міграція мала менший вплив на скорочення населення, ніж природні чинники.

Таблиця 2.9.1 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Донецької області у січні 2022 року

Область	Загальний приріст, скорочення (-)/	У тому числі:/	
		природний приріст, скорочення (-)/	міграційний приріст, скорочення (-)/
Донецька	-2967	-2732	-235

Середній вік населення Донецької області станом на 01.01.2019 становив 45,1 років, середній вік жінок – 47,7 років, чоловіків – 41,9 років.

За даними МОЗ забруднення повітря, у тому числі атмосферного, є одним з основних факторів ризику виникнення неінфекційних захворювань серед населення.

Облік захворювань населення припинено через втрату чинності первинної облікової документації згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 26.01.2018 № 157 «Про внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України». Збір даних та звітування щодо

Підп. і дата
 Зм. інв. №
 № дубл.
 Підп. і дата
 Інв. № підп.

захворюваності населення згідно з Формою звітності № 12 «Звіт про захворювання, зареєстровані у хворих, які проживають у районі обслуговування лікувально-профілактичного закладу» припинено згідно з наказом Міністерства охорони здоров'я України від 04.10.2018 № 1802 «Про затвердження Змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 10 липня 2007 року № 378».

Нижче відповідно до інформації офіційного сайту Головного управління статистики у Донецькій області (<https://donetskstat.gov.ua/index.php>) наведено розповсюдженість видів захворювання серед населення протягом 1995-2017 років.

Таблиця 2.9.2 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років

Рік	усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), деформатії та	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	3364,9	35,6	319,2	158,6	1572,6	220,7	159,1	157,2	3,0	361,0
1996	3107,1	35,7	337,6	151,0	1314,7	211,4	157,7	177,6	3,5	344,6
1997	3194,3	37,0	333,5	166,9	1415,0	196,0	163,7	178,7	4,2	326,7
1998	3327,9	40,0	382,2	195,8	1380,8	204,1	179,7	201,7	4,7	327,7
1999	3312,2	40,1	388,1	211,8	1367,7	189,1	171,3	197,9	4,6	304,0
2000	3482,4	40,4	65,3	227,5	1533,4	184,6	175,3	198,9	4,6	302,7
2001	3288,9	38,8	59,8	242,2	1360,5	178,9	174,8	205,4	4,1	283,8
2002	3025,6	35,8	55,6	245,6	1207,0	168,6	161,2	183,1	3,9	261,6
2003	2990,9	37,0	52,6	248,1	1205,0	158,7	156,0	187,3	3,7	266,3
2004	2942,4	37,6	48,4	253,6	1170,6	156,1	154,7	183,5	3,9	254,2
2005	2961,7	37,8	47,4	256,1	1193,7	155,5	154,6	180,0	3,9	256,1
2006	2836,1	38,6	45,6	262,8	1077,4	157,2	149,5	181,8	3,8	254,5
2007	2873,9	39,8	45,7	258,1	1125,3	157,2	143,7	183,3	4,0	254,3
2008	2803,3	38,4	44,3	256,3	1082,5	158,5	141,6	178,6	3,7	241,4
2009	2731,4	38,1	42,3	251,8	1072,9	153,8	130,8	179,5	4,0	218,0
2010	2848,0	38,1	40,6	254,0	1198,5	154,3	132,7	179,0	4,1	220,6
2011	2798,6	37,5	37,7	244,9	1192,1	153,3	125,2	175,0	4,0	204,3
2012	2597,1	37,6	36,4	238,7	1045,5	150,9	119,6	163,9	4,3	196,9
2013	2625,7	40,6	38,9	258,0	1011,0	155,5	131,3	177,3	4,4	189,3
2014 ²	1025,8	12,7	16,1	97,5	427,9	63,1	46,3	58,4	1,4	86,1
2015 ²	1003,7	12,9	16,0	99,3	404,8	55,1	48,9	64,3	1,5	81,8
2016 ²	1056,3	14,4	15,7	107,9	450,6	55,4	48,9	67,6	1,6	84,2
2017 ²	1035,3	13,9	15,2	104,1	436,4	55,9	49,8	63,4	1,7	85,4

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999 року, з класу хвороб нервової системи й органів чуття вилучені та сформовані в окремі класи хвороби ока та його придаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

² Без урахування частини тимчасово окупованої території у Донецькій області.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Відповідно до наведених даних значно скоротилось кількість випадків захворювання серед мешканців Донецької області, проте це може бути викликано тим що починаючи з 2014 року статистика велася без урахування частини тимчасово окупованої території у Донецькій області. (рисунок 2.9.1).

Рисунок 2.9.1 Загальна кількість захворювань серед населення Донецької області протягом 1995 – 2017 років

Аналіз динаміки захворюваності за класами хвороб свідчить, що найбільша частина населення схильні до захворювань органів дихання, систем кровообігу, шкіри та сечостатевої системи. Найвища смертність від захворювань систем кровообігу. При цьому у 2017 році смертність серед жінок на 35,2% вище, ніж серед чоловіків. У 2013-2017 роках частка смертей скоротилась з 65% до 59%.

На другому місці – смертність від новоутворень. При цьому, смертність чоловіків на 14,8% вище, ніж серед жінок. Чоловіки частіше страждають злякисними новоутвореннями органів грудної клітини (24%), жінки – новоутвореннями молочної залози та жіночих органів (36,4%).

Протягом 2021 року в Донецькій області взято на облік хворих з вперше в житті встановленим діагнозом злякисного новоутворення 3886 осіб.

Показник онкозахворюваності за 2021 рік для Донецької області склав 206,0 на 100 тис. населення (для порівняння за 2020 – 206,0 на 100 тис. населення).

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Всього в регіоні на обліку перебуває 54542 хворих на злоякісні новоутворення.

В структурі онкологічної захворюваності Донецької області найбільшу питому вагу мають:

- злоякісні новоутворення органів травлення – 23,3%;
- злоякісні новоутворення молочної залози – 12,5%;
- злоякісні новоутворення жіночих статевих органів – 12,0%;
- злоякісні новоутворення органів дихання та грудної клітини – 11,2%;
- злоякісні новоутворення шкіри – 10,9%.

Високий рівень забруднення атмосферного повітря суттєво впливає на здоров'я населення області. Зосередженість на території області великих промислових підприємств зумовлює значні викиди в атмосферне повітря шкідливих забруднюючих речовин і, як наслідок, високе забруднення повітря в селитебній зоні. Цьому сприяє також несприятливе розташування промислових підприємств відносно до напрямків переважаючих вітрів, наявність застарілих технологій, використання на підприємствах недостатньо ефективних пиловловлюючих установок тощо.

Потрапляння забруднюючих речовин в організм людини до органів дихання та травлення викликає ризик розвитку їх хвороби. До складу пилу можуть входити особливо небезпечні частинки, такі як свинець, кадмій, ртуть, діоксини. На населення, що мешкає поблизу промислових підприємств, можуть мати вплив сполуки речовин, що утворюються в результаті технологічних процесів.

Луганська область

Наявне населення станом на 1 лютого 2022 року (за даними Держстату України) складало 2101653 осіб. Демографічна ситуація в Луганській області залишається складною і погіршується. Протягом 2014–2018 років чисельність наявного населення області зменшилася з 2220,2 тис. до 2151,8 тис. осіб, але попри це регіон входить до 10 найбільших за чисельністю населення областей України.

Таблиця 2.9.3 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Луганської області у січні 2022 року

Область	Загальний приріст, скорочення (-)/	У тому числі: /	
		природний приріст, скорочення (-)/	міграційний приріст, скорочення (-)/
Луганська	-1268	-1104	-164

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ док.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проскту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						88
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

У таблиці 2.9.4 відповідно до статистичної інформації, наведеної на офіційному веб-сайті Головного управління статистики у Луганській області (<https://lg.ukrstat.gov.ua/index.htm>) представлено розповсюдженість хвороб серед населення області.

Таблиця 2.9.4 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років у Луганській області

Рік	усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин	
1995	1584,7	16,6	137,6	78,7	782,4	111,8	61,8	61,3	2,3	164,4
1996	1433,1	17,5	138,6	63,7	642,5	108,9	62,4	66,1	2,4	155,9
1997	1545,4	18,8	151,2	70,8	722,9	107,9	66,0	77,9	2,8	150,4
1998	1553,0	19,6	162,2	78,1	655,1	116,3	76,5	83,4	3,4	155,2
1999	1557,1	19,8	22,2	76,1	718,1	104,9	70,6	82,3	2,9	141,1
2000	1688,8	20,0	22,7	232,6	692,1	105,9	71,8	82,6	2,9	134,7
2001	1529,4	20,3	20,6	146,4	641,8	104,8	67,1	81,1	2,6	123,7
2002	1414,5	19,0	19,2	92,5	583,9	102,5	61,1	77,9	2,5	127,2
2003	1405,2	18,6	18,5	83,1	614,0	100,3	57,7	79,4	2,5	129,0
2004	1389,5	19,2	19,9	82,4	606,3	95,4	55,7	79,3	2,6	124,3
2005	1392,6	19,0	19,0	82,8	606,4	98,3	55,9	79,8	3,3	124,7
2006	1310,6	18,5	17,4	80,6	546,4	94,6	53,0	77,7	2,6	123,0
2007	1366,0	18,6	17,3	79,6	597,9	94,8	54,3	77,5	2,6	125,9
2008	1323,7	18,3	17,5	83,5	575,0	85,8	51,7	74,9	2,8	120,7
2009	1300,2	17,9	17,5	79,0	581,1	81,9	49,1	73,9	2,8	113,3
2010	1331,5	18,1	18,5	79,2	609,6	86,6	47,1	75,1	3,3	116,8
2011	1344,3	18,0	17,7	80,3	635,2	81,2	43,2	74,7	3,3	110,0
2012	1223,3	18,7	16,8	76,3	530,1	81,7	40,4	77,1	3,0	109,2
2013	1208,3	19,3	15,8	73,8	526,9	80,3	41,2	71,5	3,2	109,2
2014 ²	317,4	4,3	4,3	20,4	145,2	19,7	10,7	18,8	0,4	27,5
2015 ²	307,8	5,1	4,2	20,8	144,8	16,3	10,9	18,6	0,5	24,2
2016 ²	343,4	4,5	4,1	23,2	168,9	21,0	10,5	18,6	0,5	25,2
2017 ²	327,3	4,6	4,2	21,2	152,7	22,2	10,3	19,0	0,6	25,8

¹ Згідно з МКХ-10, починаючи з 1999р., з класу хвороб нервової системи й органів чуття вилучені та сформовані в окремі класи хвороби ока та його додаткового апарату і хвороби вуха та соскоподібного відростка.

² Без урахування частини тимчасово окупованої території у Луганській області.

Спостерігається зниження кількості захворювань серед населення, проте починаючи з 2014 року статистика підсумовувалась без урахування частини тимчасово окупованої території у Луганській області.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Зм. інв. №	Підп. і дата
Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Зм. інв. №

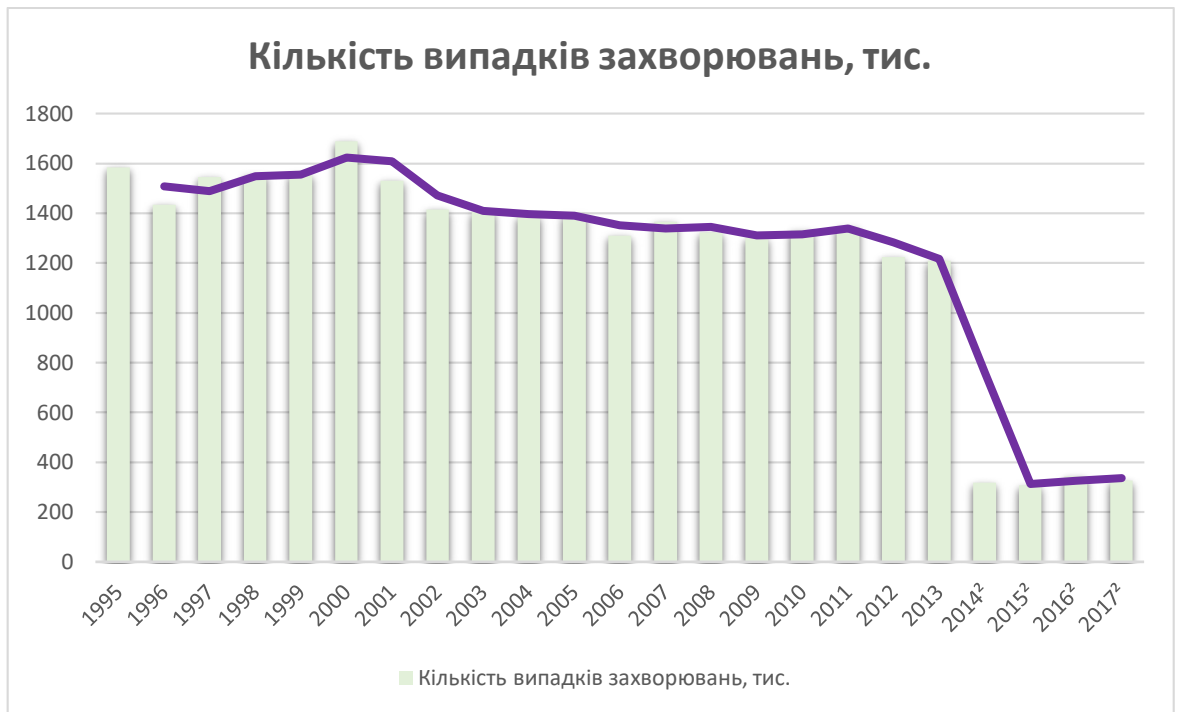

Рисунок 2.9.2 Загальна кількість захворювань серед населення Луганської області протягом 1995 – 2017 років

Забруднення атмосфери хімічними речовинами становить значний ризик особливо для здоров'я критичної групи населення. На підконтрольній частині території області на 01.01.2022 року критична група населення (діти віком 0-17 років, особи у віці 60 років і більше та контингент хворих на злоякісні новоутворення) складала 46,1 % або 307152 особи. У місті Северодонецьку критична група населення становила 46,3% (51625) осіб від загальної кількості населення, м. Лисичанську - 44,71% (48477 осіб) і м. Рубіжне - 44,75% (25204 особи). В структурі критичної групи населення питома вага осіб 60 років і більше складала понад 60%, контингент хворих на злоякісні захворювання - 6,4%. На теперішній час, чисельність населення суттєво зменшилась і в містах обласного підпорядкування може знаходитись на рівні 10% у порівнянні із чисельністю на 01.01.2022 року.

До числа досліджуваних в атмосферному повітрі пріоритетних інгредієнтів, що формують ймовірність розвитку шкідливих ефектів від забруднення атмосферного повітря відносяться сірчистий ангідрид, діоксид азоту, вуглецю оксид та інші забруднювальні речовини, вплив яких у зв'язку горінням лісових масивів в Северодонецькому, Щастинському районах та інших населених пунктах, руйнації окремих екологічно небезпечних підприємств та об'єктів в Северодонецько-Лисичанській агломерації та детонацією вибухових предметів міг сягати високих рівнів. Під час детонації

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

снарядів, мін та інших вибухових предметів виникає цілий ряд хімічних сполук та велика кількість токсичної органіки в результаті якої прямо або опосередковано уражається людський організм.

За попередні роки, за оцінкою ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря досліджуваними на СП в містах обласного підпорядкування хімічними речовинами за хронічного (довготривалого) неканцерогенного впливу забруднюючих речовин вплив на здоров'я населення характеризувався як недопустимий. Найбільш критичними органами/системами ураження від інгаляційного хронічного впливу забруднювальних речовин є органи дихання. До числа досліджуваних в атмосферному повітрі пріоритетних інгредієнтів, що формували ймовірність розвитку шкідливих ефектів в органах та системах організму населення від забруднення атмосферного повітря відносились сірчистий ангідрид, пил, сірководень та інші.

Забруднення атмосферного повітря, що мали та мають місце в результаті бойових дій в області ймовірно приведуть до суттєвого збільшення захворюваності на хвороби органів дихання, систем кровообігу, шкіри та підшкірної клітковини, злоякісні новоутворення, розлади психіки та поведінки і інших хвороб та смертності населення. У структурі захворюваності населення області за причинами пріоритетні місця займали хвороби органів дихання (>49,0%), системи кровообігу (біля 7,0%), шкіри та підшкірної клітковини (>6,0%). Найбільша кількість померлих реєструвалась від хвороб системи кровообігу (біля 70%), злоякісних новоутворень (> 11,0%), хвороб органів травлення, органів дихання. У віковій структурі загальна смертність осіб 60 років і старше становила 84,3%, дітей 0-17 років - 0,36%. Показники смертності населення мають тенденцію до збільшення.

Запорізька область

Населення області станом на 1 лютого 2022 року (за даними Держстату України) становило 1636322 осіб. Протягом останніх 25 років в області спостерігається стійка тенденція скорочення чисельності населення. За підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 року чисельність населення області у період 2001-2018 років зменшилася на 225,4 тис. осіб, або на 11,6 % (в Україні – на 13,4 %), у тому числі міського населення – на 143,3 тис. осіб (9,7 %), сільського – на 82,1 тис. осіб (17,3 %). Останні 5 років темпи скорочення чисельності населення області коливаються у межах 0,5-0,9 % щорічно.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт				Арк
					про стратегічну екологічну оцінку				91
					проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я				
					(2025-2030)				
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

Головними індикаторами демографічної ситуації в регіоні є характер процесів природного та механічного руху населення. У регіоні низький сумарний коефіцієнт народжуваності – змінюючись у діапазоні 1,3-1,5 народжень в середньому на 1 жінку, у 2017 році він опустився до 1,25.

Таблиця 2.9.5 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Запорізької області у січні 2022 року

Область	Загальний приріст, скорочення (-)/	У тому числі: /	
		природний приріст, скорочення (-)/	міграційний приріст, скорочення (-)/
Запорізька	-2140	-2038	-102

У таблиці 2.9.6 відповідно до статистичної інформації, наведеної на офіційному веб-сайті Головного управління статистики у Запорізькій області (<https://www.zp.ukrstat.gov.ua/>) представлено розповсюдженість хвороб серед населення області.

Таблиця 2.9.6 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років у Запорізькій області

Рік	усього	новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку),	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	1365,3	15,8	117,7	36,9	570,1	94,9	49,6	51,4	2,2	126,0
1996	1193,1	13,7	131,0	40,6	540,2	94,6	52,5	50,2	2,7	134,8
1997	1271,1	18,7	123,7	43,2	608,0	86,0	54,2	59,7	2,8	123,2
1998	1265,7	17,5	135,9	47,5	570,1	84,8	64,4	65,6	3,7	122,9
1999	1241,3	19,6	137,0	53,1	566,7	79,0	59,9	61,3	3,2	115,4
2000	1240,2	17,7	26,7	79,9	538,1	73,7	54,4	64,9	2,6	105,8
2001	1194,5	18,1	25,6	76,1	529,3	71,2	56,7	76,8	2,6	99,1
2002	1143,7	17,5	24,6	65,3	480,1	72,8	58,6	79,6	2,3	97,9
2003	1135,2	16,5	22,5	62,0	512,3	72,2	51,3	75,9	2,0	93,0
2004	1114,0	17,4	20,4	72,0	482,6	70,8	49,4	79,4	2,0	84,7
2005	1098,0	16,3	19,8	55,2	483,3	69,2	50,3	83,7	2,1	85,3
2006	1050,2	17,1	20,1	63,6	439,7	65,6	50,8	86,0	2,0	87,1
2007	1086,7	15,8	19,6	58,2	485,5	71,9	51,4	78,7	1,7	81,5
2008	1043,1	15,1	20,0	62,0	453,0	65,3	49,3	81,4	1,8	78,9
2009	1049,0	15,2	19,1	55,5	493,0	62,2	46,5	77,3	1,6	75,2
2010	1070,2	15,4	20,9	56,0	509,6	65,2	47,5	74,7	1,5	77,1
2011	1053,1	16,9	20,3	55,6	492,1	62,9	48,8	75,5	2,1	74,0
2012	1003,0	17,4	20,9	60,6	438,0	66,1	48,3	74,9	1,8	74,0
2013	1010,3	16,4	19,1	57,5	462,2	64,4	44,8	72,6	1,6	67,2

2014	1024,2	15,9	19,2	55,9	481,9	65,9	51,3	72,2	2,0	66,4
2015	1034,0	16,5	18,2	54,7	492,1	65,7	51,9	73,7	2,0	63,1
2016	1087,4	20,4	16,1	51,2	559,5	60,4	44,7	70,9	2,1	62,7
2017	1011,7	15,3	16,9	50,9	508,6	58,3	41,3	63,9	1,8	63,3

Згідно даних таблиці протягом 2005-2017 років спостерігається відносно рівний показник захворюваності.

Рисунок 2.9.3 Загальна кількість захворювань серед населення
Запорізької області протягом 1995 – 2017 років

На теперішній час, концентрації шкідливих речовин не досягають екстремальних значень (у п'ять разів вище гранично-припустимої й більше), що реєструвалися в області до 1990 року. Однак, існуючий по області рівень забруднення атмосферного повітря є критичним, і може призвести до росту числа хронічних захворювань і негативних тенденцій демографічних показників населення.

Через військовий конфлікт на Сході на території області значно збільшилася кількість учасників бойових дій, а також з'явилися внутрішньо переміщені особи (ВПО), які потребують додаткового соціального захисту, психосоціальної реабілітації, підтримки у процесі інтеграції та ресоціалізації.

Херсонська область

Станом на 1 лютого 2022 року чисельність населення становила 1000370 осіб. Згідно даних Держстату України на території області спостерігається скорочення населення, яке у 2022 році становило -(мінус)1228 осіб.

Підп. і дата
Зм. інв. №
нв. № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Таблиця 2.9.7 Формування приросту (скорочення) чисельності населення Херсонської області у січні 2022 року

Область	Загальний приріст, скорочення (-)/	У тому числі:/	
		природний приріст, скорочення (-)/	міграційний приріст, скорочення (-)/
Херсонська	-1228	-1050	-178

Для Херсонської області характерний високий рівень захворюваності населення за такими класами хвороб, як новоутворення, розлади психіки та поведінки, що підтверджує порівняння із загальноукраїнськими показниками. Зазначене потребує активізації профілактичних заходів саме за цими напрямками.

За даними офіційного сайту Головного управління статистики у Херсонській області (<http://www.ks.ukrstat.gov.ua/>) інформація щодо стану сфери охорони здоров'я не оновлюється з 2017 року, тому нижче наведено показники до 2017 року.

Таблиця 2.9.8 Показники захворюваності населення протягом 1995 – 2017 років

Рік	Кількість уперше зареєстрованих випадків захворювань, тис.									
	усього	у тому числі								
		новоутворення	хвороби нервової системи ¹	хвороби системи кровообігу	хвороби органів дихання	хвороби шкіри та підшкірної клітковини	хвороби кістково-м'язової системи і сполучної тканини	хвороби сечо-статевої системи	уроджені аномалії (вади розвитку), деформації та хромосомні порушення	травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин
1995	721,4	8,5	66,2	21,3	344,3	60,1	33,2	34,3	1,3	58,5
1996	659,5	8,6	70,9	27,1	248,7	59,6	35,8	41,8	1,6	62,0
1997	680,2	9,6	71,2	28,6	267,7	58,2	38,4	44,3	1,5	57,3
1998	705,6	11,6	76,2	35,0	268,8	59,9	42,8	48,9	1,5	53,3
1999	789,3	10,6	12,0	61,0	309,7	58,4	46,1	51,4	1,7	51,1
2000	766,1	11,4	13,0	55,8	301,3	55,4	42,5	50,8	1,7	52,1
2001	748,8	11,3	13,8	62,4	286,3	49,6	43,9	51,7	1,6	51,6
2002	734,1	10,4	13,8	73,0	256,8	48,0	44,5	51,1	1,6	52,4
2003	731,0	10,4	15,6	67,6	264,7	45,6	40,6	52,0	1,5	53,7
2004	725,9	10,4	17,1	59,3	260,3	47,9	39,2	52,9	1,5	50,5
2005	717,2	11,7	16,2	53,7	253,9	47,8	39,6	54,0	1,4	52,2
2006	696,8	11,3	15,6	52,2	247,9	38,9	39,6	50,0	1,7	52,4
2007	687,5	11,0	14,4	55,9	247,3	40,3	36,0	48,2	1,7	51,4
2008	686,9	10,7	15,2	58,8	243,0	39,8	35,6	50,8	1,8	51,4
2009	693,7	11,3	14,0	57,4	256,9	39,7	34,4	50,3	1,8	49,9
2010	693,9	11,8	13,9	53,6	261,9	45,3	33,8	49,9	1,5	50,4
2011	688,0	12,6	14,9	52,1	255,3	45,9	36,1	52,3	1,7	47,9
2012	675,2	13,7	15,4	51,9	239,9	47,3	35,7	54,2	1,5	47,1
2013	656,5	12,4	14,5	47,8	241,1	46,8	31,8	51,6	1,3	43,4
2014	594,8	10,8	13,9	43,1	229,7	41,5	21,8	48,9	1,2	39,5
2015	586,8	10,8	13,5	38,2	236,8	38,4	20,4	50,2	1,1	37,1
2016	577,0	11,3	13,8	30,3	240,6	39,8	19,3	46,6	1,1	37,2
2017	566,0	12,8	13,3	28,0	238,4	37,7	17,5	44,5	1,1	37,7

Як бачимо, поступово з кожним роком зменшується число зареєстрованих випадків захворювання (див. рисунок нижче).

Рисунок 2.9.4 Загальна кількість захворювань серед населення Херсонської області протягом 1995 – 2017 років

Зростання онкологічної захворюваності в області, висока частка (22,5%) хворих, виявлених у занедбаних стадіях, потребує покращення ранньої діагностики та якості спеціального лікування, докорінних змін в технологіях надання променевої терапії. Враховуючи потребу у вдосконаленні рівня надання спеціалізованої онкологічної допомоги на Півдні України на базі комунального закладу Херсонської обласної ради «Херсонський обласний онкологічний диспансер» створено Південний центр радіаційної терапії.

Значна увага приділяється питанням медичного обслуговування осіб, демобілізованих із зони АТО. Медичну допомогу демобілізованим надають усі заклади охорони здоров'я за територіальним принципом та відповідно до рівня надання такої допомоги. Головним закладом для надання стаціонарної допомоги визначено комунальний заклад «Херсонський обласний госпіталь інвалідів та ветеранів війни». Запроваджено роботу «гарячої телефонної лінії» для надання консультативних послуг учасникам антитерористичних дій та членам їх родин.

У Херсонській області було створено 4 госпітальних округа: Херсонський, Таврійський, Бериславський та Генічеський (розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 березня 2017 року № 197-р «Про затвердження переліку та складу госпітальних округів Херсонської області»),

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

госпітальні ради вищезазначених госпітальних округів (за винятком Херсонського) та робочі групи, якими розроблено Регламенти та Положення про Госпітальні ради, а також перспективні Плани розвитку госпітальних округів.

Визначені багатопрофільні лікарні інтенсивного лікування, які потребують дооснащення необхідним медичним та технологічним обладнанням, автотранспортом. Існує також проблема щодо незадовільного стану доріг.

Залишаються проблеми щодо матеріально-технічного забезпечення закладів охорони здоров'я: комп'ютерною та оргтехнікою, широкосмуговим доступом до мережі Інтернет, заміни санітарного автотранспорту (застарілий парк – 42% автомобілів понад 10 років).

Рівень забезпеченості лікарями первинної ланки для надання медичної допомоги становить 52%, у деяких районах області, а саме: Іванівському, Верхньорогачицькому, Нововоронцовському – 27,3%, 33,3% та 33,8% відповідно.

Незорієнтованість медичної інфраструктури на реалізацію системної моніторингової і профілактичної роботи з протидії характерним для області захворюванням: новоутворень, системи кровообігу, органів дихання, а також інфекційних паразитарних хвороб, що призводить до високого рівня смертності населення.

2.10 Матеріальні активи, економічний розвиток

Аналіз економічного розвитку території басейну полягає у визначенні соціально-економічних позицій території басейну у загальній економіці України і, зокрема, описує економічний розвиток та динаміку у секторах національної економіки, які є основними користувачами води.

Басейн р. Приазов'я є промислово розвинутим регіоном, де соціально-економічні позиції сформовані як водозалежними галузями економіки (у першу чергу, переробна та добувна промисловість, сільське господарство) так і галузями, які не є основними водокористувачами (торгівля, державне управління, послуги тощо).

Для аналізу соціально-економічного стану басейну також інтерес представляє структура зайнятого населення. Так, частка населення, що проживає у межах басейну має високий ступінь зайнятості у водозалежних галузях економіки – 12,4 % (159 127 осіб), серед яких: промисловість - 5,8 %, сільське господарство – 4,8 %, транспорт – 1,8 %.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					96
					проскту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

свідчить про незначне сповільнення темпів розвитку економіки у порівнянні із 2015 роком, оскільки цей показник становив 1,23 %.

У загальній структурі ВДВ України частка сільського, лісового та рибного господарства у межах басейну складає 0,21 %, на добувну промисловість і розроблення кар'єрів припадає 0,22 %, на переробну промисловість – 0,43 %, постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 0,12 %, водопостачання; каналізацію, поводження з відходами – 0,009 % і на транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність припадає 0,08 %.

У загальній структурі ВДВ за видами економічної діяльності, найбільша сумарна частка водозалежних галузей економіки знаходиться у Запорізькій області 55 %. Досить висока сумарна частка водозалежних галузей економіки у структурі ВДВ частини Донецької області, що входить у межі басейну – 36 %. Найменша сумарна частка водозалежних галузей економіки у структурі ВДВ припадає на Херсонську область – 9 % (Рисунок 2.10.1).

Рисунок 2.10.1 Структура ВДВ областей у межах басейна р. Приазов'я, 2019 р.

Найбільшими промисловими водокористувачами, що забирають 43,8 % від загального використання вод у річковому басейні, є підприємства Донецької області - ПрАТ «Металургійний комбінат «Азовсталь» (490,5 млн м³) та ПрАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» (51,34 млн м³).

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк 98
Зм. інв. №					Зм.	Кільк
нв. № дубл.					№ докум.	Підп.
Підп. і дата					Дат	
Інв. № підп.						

2.11 Об'єкти культурної спадщини

Донецька область

У Донецькій області зареєстровано 7541 об'єкт культурної спадщини, з них 77 – пошкоджені або повністю зруйновано під час повномасштабного російського вторгнення в Україну.

У межах Донецької області наявні 14 об'єктів культурної спадщини національного значення та 83 об'єктів місцевого значення. З переліком пам'яток культурної спадщини Донецької області можна ознайомитись у Державному реєстрі нерухомих пам'яток України за посиланням: <https://mcip.gov.ua/kulturna-spadshchyna/derzhavnyy-reiestr-nerukhomykh-pam-iatok-ukrainy/>.

Луганська область

На території Луганської області віднесено до об'єктів культурної спадщини:

- 19 об'єктів національного значення;
- 970 об'єктів місцевого значення.

Запорізька область

На території Запорізької області віднесено до об'єктів культурної спадщини:

- 12 об'єктів національного значення;
- 407 об'єктів місцевого значення.

Херсонська область

На території Херсонської області віднесено до об'єктів культурної спадщини:

- 34 об'єкти національного значення;
- 118 об'єктів місцевого значення.

Повний перелік об'єктів культурної спадщини у розрізі областей представлено на офіційному веб-сайті Міністерства культури та інформаційної політики України) у розділі «Діяльність»→ «Культурна спадщина».

2.12 Прогнозні зміни стану довкілля, якщо документ державного планування не буде затверджено

Ціллю ПУРБ є впровадження заходів спрямованих на досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

біологічних популяцій, характерних для масиву поверхневих вод у референційних умовах;

- хімічний стан для більшості МПВ з «доброго» може досягти рівня «недосягнення доброго»;

- виснаженість МПЗВ (недосягненість «доброго» стану), тобто стан водоносних горизонтів, в яких під впливом штучного дренажу зниження рівнів підземних вод досягло таких показників, які виключають можливість подальшого використання горизонту для задоволення потреб суспільства за допомогою традиційних технічних засобів. Так, наприклад у Запорізькій області під впливом дії шахтного водовідливу на Південно-Білозерському залізорудному родовищі у водоносному горизонті в бучацьких відкладах палеогену сформувалась глибока депресійна лійка площею 10 тис. м² та зниженням рівня у центрі до 130 м, яка об'єдналась з депресійними лійками на Мелітопольському і Токмацькому водозаборах. Внаслідок інтенсивної експлуатації водоносного горизонту в бучацьких відкладах, за період з 1965-1995 років, площа розповсюдження підземних вод з мінералізацією понад 1500 мг/дм³, у напрямку м. Мелітополь, збільшилась і складала 2,5-3,0 км. У зоні впливу Мелітопольського водозбору сформувалась депресійна лійка радіусом 2,5 км і зниженням рівня в центрі на 100-110 м.

- погіршення якісного стану МПЗВ та невідповідність нормативам ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Слід зазначити, що більшість заходів спрямованих на покращення стану МПВ і МПЗВ, зазначених у ПУРБ виконати неможливо у зв'язку з окупацією територій, наближеністю до зони бойових дій (безпосереднього вогневого контакту з ворогом) або через постійні артилерійсько-мінометні обстріли ворога, проте визнання проблеми та планування заходів для її вирішення дозволить ефективніше запроваджувати заходи після звільнення територій.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					101
проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я НА ТЕРИТОРІЯХ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Екологічні цілі та заплановані заходи ПУРБ спрямовані на покращення екологічного та хімічного стану річкового басейну річок Приазов'я, які знаходяться в межах Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей, тому впливу, ймовірно, зазнає весь басейн річок Приазов'я. Більш детальний опис наведено нижче.

Площа водозбору річок басейну становить 37 878 км². Басейн охоплює 6,3% території України.

У РБР Приазов'я визначення МПВ проводилося на 121 річці та 11 озерах (згідно даних геопорталу «Водні ресурси України» Державного агентства водних ресурсів України). В межах РБР Приазов'я визначено 555 МПВ. Визначені МПВ відносяться до категорій поверхневих вод, зазначених у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 Категорії МПВ в межах РБР Приазов'я

№	Категорія	Кількість
1	Річки	326 МПВ
2	Озера	11 МПВ
3	Перехідні води	12 МПВ
4	Прибережні води	8 МПВ
5	Істотно змінені масиви поверхневих вод	182 ІЗМПВ. Частка ІЗМПВ від загальної кількості МПВ в РБР Приазов'я становить 33%. Основна частина (163 МПВ) віднесені до ІЗМПВ з причини зарегульованості. 5 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини спрямлення. 14 МПВ віднесені до ІЗМПВ з причини поєднання зарегульованості та спрямлення русла
6	Штучні масиви поверхневих вод	16 ШМПВ, серед яких 5 ШМПВ – канали, 11 ШМПВ – наливні водосховища та ставки.

За результатами оцінки антропогенного навантаження на МПВ басейну річок Приазов'я визначено, що доброго екологічного стану / потенціалу до 2030 року досягнуть 183 МПВ, з них 161 МПВ, це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), 22 МПВ – це 5% МПВ від тих, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком недосягнення екологічних цілей, і досягнуть екологічних цілей за рахунок впровадження заходів ПЗ.

Інс. № підп.	Підп. і дата	Інс. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						102
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат		

доброго хімічного (якісного) стану не раніше 2042 р. (рис. 25) за умов реалізації масштабних заходів зі зменшення навантаження від дифузних джерел забруднення.

Слід зауважити, що покращення стану безнапірних та напірних МПЗВ за умов реалізації заходів зі зменшення впливу дифузних джерел забруднення слід очікувати значно пізніше, ніж покращення стану поверхневих водойм через їхнє положення у геологічному середовищі та значний обсяг накопичених забруднювальних речовин (передовсім нітратів). Враховуючи поточну ситуацію та реалістичний прогноз щодо термінів можливого початку реалізації масштабних природоохоронних заходів, такого покращення не слід очікувати раніше ніж у 2042 році.

Повний перелік МПВ та МПЗВ, що зазнають впливу від реалізації наведено у Додатку 9 (таблиця 1 і 2 відповідно) до ПУРБ.

У басейні нараховується 1662 населених пунктів з урахуванням невідконтрольних територій, проживає близько 3 млн осіб, щільність населення у Запорізькій області близько 59 осіб/км², у Донецькій – близько 155 осіб/км², Херсонської - близько 36 осіб/км².

Якщо аналізувати, не лише масиви поверхневих і підземних вод, а й населені пункти на територіях, яких відповідно до ПЗ будуть проводитись роботи з:

- будівництва/реконструкції/модернізації каналізаційних очисних споруд та мереж;
 - ревіталізація басейну річок;
 - реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів,
- то відповідного впливу зазнають 58 ділянок/населених пунктів. Перелік наведено нижче.

Таблиця 3.2 Перелік населених пунктів басейну річок Приазов'я, що зазнають впливу внаслідок реалізації ПЗ

№	Населений пункт	Вид запланованих робіт
1	селище Веселе Веселівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд та мереж водовідведення
2	селище Якимівка Якимівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво та реконструкція очисних споруд, мереж каналізації
3	село Фруктове Новенської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Реконструкція/модернізація очисних споруд, мереж каналізації

4	селище Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд, мереж каналізації
5	місто Токмак Токмакської ТГ Пологівського району Запорізької області	Ревіталізація басейну річки Молочна
6	місто Мелітополь Мелітопольської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Реконструкція/модернізація очисних споруд, мереж каналізації
7	село Мирне Мирненської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд, мереж каналізації
8	Новобогданівська, Терпінівська, Мирненська, Семенівська, Костянтинівська, Новенська ТГ Мелітопольського району Запорізької області та Молочанська ТГ Пологівського району Запорізької області	Ревіталізація басейну річки Молочна
9	село Пришиб Михайлівської ТГ Василівського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
10	село Тимошівка Михайлівської ТГ Василівського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
11	село Костянтинівка Костянтинівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
12	село Новобогданівське Новобогданівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
13	Село Вознесенка Костянтинівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
14	місто Молочанськ Молочанської ТГ Пологівського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
15	село Семенівка Семенівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд , мереж каналізації
16	села Терпіння Терпінівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд та мереж водовідведення

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
нв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

17	місто Токмак Токмацької ТГ Пологівського району Запорізької області	Реконструкція / модернізація очисних споруд, мереж каналізації міста
18	селище Приазовське Приазовської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво зовнішніх мереж каналізації та каналізаційних очисних споруд
19	село Нововасилівка Нововасилівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд та мереж водовідведення
20	місто Приморськ Приморської ТГ Бердянського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд та мереж водовідведення
21	селище Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області	Реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів
22	село Нововасилівка Бердянської ТГ Бердянського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд та мереж водовідведення
23	за межами села Стародубівка Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Ревіталізація балки Журавльова басейн річки Берда з ліквідацією 4 гребель
24	село Урзуф Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Будівництво каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
25	села Урзуф Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Ревіталізація річки Зелена
26	селище Мангуш Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Ревіталізація річки Мокра Білосарайка
27	селище Мангуш Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Будівництво каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
28	селище Ялта Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Будівництво каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
29	село Мелекіне Мангушської ТГ Маріупольського району Донецької області	Будівництво системи централізованого водовідведення
30	Донецька ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки
31	місто Кальміуське Кальміуської ТГ Кальміуського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

32	селище Сартана Сартанської ТГ Маріупольського району Донецької області	Будівництво каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
33	місто Маріуполь Маріупольської ТГ Маріупольського району Донецької області	Ревіталізація річок Кальміус та Кальчик
34	місто Макіївка (включаючи житлове селище Ханжекове-Північне) Макіївської ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
35	місто Хацизьк Харцизької ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
36	місто Волноваха Волноваської ТГ Волноваського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
37	селище Новотроїцьке Ольгинської ТГ Волноваського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
38	Покровське регіональне виробниче управління КП "Компанія "Вода Донбасу" Ольгинської ТГ Волноваського району Донецької області	Реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки
39	місто Докучаєвськ Докучаєвської ТГ Кальміуського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
40	Маріупольське регіональне виробниче управління КП "Компанія "Вода Донбасу" Маріупольської ТГ Маріупольського району Донецької області	Реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки
41	селище Донське Волноваської ТГ Волноваського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
42	місто Новоазовськ Новоазовської ТГ Кальміуського району Донецької області	Реконструкція каналізаційної станції очищення та каналізаційних мереж
43	селище Бойківське Новоазовської ТГ Кальміуського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
44	Єнакієвське регіональне виробниче управління КП "Компанія "Вода Донбасу" Єнакієвської ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки
45	місто Хрестівка Хрестівської ТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд, каналізаційних мереж

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
нв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

46	селище Нижня Кринка Макіївської ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
47	місто Дебальцеве Дебальцівської МТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
48	місто Єнакієво Єнакієвської ТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
49	місто Вуглегірськ Вуглегірської ТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
50	місто Шахтарськ Шахтарської ТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
51	селище Московське Шахтарської ТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
52	Макіївське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарство КП "Компанія "Вода Донбасу" Макіївської ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод після водопідготовки
53	місто Чистякове Чистяківської ТГ Донецького району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
54	місто Сніжне Сніжнянської ТГ Горлівського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
55	селище Новотроїцьке Новотроїцької ТГ Генічеського району Херсонської області	Реконструкція мереж та споруд каналізаційної системи
56	селище Кирилівка Кирилівської ТГ Мелітопольського району Запорізької області	Будівництво очисних споруд, мереж каналізації
57	місто Маріуполь Маріупольської ТГ Маріупольського району Донецької області	Реконструкція каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж
58	місто Бердянськ Бердянської ТГ Бердянського району Запорізької області	Реконструкція / модернізація очисних споруд, мереж каналізації

Слід зазначити, що всього у РБР Приазов'я нараховується 1662 населених пункти з урахуванням невідконтрольних територій. Найбільший вплив на стан МПВ здійснюють міста з населенням більше 100 тис. осіб. У РБР Приазов'я таких міст налічується 5, серед них найбільшим є м. Маріуполь Донецької області, яке нараховує 470 тис. жителів.

На етапі складання СЕО вплив, що буде чинитись на населені пункти від провадження вищевказаних заходів, можна надати лише в узагальненому вигляді (більш детально у розділі 6 даного Звіту). Роботи з

будівництва/реконструкції/модернізації потребують розроблення окремої проєктної документації, оцінка якої буде проведена відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля».

Поточний стан довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях басейну річок Приазов'я описано у розділі 2.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>					Арк
										109
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ (ЗА АДМІНІСТРАТИВНИМИ ДАНИМИ, СТАТИСТИЧНОЮ ІНФОРМАЦІЄЮ ТА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕНЬ)

Водні ресурси країни – джерело отримання питної води для населення. А беручи до уваги той факт, що їх запаси розподіляються по території України не рівномірно (найбільші вони на заході, найменші – в південних районах Донецької, Запорізької, Херсонської областей), це вимагає раціонального їх використання і охорони від забруднення.

Стан організму людини залежить від повітря, способу життя, якості продуктів харчування, а також питної води. Частина населення до цього часу користується водопостачанням, засобами санітарії і гігієни, що не відповідають вимогам безпеки, що вносить чималий вклад в захворюваність і як наслідок смертність, яких можна було уникнути. Велика частка випадків захворювання пов'язана зі станом водних екосистем, який може бути поліпшений за рахунок впровадження природоохоронних заходів. За даними всесвітньої організації охорони здоров'я більше 80 % відомих сьогодні хвороб пов'язано з незадовільною якістю питної води, тому пріоритетом для покращення якості питної води є: оновлення та удосконалення систем водопостачання, упорядкування зон санітарної охорони джерел питного водопостачання на водозаборах, будівництво і реконструкція водоочисних систем з використанням нових технологій.

Для визначення доцільності, достатності, прийнятності та обґрунтованості заходів та проєктів, передбачених проєктом ПУРБ перш за все необхідно проаналізувати екологічні проблеми, які необхідно вирішити.

Екологічні проблеми басейну річок Приазов'я були визначені на основі даних, наведених у Плані управління річковим Басейном річок Приазов'я (2025-2030) та інформації, зазначеній у розділі 2 даного Звіту.

Основні екологічні проблеми територій та басейну річок Приазов'я, що мають відношення до документа державного планування наведені у таблиці 4.1.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					110
Зм. Кільк № докум. Підп. Дат					проскту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)					

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докum.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 4.1 Екологічні проблеми басейну річок Приазов'я

Компонент довкілля	Екологічна проблема	Чинник /причина	Короткий опис проблеми
МПВ	1) порушення сталої та відлагодженої системи водокористування.	Воєнні дії	У РБР Приазов'я бойові дії тривають з 2 кварталу 2014 року. З 24.02.2022 року ситуація ще погіршилась у зв'язку з військовою агресією рф. Весь басейн перебуває на тимчасово окупованій території, де ведуться активні бойові дії.
	2) відсутність контролю якості стічних вод, що скидаються поверхневі водні об'єкти.		Обсяги водозабору не враховують наявного водного балансу, що може призвести до значних зрушень перебігу різних процесів, коли екосистема не зможе забезпечувати свого самовідновлення.
	3) збільшення випадків аварійних ситуацій		Неможливість контролю якісного складу зворотних вод підприємств через окупацію територій. Слід зазначити, що основний негативний вплив пов'язаний із зворотними водами, які утворюються за рахунок водовідведення підприємствами металургійної галузі та комунальної сфери. Металургійна галузь відноситься до найбільших водоспоживачів, а її сумарна частка сягає 99% загального промислового споживання води.
			Підвищена ймовірність раптового надходження значної маси забруднюючих речовин у скидах зворотних (стічних) вод внаслідок ворожих обстрілів та можливих руйнувань інфраструктури.

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Дрк
112

	<p>4) порушення системи постійного моніторингу вод</p>		<p>Через неможливість проведення моніторингових досліджень на окупованих територіях та поблизу їх меж, перервані тривалі ряди даних, на основі яких проєктуються заходи щодо поліпшення стану МПВ, зменшується надійність отриманих висновків. Пости спостереження у зоні конфлікту закриті.</p>
	<p>5) забруднення (органічними, біогенними, небезпечними) речовинами, що спричинене:</p> <p>5.1) руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу очисних споруд та росту навантажень на них за рахунок збільшення числа внутрішньо переміщених осіб.</p>		<p>За даними, наведеними у Додатку 3.1 ПУРБ внаслідок воєнних дій різного рівня пошкодження та руйнації зазнали 11 об'єктів (очисних споруд (КОС) та каналізаційних насосних станцій (КНС)).</p>
	<p>5.2) руйнуванням, зупиненням, порушенням технологічного процесу підприємств (в тому числі складів, баз нафтопродуктів)</p>		<p>В басейні річок Приазов'я з березня 2022 року по липень 2023 року зафіксовано 65 випадків руйнувань, зупинень чи порушень технологічного процесу підприємств внаслідок воєнних дій. Найбільша кількість випадків стосується руйнування інфраструктури – 53 випадки, порушення роботи - 7 випадків, припинення електропостачання – 4 випадки, демонтаж – 1. Більш детально у Додатку 3 до ПУРБ.</p>
	<p>5.3) прямими потраплянням забруднюючих речовин з ракет, снарядів військової техніки, їх змивом, просочуванням в зонах бойових дій</p>		<p>Вибухові речовини класифікуються на первинні (гримуча ртуть, азид свинцю, тенерес (ТНРС) та вторинні (ТНЕ, гексоген, тетрил, тротил, пікринова кислота, пластид-4, амоніти, динамони, амонали). Метали є супутніми забруднювачами. Найпоширенішими є свинець, а також сурма, мідь, кадмій, хром, ртуть, миш'як,</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
113

			<p>нікель, вісмут і вольфрам. Як правило, метали сконцентровані у вирві.</p> <p>Освітлювальні ракети згорають на висоті і розсіюють метали на великих площах. Піротехніка може містити барій, сурму, стронцій, мідь, магній, марганець, хром і свинець. На відміну від вибухових і паливних речовин, метали зустрічаються в навколишньому середовищі в природних умовах, тому їх фонові концентрації необхідно вимірювати. Детонація ракет, артилерійських снарядів та мін утворює низку хімічних сполук – чадний і вуглекислий газ, водяна пара, оксид азоту, азот тощо. Також випаровується низка токсичних елементів, зокрема, оксид сірки й азоту.</p> <p>Моніторинг поверхневих вод в зоні активних воєнних дій наразі не виконується з міркувань безпеки.</p>
	<p>б) гідроморфологічні зміни, що спричинені:</p> <p>6.1) зміною гідрологічного режиму в наслідок руйнування, порушенням режиму експлуатації гідротехнічних споруд (греблі, дамби, шлюзи)</p>		<p>В травні 2023 р. починаючи з м. Токмак воєнні злочинці РФ перекрили річку Токмачка паралельно по всіх мостах та підірвали дві греблі Каїнкулацького водосховища. Інформація щодо стану водного об'єкту відсутня - територія тимчасово окупована.</p> <p>В травні 2023 р. окупанти перекрили р. Кальчик у м. Маріуполь та перетворили на болото замість річки. Це не дало можливості поповнювати резервне водосховище в Старому Криму, яке наповнюється за рахунок потоку річки Кальчик та забезпечує м. Маріуполь водою питної якості.</p>
	<p>6.2) забором води для ліквідації дефіциту води для питних та інших потреб</p>		<p>Через падіння рівня води у Каховському водосховищі без водопостачання залишиться значна частина Дніпропетровської, Запорізької, Миколаївської та Херсонської областей. До м. Бердянськ вода подавалася з Каховського водосховища Експлуатаційним цехом водопостачання Західного групового водоводу (далі ЕЦВ ЗГВ) КП «Облводоканал» (майже 175 км). Проте</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

			<p>резервним джерелом води є Бердянське водосховище в якому майже в 10 разів перевищено показники дніпровської води за жорсткістю та мінералізацією, вмістом сульфатів, та артезіанські свердловини. Після захоплення міста окупанти намагалися перебрати на себе управління житлово-комунальним господарством з досить плачевними результатами. В травні 2022 року КП «Облводоканал» Запорізької міської ради повідомив місто, що в ЕЦВ ЗГВ закінчуються запаси рідкого хлору, а окупанти блокують його завезення. Відтак, планувалось припинення водопостачання, а якби окупанти самовільно відновили його, вода була б технічної якості. Втім, подача води якийсь час тривала. У серпні 2022 р. місто було знеструмлене протягом 40 годин. Виникли перебої з водопостачанням, а після запуску – з якістю води. За інформацією з одного з Телеграм-каналів, водоканал не припинив подачу води населенню одночасно із знеструмленням, щоб зберегти тиск у системі, але продовжував подавати воду, поки резервуари не спорожніли, що ускладнило запуск системи після відновлення живлення.</p> <p>У жовтні 2022 р. через знеструмлення припинилася робота Західного групового водоводу, і окупаційна влада вирішила перемкнути місто на постачання води з Бердянського водосховища, яка не відповідала мінімальним вимогам якості.</p> <p>Крім того Експлуатаційний цех водопостачання Західного групового водоводу КП «Облводоканал» надавав послуги з водопостачання питної води не тільки м. Бердянськ, але і м. Приморськ та 21 сільському пункту Мелітопольського та Якимівського районів. На цей час</p>
--	--	--	--

Арк.	114
------	-----

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
115

			<p>інформація щодо постачання води питної якості у ці населенні пункти відсутня. В кінці 2022 року через обстріли було пошкоджено ЛЕП у м. Токмак. Станом на 2 березня 2022 року керівництво міста повідомило, що намагається вирішити проблеми з електрикою і водою. Питне водопостачання в місті було відсутнє. Водопостачання міста здійснюється з 16 артезіанських свердловин глибиною 180-200 м. Після проведення ремонтних робіт водопостачання відновлене, але в подальшому в громаді виникали та виникають проблеми зі світлом і водою</p>
	7) Неможливість, обмеження управління водними ресурсами на тимчасово окупованих територіях.		<p>Відсутність можливості управління водними ресурсами не дозволяє запроваджувати ефективні природоохоронні заходи та може перизвести до погіршення екологічного та хімічного стану МПВ.</p>
	8) Забруднення органічними речовинами	недостатній ступінь очищення стічних вод або взагалі відсутність очистки.	<p>Органічне забруднення може привести до значних змін кисневого балансу поверхневих вод і, як наслідок, до зміни видового складу гідробіонтів або навіть їх загибелі. Надходження органічних речовин зі стічними водами, як правило, оцінюють за непрямими показниками БСК і ХСК. <i>Дифузні джерела.</i> Забруднення органічними речовинами за рахунок дифузних джерел визначається переважно домогосподарствами сільського населення, які не підключені до каналізаційних мереж. Водовідведення таких індивідуальних господарств здійснюється шляхом накопичення у відстійниках, з яких стічні води фільтруються в найближчі горизонти підземних вод. За результатами оцінки навантаження виявлено, що всього за рік від розподілених джерел у басейні річок Приазов'я надходить органічних речовин: 790 т за БСК5 та 1 343 т</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ док.м.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
116

			<p>за ХСК, що значно перевищує сумарне надходження від точкових джерел. Причиною цього є невисокий рівень підключення населення до очисних споруд. У сільських населених пунктах та невеликих містах стічні води відводяться у відстійники, облаштовані у землі, звідки забруднюючі речовини легко потрапляють у підземні води і транспортуються з ними у поверхневі води.</p> <p><i>Точкові джерела.</i> Всього у РБР Приазов'я нараховується 1662 населених пункти з урахуванням непідконтрольних територій. Найбільший вплив на стан МПВ здійснюють міста з населенням більше 100 тис. осіб. У РБР Приазов'я таких міст налічується 5, серед них найбільшим є м. Маріуполь Донецької області, яке нараховує 470 тис. жителів. Від зазначених великих міст до МПВ басейну річок Приазов'я у 2018 р. всього надійшло органічних речовин за БСК5 та ХСК відповідно 283,2 т та 1 648,0 т.</p>
	<p>9) забруднення біогенними речовинами</p>	<p>неочищені стічні води комунального господарства та промисловості, недостатній ступінь очистки через застаріле обладнання.</p>	<p>Надходження біогенних речовин у поверхневі води басейну річок Приазов'я є рушійною силою евтрофікації, що призводить до збільшення первинної продукції та накопичення органічної речовини. Збагачення води поживними речовинами, які стимулює розвиток автотрофних гідробіонтів, наслідком чого є небажане порушення балансу організмів у водному середовищі та зниження якості води.</p> <p>Серед біогенних речовин домінуючу роль відіграють сполуки фосфору та нітрогену, в окремих випадках можуть чинити вплив ферум, силіцій та молібден. З двох перших речовин більшу роль має фосфор, азот значно рідше лімітує розвиток автотрофних організмів, що пов'язано із здатністю багатьох бактерій і ціанобактерій до його фіксації.</p> <p>Широке використання фосфоровмісних пральних порошків і миючих засобів при недостатній очистці</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

			<p>стічних вод посилює забруднення біогенними речовинами. Ефективність видалення фосфору із стічних вод більшості очисних споруд в Україні не перевищує 20%, проте в зв'язку із застарілим обладнанням ефективність його «вилучення» очисними спорудами часто не досягає проектних значень.</p> <p><i>Дифузні джерела.</i> Тип землепокриву є домінуючим чинником антропогенного навантаження від дифузних джерел. Порушення ґрунтового покриву внаслідок оранки призводить до значних втрат поживних речовин внаслідок дефляції та водного стоку.</p> <p>В якості одного із індикаторів для оцінки впливу дифузних джерел використовується показник землекористування, а саме Частка сільськогосподарських угідь. Загальна площа сільськогосподарських угідь становить більше 70% земельного фонду і є пороговим значенням для виникнення недосягнення доброго екологічного стану у 30% створює умови, коли всі МПВ на території басейну знаходяться під ризиком недосягнення «доброго» екологічного стану від дифузних джерел.</p> <p>Іншим важливим показником формування антропогенного навантаження від дифузних джерел забруднення є інтенсивність землеробства, що виражається, передусім, у кількості застосованих добрив. Більшу частину мінеральних добрив, що вносились під різні культури, становили азотні добрива. В цілому, треба зазначити загальну тенденцію до зменшення застосування добрив порівняно з 1990 рр., яка спостерігається в Україні.</p> <p>Загалом, значне антропогенне навантаження спостерігається за рахунок дифузних джерел</p>
--	--	--	---

Арк.	117
------	-----

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
118

			<p>сільськогосподарського походження. Передусім, його вплив пов'язаний з інтенсивним землеробством.</p> <p><i>Точкові джерела.</i> Найбільшу кількість біогенних речовин відводили до р. Молочна – КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради, до р. Малий Утлюк – ТОВ «Акимжилсервіс» смт Якимівка, до р. Кальміус – ПрАТ «Маріупольський меткомбінат ім. Ілліча» м. Маріуполь, до р. Міус – КП Краснолуцький департамент «Луганськвода», до р. Малий Єланчик – КП «Компанія вода Донбасу» МВК м. Амбросієва.</p>
	<p>10) забруднення небезпечними речовинами</p>	<p>Скид недостатньо очишених стоків</p>	<p>Забруднення небезпечними речовинами, такими як пестициди, нафтопродукти, поверхнево-активні речовини, важкі метали надзвичайно згубно впливають на стан річки, її флору і фауну, і її води стають непридатними для будь-якого споживання (питного, господарсько-побутового, сільськогосподарського і навіть рекреаційного), бо стають токсичними і отруйними для всього живого.</p> <p>Стічні води котельних містять пом'якшувачі, продукти ерозії. Наявність на поверхні води мастил, нафти, погіршує обмінні процеси, знижує вміст кисню у воді, що призводить до загибелі риб. Один літр нафтопродуктів забруднює до 12 м² поверхні води водоймища. Якщо вміст нафтопродуктів складає понад 200 мг/м³, порушується зоологічна рівновага водних об'єктів. Синтетичні поверхнево-активні речовини згубно впливають на розвиток фітопланктону. Свинець, ртуть, кадмій, нікель, цинк, марганець, потрапивши у воду, роблять її токсичною.</p>
	<p>11) Аварійне забруднення та вплив забруднених територій (полігонів, майданчиків, зон тощо)</p>	<p>скиди стічних вод та змиви з територій майданчиків, де</p>	<p>На річках басейну Приазов'я, як правило, аварійні скиди забруднюючих речовин фіксуються дуже рідко, а через відсутність всеохоплюючої системи моніторингу залишаються не дослідженими. Припускається фактична</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
119

		складаються відходи виробництва.	<p>наявність таких забруднень, але систематизувати їх неможливо.</p> <p>Найчастіше аварійні забруднення відбуваються з точкових джерел.</p> <p>Найбільшу радіоактивну небезпеку в басейні річок Приазов'я становлять шахти та підприємства з переробки руди, в результаті діяльності яких утворюються тверді залишки, що містять радіоактивні елементи період піврозпаду яких від 1600 до 80 тис. років.</p> <p>Найбільша кількість відходів в басейні річок Приазов'я утворюється на підприємствах гірничо-металургійної, машинобудівної, вугільної, хімічної промисловості, енергетики.</p>
	12) Гідроморфологічні зміни	Греблі та інші штучні поперечні споруди, що призводять до надмірної зарегульованості	<p>Гідроморфологічні зміни, як результат господарської діяльності, впливають на умови існування водних угруповань. Наявність гідроморфологічних змін масивів поверхневих вод (МПВ) призводить до погіршення екологічного стану багатьох МПВ у РБР Приазов'я.</p> <p><i>Порушення вільної течії річок.</i> До порушення вільної течії річок у межах району басейну річок Приазов'я призводить спорудження гідротехнічних споруд, які зупиняють або уповільнюють течію (греблі, кульверти, ін.). У межах басейну збудовано 90 водосховищ і 1317 ставків різного призначення. За даними Державного агентства водних ресурсів України значна частина ставків мають незадовільний технічний стан. Більшість з них побудовані в 1960-1980 рр. за спрощеною проектною документацією. Греблі земляні, з незакріпленими укосами, багато з них розмиті. Водоскидні споруди за технічним станом, зазвичай, не відповідають сучасним вимогам.</p> <p><i>Морфологічні зміни.</i> Основними чинниками, які негативно впливають на природну морфологію русел,</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
120

			<p>берегів, заплави річок басейну річок Приазов'я, є урбанізація, протипаводковий захист та сільське господарство. Внаслідок цих видів діяльності, річки на певних ділянках зазнають спрямлення, днопоглиблення, берегоукріплення, заплава розорується майже до русла, змінюється її природна рослинність. У басейні річок Приазов'я визначено 555 МПВ (на 121 річці та 11 озерах). На основі даних (про наявні поперечні споруди в руслі, місця заборів води та коливання рівнів, а також з використанням космічних знімків, топографічних та кадастрових карт) третина визначених МПВ – 182 МПВ (33% всіх визначених МПВ), визначено як істотно змінені (ІЗМПВ). З них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 5 МПВ – через модифікацію морфології річок (спрямлення русел), - 163 МПВ – через порушення вільної течії річок (зарегульованість), - 14 МПВ – через поєднання зарегульованості та спрямлення.
МПЗВ	13) Забруднення МПЗВ	Точкові відстійники, шахтні води, стічні води підприємств) та дифузні джерела забруднення (сільськогосподарська діяльність)	<p><i>Точкові джерела.</i> Навантаження від точкових джерел відбувається на невеликих за розміром площах, але воно, як правило, довготривале і концентроване, тому забруднювальні речовини можуть впливати на МПЗВ у довготривалій перспективі. На території басейну зосереджена велика кількість шламовідстійників та хвостосховищ, відстійників промстоків, золівдвалів, полігонів побутових відходів та відвалів порід. Практично всі ставки- відстійники по технічному стану не відповідають сучасним умовам та перевантажені. Внаслідок фільтрації з відстійників відбувається забруднення як безнапірних так і напірних МПЗВ і поширюється за потоком, утворюючи ореоли забруднення.</p>

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Дрк
121

			<p>Забруднені стічні води, що надходять із вугільної, хімічної і нафтохімічної промисловості, чорної металургії, а також житлово-комунальних господарств за попередньою оцінкою, є основним джерелом регіонального забруднення не тільки поверхневих, а й підземних вод, унаслідок фільтрації з річок, куди в основному відбувається скид. Окрім вод, які скидаються значний вплив на формування якості поверхневих, а відтак – і на якість підземних вод безнапірних МПЗВ, здійснюють води шахтного водовідливу. Шахтні води, як правило, містять велику кількість металів, сульфатів, нафтопродуктів, фенолів, ціанідів, тощо, а також характеризуються високою мінералізацією (до 20 г/дм³).</p> <p><i>Дифузні джерела.</i> До зон розосередженого площинного техногенного впливу (дифузні джерела забруднення), які можуть вплинути на хімічний стан безнапірних та напірних МПЗВ, належать урбанізовані території, промислові зони, сільськогосподарські угіддя. Необхідно підкреслити, що забруднення від дифузних джерел переважно накопичується у верхній частині ґрунтового покриву, саме тому впливає на перші від поверхні – безнапірні групи МПЗВ. Територія басейну зазнає значного навантаження від дифузних джерел забруднення. Тут на землі сільгоспугідь вноситься від 0,98 до 1,56 кг/га пестицидів і 82-106 кг/га мінеральних на 1 га посівної площі. Внаслідок антропогенного впливу основною причиною погіршення якісного стану безнапірної групи МПЗВ від дифузних джерел є їх забруднення сполуками NO₃ та NH₄.</p> <p>Практично у всіх безнапірних МПЗВ в межах сільських населених пунктів визначене органічне забруднення, що характеризується високим вмістом нітратів, амонію і величиною окислення. Нітратне забруднення характерне</p>
--	--	--	---

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Дрк
122

			також в межах сільських населених пунктів і для незахищених напірних МПЗВ.
	14) Виснаження підземних вод	Зростання водоспоживання	Враховуючи окупацію територій річок Приазов'я дослідити виснаженість водоносних горизонтів неможливо. Прогнозні ресурси підземних вод (ПРПВ) басейну річок Приазов'я складають близько 382,4 тис. м3/добу, що становить 0,6 % від загальної їхньої суми по Україні (61 689,2 тис. м3/добу). Це важливий стратегічний ресурс чистої, захищеної від забруднення питної води.
	15) Інші істотні антропогенні впливи, у тому числі: 15.1) зміни клімату	Підвищення температури повітря, зміна термічного режиму та структури опадів, збільшення кількості небезпечних метеорологічних явищ та екстремальних погодних умов	Підвищення температури повітря та нерівномірний розподіл опадів, які мають зливовий, локальний характер у теплий період і не забезпечують ефективне накопичення вологи в ґрунті зумовило збільшення кількості та інтенсивності посушливих явищ. Характерною рисою зміни режиму зволоження в Україні є зміна структури опадів. У теплий період це проявляється у збільшенні інтенсивності опадів, зростанні їхньої зливної складової. Збільшення інтенсивності опадів зумовило ріст добової кількості опадів, хоча число дощових днів зменшилось, а максимальна тривалість бездошового періоду зростає. Такі тенденції характерні і для басейну річок Приазов'я. Зміни клімату вже відобразилися у зменшенні об'єму стоку води в річках та їхньому внутрішньорічному розподілі. Весняне водопілля, яке було характерне для річок басейну Приазов'я, суттєво зменшилось, а це в свою чергу призвело до погіршення промивки русла, вода весною рідко виходить на заплаву і не живить заплавні водойми. Негативними проявами зміни гідрологічного режиму річок є: замулення русел, заростання русел (що, зокрема, призводить до їх звуження), інтенсифікація ерозії русла та берегів, втрата гідралічного різноманіття,

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
123

			зникнення гідроморфологічних форм (перекати, заводи, бистрини та інші), зміна природної рослинності прилеглої до руслу частини заплави, заростання її чагарниками та деревами. Водно-тепловий баланс річкового басейну є надто чутливим до кліматичних змін. Підвищення температури повітря та зміна характеру випадання опадів впливають не тільки на гідрологічний режим річок, а й на загальні запаси водних ресурсів. Кліматичні зміни збільшують частоту повеней та посух, що робить вразливим сільське господарство, енергетику, транспорт та соціальну сферу, адже вони залежать від водних ресурсів.
15.2) Засмічення водних об'єктів твердими побутовими відходами, в тому числі пластиком	Неефективне поведіння з відходами, низька екологічна культура населення		Прогалини у національному законодавстві, неефективна система збору, транспорту та утилізації відходів, низька культура поводження з відходами населення проявляється у великій кількості несанкціонованих та стихійних сміттєзвалищ в тому числі на берегах річок. Частина відходів потрапляє безпосередньо у річки та водойми, що є не лише проблемою естетичного характеру, а призводить до хімічного забруднення води, отруєння живих організмів і погіршення умов їх існування. Спеціальних досліджень про кількість відходів на берегах та безпосередньо в річках та водоймах в басейні річок Приазов'я не проводилися, як і їх безпосереднього впливу на екологічний та хімічний стан водних об'єктів.
15.3) Поширення інвазивних видів	Недостатня кількість досліджень чужорідних видів		Наразі біологічні інвазії розглядаються як біологічне забруднення, але на відміну від більшості забруднюючих речовин, які у природних екосистемах у ході процесів самоочищення можуть розкладатися і вміст яких контролюється людиною, чужорідні організми, що успішно заселились, починають самостійно неконтрольовано розмножуватись і швидко

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ док.м.	
Підп.	
Дата	

Звіт
 про стратегічну екологічну оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

			розповсюджуватись у навколишньому середовищі. Це явище може мати непередбачувані і незворотні наслідки. Тому, після обов'язкового проведення спеціальних досліджень чужорідних видів гідробіонтів в басейні річок Приазов'я, та визначення переліку видів та місці їхньої локалізації, перший та найважливіший засіб контролю це створення системи басейнового моніторингу інвазій в МПВ.
Об'єкти Смарагдової мережі	16) Знищення об'єктів ПЗФ та Смарагдової мережі. Відсутність інформації про їх екологічний стан.	Воєнні дії	Жоден із об'єктів не має розробленого плану управління та розвитку. Об'єкти Смарагдової мережі розташовані на території Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областях перебувають в окупації з лютого 2022 року. За інформацією Херсонської ОВА у межах басейну річок Приазов'я Херсонської області біосферний заповідник «Асканія Нова» та національний природний парк «Азово Сиваський» опинилися в зоні гуманітарної кризи, позбавлені можливості отримати фінансування. Ситуація ускладнюється замінуванням території, адже після розмінування природно заповідних територій утворюються воронки від вибухів, а отже суттєво псується або знищуються природні ділянки та все живе на них. Детонації, обстріли, мінування територій природно заповідного фонду призводять до знищення різноманітних видів птахів і тварин та місця їх існування.
ЗСО	17) Порушення режиму зон санітарної охорони водних об'єктів	Воєнні дії	У зв'язку з окупацією територій перевіряти суб'єктів господарювання на дотримання правил користування питними водозаборами є неможливо.
Зони охорони цінних видів водних біоресурсів	18) Невизначеність зон для охорони цінних видів біоресурсів в Україні	Законодавча нерегульованість	Зони, визначені для охорони економічно важливих водних видів чи зони охорони цінних видів водних біоресурсів, включають в себе ті зони, де проживають або вирощують такі водні ресурси що представляють значну економічну цінність.

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Дрк
125

<p>Масиви поверхневих/підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання</p>	<p>19) Відсутність визначених місць рекреацій</p>	<p>Воєнні дії</p>	<p>Згідно постанови КМУ від 06.03.2002 № 264 «Про затвердження Порядку обліку місць масового відпочинку населення на водних об'єктах» місцеві органи виконавчої влади та територіальні органи рибохорони щороку перед початком літнього купального сезону зобов'язані визначити на картах-схемах земельні ділянки та водний простір, придатні для організації пляжів, пунктів прокату плавзасобів, водних атракціонів, а також місця для занять водними видами спорту та місця любительського і спортивного рибальства у зимовий період. Проте, зв'язку з окупацією території басейну річок Приазов'я місця рекреації не визначені.</p>
<p>Зони, вразливі до (накопичення) нітратів</p>	<p>20) Відсутність інформації високої якості і з достатнім рівнем достовірності для визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів</p>	<p>Воєнні дії</p>	<p>В Україні затверджена методика визначення зон, вразливих до нітратів (наказ Міндовкілля від 15.04.2021 № 244), як того вимагає Нітратна директива ЄС. Методологічний підхід значною мірою орієнтований на велику кількість просторових і часових даних з високою роздільною здатністю, в основному це дані моніторингу поверхневих і підземних вод, але при визначенні цих зон слід також використовувати статистичні дані, такі як поголів'я худоби, внесення добрив і розрахунки надлишків азоту. На цей момент існуюча мережа моніторингу поверхневих вод у своїй безперервності та просторовому охопленні не є достатньою для застосування розробленого методу, а моніторинг підземних вод взагалі не здійснюється.</p>
<p>Уразливі та менш уразливі зони, визначені відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля</p>	<p>21) Неможливість прийняття рішень щодо визнання МПВ уразливими зонами</p>	<p>Воєнні дії</p>	<p>Держводагентством підготовлено подання до органів місцевого самоврядування. Проте, у зв'язку з тимчасовою окупацією території рішення про визнання МПВ уразливими зонами не може бути прийнято. Вцілом в РБР Приазов'я пропонується визнати 40 МПВ уразливими зонами.</p>

Аналізуючи вищеперераховані екологічні проблеми басейну річок Приазов'я, виникає необхідність у прийнятті Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030), оскільки ПЗ, що зазначена у Додатку 12 до проєкту ПУРБ спрямована на вирішення більшої частини проблем басейну, проте реалізувати їх стане можливо лише після звільнення окупованих територій.

Прямо пов'язати ті чи інші наслідки для здоров'я населення з впливом конкретних заходів Плану досить складно, оскільки вплив на здоров'я часто неспецифічний та носить опосередкований характер, характеризується наявністю часового проміжку між моментом виникнення та проявом наслідків. Проте, можна припустити, що реалізація заходів ПУРБ покращить екологічний та хімічний стан МПВ, хімічний та кількісний стан МПЗВ, а також добрий екологічний потенціал штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод.

Відповідно до найгостріших екологічних проблем басейну річок Приазов'я складено таблицю SWOT – аналізу з переліком сильних та слабких сторін, можливостей та загроз (Таблиця 4.2).

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт			Арк
					про стратегічну екологічну оцінку			126
					проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я			
					(2025-2030)			
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат				

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ док.м.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 4.2 SWOT - аналіз екологічної ситуації на території басейну річок Приазов'я

Сильні сторони	Слабкі сторони
1. Потужний промисловий та енергетичний комплекси з ланцюжками «сировина-виробництво-збут», а також лідерськими позиціями за окремими напрямками виробництва	1. Окупація та проведення бойових дій на більшій території басейну.
2. Частка населення, що проживає у межах басейну має високий ступінь зайнятості у водозалежних галузях економіки – 12,4 % (159 127 осіб), серед яких: промисловість - 5,8 %, сільське господарство – 4,8 %, транспорт – 1,8 %.	2. Економічна нестабільність регіону внаслідок закриття великої кількості підприємств та переміщенням населення у зв'язку з окупацією та проведенням активних бойових дій.
3. У секторі водного господарства – пріоритетами інвестиційного забезпечення є будівництво нових та реконструкція діючих протиповеневих та протипаводкових споруд, оновлення матеріально-технічної бази моніторингу стану водно-ресурсного потенціалу, розбудова інфраструктури системи басейнового управління.	3. Відсутність ефективної та достовірної системи моніторингу поверхневих та підземних вод через окупацію територій.
4. Залучення коштів міжнародних фінансових організацій	4. Неможливість обліку водокористування на окупованих територіях та обстеження МПВ і МПЗВ».
5. Наявність природних ресурсів і забезпеченість власними енерго- та водоресурсами	5. У зв'язку з постійними обстрілами та знеструмлення підприємств збільшення випадків аварійних ситуацій які призводять до раптового надходження значної маси забруднюючих речовин у скидах зворотних (стічних) вод
6. Наявність виходу до моря та територіальна близькість до транспортного коридору Європа – Азія	6. Збільшення забруднення вод органічними, біогенними, небезпечними речовинами внаслідок руйнування/пошкодження 11 КОС.
7. Суттєва ресурсна база для розвитку агропромислового виробництва	7. Неможливість запровадження природоохоронних заходів на тимчасово окупованих територія для покращення екологічного стану навколишнього середовища.
8. Культурна спадщина та унікальний природний і рекреаційний потенціал, як база для розвитку туризму	8. Застарілість працюючих очисних споруд.
9. Наявність родючих сільськогосподарських угідь:	9. Значне навантаження на атмосферне повітря у зв'язку з наявністю великої кількості промислових підприємств.

Звіт
 про стратегічну екологічну оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

10. Поступова імплементація Директив та Регламентів ЄС у сфері управління водними ресурсами

10. Надмірна розораність територій, що у Херсонській, Запорізькій, Донецькій та Луганській областях досягає відповідно 90,3%; 85,1%, 78,9% та 65,3%
11. Зарегульованість річок через незадовільний технічний стан більшості акумуляційних ставків.
12. Відсутність оптимальної кількості досліджень інвазійних видів у межах басейну.
13. Призупинення діючих природоохоронних програм через захоплення територій, а ті програми що проводились до окупації постійно недофінансовувались на основі «залишкового принципу»
14. Значна шкода об'єктам Смарагдової мережі у межах басейну через ведення бойових дій та відсутність плану управління та розвитку для них.
15. Неможливість визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів
16. Високий рівень урбанізації території басейну, що у свою чергу свідчить про значне навантаження на водні ресурси та високий рівень водоспоживання.
17. Низький рівень забезпеченості водою річкового басейну у розрахунку на 1 особу
18. Стан водопровідно-каналізаційних мереж в басейні р. Приазов'я є вкрай незадовільним. Більше половини водопровідних та каналізаційних мереж перебувають в аварійному та зношеному стані, і ремонтується щорічно лише 2 % від визначених потреб.
19. Слабкий рівень контролю за забруднювачами водних ресурсів з боку державних та територіальних органів управління.

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

	20. Незадовільний технічний стан меліоративних систем, спричинений недостатністю фінансування для їх реконструкції та модернізації.
	21. Окупність використання водних ресурсів в басейні р. Приазов'я складає 14%, що означає, що витрати є вищими ніж фіскальні платежі.
	22. Надходження забруднюючих речовин з поверхневим стоком від населених пунктів через незадовільне функціонування чи повна відсутність зливової каналізації, інших систем водовідведення у населених пунктах.
	23. Низький рівень екологічної обізнаності, недостатня активність та самоорганізація суспільства з питань охорони довкілля.
Можливості	Загрози
1. Деокупація територій.	1. «Заморожування» війни/ збереження ситуації, яка склалася
2. Відновлення фінансування раніше прийнятних природоохоронних програм.	2. Неконтрольований вплив негативних тенденцій, що відбуваються на тимчасово окупованих територіях
3. Покращення стану МПВ за рахунок реконструкції, модернізації та будівництва нових очисних споруд, каналізаційних мереж, мереж водовідведення.	3. Скорочення закордонної фінансової підтримки заходів з відновлення інфраструктури регіону
4. Позитивні зміни у сфері управління відходами за рахунок реконструкції та розширення полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка. Побудова сортувальної лінії ТПВ з набором будівель і споруд забезпечуватиме відбір ресурсоцінних відходів.	4. Недофінансування інвестиційних проєктів та проєктів регіонального розвитку за рахунок бюджетних коштів
5. Уникнення виснаження підземних вод та забезпечення їх відповідності нормативам ДСанПіН 2.2.4-171-10.	5. Несправедливий розподіл коштів екологічного податку між державним та місцевим рівнями
6. За умов закладення в тарифи на зрошення прибуткової частини (що об'єктивно призведе до підняття рівня вартості води) можливо було б спрямовувати частину прибутку (до 50%) на здійснення заходів з модернізації та розширення площ зрошення.	6. Подальше погіршення демографічної ситуації

про стратегічну екологічну оцінку
 проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

Звіт

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
 про стратегічний екологічний оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

130

7. Затвердження плану управління та розвитку об'єктів Смарагдової мережі.	7. Розташування регіону в зоні ризикованого землеробства
8. Відновлення ефективної системи моніторингу якості поверхневих та підземних вод.	8. Збільшення кількості аварій на об'єктах інфраструктури, обумовлених наростаючим зносом основних фондів та бойовими діями і як наслідок неконтрольовані скиди неочищених стічних вод.
9. Екологічне виховання населення за рахунок проведення інформаційних кампаній на регулярній основі щодо попередження забруднення та засмічення водних об'єктів, берегів річок та прилеглої території побутовими відходами, в т.ч. пластиком, а також організація і проведення акцій щодо очищення від сміття водних об'єктів та прибережних захисних смуг річок басейну річок Приазов'я.	9. Зростання посухи, розвиток процесів опустелювання у степовій зоні, погіршення ґрунтово-меліоративного стану зрошуваних земель
10. Інвентаризація водних об'єктів на територіях, які знаходились під окупацією.	10. Погіршення якості поверхневих та підземних вод, що може спричинити підвищення захворюваності серед населення.
11. Дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей з метою запровадження ефективних природоохоронних заходів.	11. Виснаження водних ресурсів через відсутність системи обліку водокористування та моніторингу
12. Покращення гідрологічного режиму річок за рахунок проведення ревіталізації.	12. Забруднення зон рекреації водних об'єктів та водних об'єктів в цілому.
13. Можливість визнання деяких МПВ уразливими зонами для яких будуть розроблятися відповідні заходи з урахуванням їх особливостей.	

Арк.

SWOT-аналіз є дієвим інструментом для прийняття стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень щодо подальшого удосконалення ДДП з урахуванням регіональних особливостей. Виявлені при проведенні SWOT-аналізу слабкості, можливості і загрози можуть бути використані при прийнятті стратегічних, коротко- та довгострокових управлінських рішень.

Можливі екологічні проблеми внаслідок реалізації Плану управління:

- тимчасовий негативний вплив на атмосферне повітря. У зв'язку із необхідністю залучення будівельної техніки для таких видів робіт, як реконструкція/будівництво/модернізація очисних споруд, каналізаційних мереж, реконструкція і розширення полігону ТПВ, ревіталізація річок у повітряний басейн надходять додаткові викиди ЗР;

- тимчасовий негативний вплив на водні ресурси буде спричинений проведенням робіт на водних об'єктах з ревіталізації, яка включає розчищення, днопоглиблення, ліквідацію безхазайних ГТС, видобування донних відкладів і тд. Окрім того, додаткового впливу може завдати будівництво очисних споруд;

- вплив на ґрунти. Одним із заходів Плану передбачається реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області. Розширення полігону визначає необхідність вилучення додаткових земельних ділянок під об'єкт видалення відходів, що може спричинити забруднення ґрунту продуктами вилуговування, виділення неприємного запаху, розкид відходів вітром, мимовільне спалахування віходів, безконтрольне утворення метану та неестетичний вигляд на більших площах, ніж було до цього. Окрім цього, під час проведення будь-яких будівельно – монтажних робіт існує ймовірність пролиття ПММ, що можуть потрапити у ґрунт та забруднити підземні води;

- вплив на біорізноманіття. Негативний вплив на біорізноманіття, в основному, пов'язаний із видами робіт, що проводяться на землях водного фонду.

Більш детально про наслідки від реалізації заходів, передбачених ПУРБ розкрито у розділі 6 даного звіту.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						131
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

5 ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

В розділі висвітлюється інформація про різні директиви, стратегії, плани і програми, що діють на міжнародному, національному, регіональному та місцевому рівнях, які в тій чи іншій мірі визначають передумови для прийняття запланованих заходів та проектів в Плані управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030).

Розділ ґрунтується на аналізі цілей документів державної політики у сфері охорони довкілля та здоров'я населення, які мають відношення до цілей розвитку на загальнодержавному рівні та безпосередньо стосуються ДДП.

Результати аналізу визначають ступінь врахування вищезазначених цілей документів державної політики та їх впровадження в ДДП.

5.1 Основні міжнародні та національні зобов'язання

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, які узгоджені з глобальними цілями сталого розвитку до 2030 року, проголошеними резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1.

Міжнародні зобов'язання України в сфері управління водними ресурсами та якістю води базуються на положеннях:

- Директива 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС (пункти 1719, 1772, 1779);

- Директива Ради 91/676/ЄЕС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (пункти 1720, 1721, 1746);

- Директива Ради 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою № 98/15/ЄС та

Інв. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					132
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008 (пункти 1722, 1774, 1776);

- Директива 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення (пункти 1743, 1777);

- Директива 2008/56/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища (пункти 1744, 1745, 1773, 1775);

- Регламент (ЄС) N 782/2003 Європейського Парламенту та Ради про заборону оловоорганічних сполук на суднах (пункт 1723);

- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище;

- План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106.

Крім того, на виконання статті 9 Конвенції СЕК ООН про охорону та використання транскордонних водотоків та міжнародних озер Урядом України укладено наступні двосторонні угоди про охорону прикордонних/транскордонних вод, відповідальність за виконання яких покладено на Держводагентство:

- Угода між Урядом України та Урядом Угорської Республіки з питань водного господарства на прикордонних водах;

- Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах;

- Угода між Урядом України та Урядом Словацької Республіки з питань водного господарства на прикордонних водах;

- Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Республіки Білорусь про спільне використання та охорону транскордонних вод;

- Угода між Урядом України та Урядом Румунії про співробітництво в галузі водного господарства на прикордонних водах;

- Угода між Урядом України та Урядом Республіки Молдова про спільне використання та охорону прикордонних вод.

Деякі річки Приазов'я мають транскордонне розташування та протікають і на території росії, проте уряд України розірвав Угоду з рф у сфері водних відносин, українські фахівці не проводять з росіянами жодних спільних дій на транскордонних водних об'єктах та не обмінюються інформацією у цій сфері. Відповідне рішення про припинення 30-річних

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк 133
Зм. інв. №						
нв. № дубл.						
Підп. і дата						
Інв. № підп.	Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

- Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2021 № 443-р;

- Водна стратегія України на період до 2050 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.12.2022 № 1134-р;

- Морська природоохоронна стратегія України, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 №1240-р;

- План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 №932-р;

- Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 271-р;

- рішення Координаційної ради з питань боротьби з деградацією земель та опустелюванням, створеної згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 № 20, зокрема стосовно схвалення представлених НААН добровільних національних завдань щодо досягнення нейтрального рівня деградації земель (далі - НРДЗ) за напрямом «Підтримання вмісту органічної речовини (гумусу) у ґрунтах», а також допоміжних заходів щодо досягнення НРДЗ за напрямками «Відновлення зрошення і поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних земель» та «Відновлення та стале використання торфовищ» (<https://mepr.gov.ua/news/32479.html>). Відповідні завдання і заходи щодо НРДЗ також зазначені у рішенні Ради національної безпеки і оборони України від 23.03.2021 № 111/2021 «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації;

- Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 688-р;

- План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.10.2020 №1567-р;

- Національний план управління відходами до 2030 року, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.02.2019 №117-р;

- Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695;

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 135	
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

- Національна економічна стратегія на період до 2030 року, затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 №179;
- Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.10.2021 №1363-р;
- Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022-2024 роках, затверджені розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29.12.2021 №1777-р;
- Енергетична стратегія України на період до 2050 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21.04.2023 №373-р.

5.2 Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки документа державного планування

Загалом, цілі ПУРБ відповідають стратегічним цілям екологічної політики України. Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Мета державної екологічної політики та її стратегічні цілі наведені на рисунку 5.2.1.

Підп. і дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
Зм. інв. №							136
Зм. інв. №							
нв. № дубл.							
Підп. і дата							
Інв. № підп.							
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат			

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

М Е Т А:

досягнення доброго стану довкілля шляхом запровадження екосистемного підходу до всіх напрямів соціально-економічного розвитку України з метою забезпечення конституційного права кожного громадянина на чисте та безпечне довкілля, впровадження збалансованого природокористування і збереження та відновлення природних екосистем

С Т Р А Т Е Г І Ч Н І Ц І Л І

1. Формування в суспільстві екологічних цінностей і засад сталого споживання та виробництва
2. Забезпечення сталого розвитку природно-ресурсного потенціалу України
3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку України
4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально-економічний розвиток та здоров'я населення
5. Удосконалення та розвиток державної системи природоохоронного управління

Рисунок 5.2.1 Мета та стратегічні цілі Державної екологічної політики України

Аналіз відповідності цілей Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030) стратегічним цілям державної екологічної політики України представлено в табл. 5.2.1.

Інв. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата		
					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 137
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк	
№ док.м.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 5.2.1 Аналіз відповідності цілей ПУРБ стратегічним цілям державної екологічної політики України

Основні цілі проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Стратегічні цілі державної екологічної політики України				
	1. Формування у суспільстві екологічних цілей і засад сталого споживання та виробництва	2. Забезпечення сталого розвитку природно - ресурсного потенціалу України	3. Забезпечення інтеграції екологічної політики у процес прийняття рішень щодо соціально- екологічного розвитку України	4. Зниження екологічних ризиків з метою мінімізації їх впливу на екосистеми, соціально- економічний розвиток та здоров'я населення	5. Удосконалення та розвиток державної системи природо- охоронного управління
<p>Поверхневі води:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запобігання погіршенню стану всіх МПВ; - досягнення / підтримання доброго екологічного та хімічного стану всіх МПВ природних категорій (річки, озера, перехідні та прибережні води); - досягнення / підтримання доброго екологічного потенціалу та хімічного стану істотно змінених та штучних МПВ; - поступове зменшення до повної відсутності забруднення небезпечними речовинами. 	+	+	+	+	+
<p>Підземні води:</p> <ul style="list-style-type: none"> - запобігання погіршенню стану всіх МПЗВ; - досягнення / підтримання доброго кількісного та хімічного стану всіх МПЗВ; - запобігання та обмеження забруднення підземних вод. 	+	+	+	+	+

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

<p>Зони (території), які підлягають охороні:</p> <p>досягнення стандартів та цілей, як того вимагає чинне законодавство для:</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єктів Смарагдової мережі; - зон санітарної охорони; - зон охорони цінних видів водних біоресурсів; - масивів поверхневих / підземних вод, які використовуються для рекреаційних, лікувальних, курортних та оздоровчих цілей, а також води, призначені для купання; - зон, вразливих до (накопичення) нітратів; - уразливих та менш уразливих зон, визначених відповідно до критеріїв, що затверджуються Міндовкілля. 	+	+	+	+	+
---	---	---	---	---	---

* Для оцінки відповідності цілей виконувалась наступна методика:
«+/-» стратегічні цілі враховано/не враховано у напрямках Програми
«х» стратегічні цілі нейтральні по відношенню до напрямів Програми

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

У таблиці 5.2.2 представлені шляхи врахування зобов'язань у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях під час підготовки ПУРБ.

Враховуючи результати аналізу, що представлений у таблицях 5.2.1 – 5.2.2 можна зробити висновок, що ПУРБ, відповідає цілям екологічної політики, встановлених на міжнародному, національному та регіональному рівнях, враховує більшість з них і пропонує комплекс заходів, спрямованих на покращення стану водних ресурсів басейну Приазов'я.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>					Арк
										140
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 5.2.2 Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки проекту ПУРБ

Документ, що визначає зобов'язання	Положення документа, що стосуються водних ресурсів.	Шляхи врахування зобов'язань під час підготовки документа державного планування
Директива 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС (пункти 1719, 1772, 1779)	Метою цієї Директиви є збереження та покращення стану водного середовища у Співтоваристві. Передусім досягнення цієї мети пов'язане із якістю відповідних вод. Додатковим елементом забезпечення доброї якості води є контроль кількості, а отже, необхідно також запровадити інструменти щодо кількості, які сприятимуть досягненню мети забезпечення доброї якості. Найголовнішою метою цієї Директиви є цілковите усунення пріоритетних небезпечних речовин та сприяння досягненню їх концентрацій в морському середовищі, близьких до значень фонових концентрацій для речовин природного походження.	Цілями ПУРБ є досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод. Кількість заходів спрямованих на зменшення забруднення МПВ басейну річок Приазов'я наступна: <ul style="list-style-type: none"> – заходи, спрямовані на зменшення забруднення органічними речовинами (дифузні та точкові джерела) - 47 заходів; – заходи, спрямовані на зменшення забруднення біогенними речовинами (дифузні та точкові джерела) - 47 заходів; – заходи, спрямовані на зменшення забруднення небезпечними речовинами (дифузні та точкові джерела) - 52 заходи.
Директива Ради 91/676/ЄЕС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських	Метою цієї Директиви є: <ul style="list-style-type: none"> - зменшення забруднення води, спричиненого чи викликаного нітратами з сільськогосподарських джерел та запобігання такому забрудненню в майбутньому. 	Першочерговим завданням після деокупації територій є відновлення системи моніторингу підземних вод, що дозволить отримувати інформацію високої якості і з достатнім рівнем достовірності для визначення зон,

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)

Інв. № підл.		Підп. і дата		Взам. інв. №		Інв. № дубл.		Підп. і дата	
Зм.									
Кільк.									
№ докум.									
Підп.									
Дата									
<p>Звіт</p> <p>про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>		джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (пункти 1720, 1721, 1746)			вразливих до нітратів та потім розробляти ефективний план заходів.				
		Директива Ради 91/271/ЄЕС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою № 98/15/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008 (пункти 1722, 1774, 1776);	Ця Директива стосується збору, очистки та скиду міських стічних вод, а також очистки та скиду стічних вод від певних галузей промисловості. Метою Директиви є захист навколишнього природного середовища від негативного впливу вищевказаних скидів стічних вод.	У ПУРБ більшість заходів пов'язаних з будівництвом/реконструкцією/модернізацією каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж, реконструкцією очисних споруд виробничих стічних вод, що дозволить забезпечити оптимальний рівень очистки стічних вод, які надходять у водні об'єкти та відповідно покращити їх екологічний стан.					
		- Директива 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення (пункти 1743, 1777);	Директиву 2007/60/ЄС було ухвалено для регулювання відносин між державами-членами ЄС у сфері запобігання і скорочення негативних наслідків паводків у постраждалих районах, а також для координації розроблення планів управління ризиками, пов'язаними зі стихійним лихом.	Захід 64 ПУРБ передбачає обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в районі басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей з метою забезпечення мінімізації ризиків затоплення територій (гідродинамачної небезпеки).					
		- Директива 2008/56/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища (пункти 1744, 1745, 1773, 1775);	Ця Директива повинна <i>inter alia</i> сприяти інтегруванню екологічних аспектів до усіх відповідних політик та просувати екологічний принцип у майбутню морську політику Європейського Союзу.	Розроблення ПУРБ спрямоване на імплементацію Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 23 жовтня 2000 р. "Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики" (Водна Рамкова Директива), що є зобов'язанням України в рамках реалізації					
Дрк.	142								

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

про стратегічну екологічну оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

Звіт
 143
 Арк.

		<p>Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.</p>
<p>- Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище</p>	<p>Ціль цієї Директиви полягає в забезпеченні високого рівня охорони навколишнього природного середовища і сприянні інтегруванню міркувань стосовно навколишнього природного середовища при підготовці та ухваленні проектів та програм шляхом забезпечення, відповідно до вимог цієї Директиви, проведення оцінювання стану навколишнього природного середовища при впровадженні окремих проектів та програм, які можуть суттєво вплинути на стан навколишнього природного середовища.</p>	<p>Дана вимога виконується шляхом проведення стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) відповідно до ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку». Метою стратегічної екологічної оцінки є сприяння сталому розвитку шляхом забезпечення охорони довкілля, безпеки життєдіяльності населення та охорони його здоров'я, інтегрування екологічних вимог під час розроблення та затвердження документів державного планування.</p>
<p>Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року»</p>	<p>Основні цілі Державної екологічної політики України відображені на рисунку 5.2.1. Зокрема, серед проблем в Стратегії виділено: «Система державного управління у сфері охорони вод потребує невідкладного реформування і переходу до інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом». Серед завдань, що стосуються водних ресурсів є: - забезпечення сталого управління водними ресурсами за басейновим принципом; - покращення якості води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище. Повне поступове припинення</p>	<p>Затвердження ПУРБ сприятиме сталому управлінню водними ресурсами за басейновим принципом. Заходи, що передбачають будівництво/реконструкцію/модернізацію очисних споруд дозволять поступово припинити скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечити відповідність ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам.</p>

Інв № підл	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
Зм.				
Кільк				
№ докум.				
Підп.				
Дата				
Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)				
		скидання у водні об'єкти неочищених та недостатньо очищених стічних вод і забезпечення відповідності ступеня очищення стічних вод установленим нормативам та стандартам, а також запобігання забрудненню підземних вод.		Зокрема, 43% заходів Плану спрямованих на зменшення забруднення органічними, біогенними та небезпечними речовинами від точкових і дифузних джерел передбачають реконструкція КОС та КМ, а 57 % будівництво..
	Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»	Завданням законодавства про охорону навколишнього природного середовища є регулювання відносин у галузі охорони, використання і відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки, запобігання і ліквідації негативного впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє природне середовище, збереження природних ресурсів, генетичного фонду живої природи, ландшафтів та інших природних комплексів, унікальних територій та природних об'єктів, пов'язаних з історико-культурною спадщиною		ПУРБ розроблений з урахуванням вимог екологічного законодавства. ПЗ спрямована на ефективне управління у сфері водних ресурсів та покращення їх стану.
	Національний план дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року	Захід 22 Плану: Забезпечення ефективної роботи басейнових рад, у тому числі шляхом їх залучення до розв'язання нагальних проблем охорони вод та раціонального використання водних ресурсів у межах відповідного району річкового басейну. Захід 32: Удосконалення організаційно-економічних заходів щодо забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів. Захід 68: Впровадження нового порядку здійснення державного моніторингу вод, зокрема шляхом подальшого дооснащення лабораторій, удосконалення мережі моніторингових спостережень для потреб інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом відповідно до Водної рамкової директиви ЄС та Рамкової директиви ЄС про морську стратегію.		До розробки проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) залучали Басейнову раду річок Приазов'я. Першочерговою ціллю ПУРБ для покращення стану МПЗВ слід вважати відновлення моніторингу підземних вод, який був фактично припинений у останні роки і остаточно знищений під час війни. Розроблення та затвердження ПУРБ відповідає заходу 69 Національного плану дій з охорони навколишнього природного середовища на період до 2025 року.
144	Арк.			

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата	
Зм.					
Кільк.					
№ докум.					
Підп.					
Дата					
<p>Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>					
145	Арк.	<p>Водна стратегія України на період до 2050 року</p> <p>Захід 69: Розроблення та затвердження планів управління річковими басейнами.</p> <p>Серед цілей стратегії виділено наступні:</p> <p>Ціль 1. Забезпечення рівного доступу до якісної і безпечної для здоров'я людини питної води і належних санітарно-профілактичних заходів.</p> <p>Ціль 2. Поліпшення якісного стану водних об'єктів шляхом досягнення та підтримання “доброго” екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод, кількісного та хімічного стану масивів підземних вод.</p> <p>Ціль 3. Забезпечення необхідної кількості водних ресурсів для відновлення та оздоровлення водних екосистем і досягнення стійкого водозабору та водопостачання.</p> <p>Ціль 4. Скорочення зростаючих ризиків нестачі води та надлишку води.</p> <p>Ціль 5. Запровадження інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом та принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) щодо водного врядування в районах річкових басейнів, у прибережних і морських водах.</p> <p>Завданнями для досягнення цілі 2 є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечення підготовки та впровадження планів управління річковими басейнами відповідно до положень Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту і Ради “Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики” від 23 жовтня 2000 р. 			<p>Екологічні цілі для поверхневих та підземних вод, що відображені у ПУРБ повністю відповідають та забезпечують виконання цілей 1,2,3,4,5 Водної стратегії України на період до 2050 року.</p> <p>Окрім того, розроблення Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) є виконанням завдання для досягнення цілі 2 Стратегії.</p>

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
146

Морська природоохоронна стратегія України

Ця Стратегія визначає такі стратегічні цілі морської природоохоронної політики та пріоритетні завдання.

Стратегічна ціль 1. Зниження ризику для здоров'я людини, пов'язаного із забрудненням і засміченням морських вод та прибережної захисної смуги, запобігання деградації морських екосистем та сприяння їх відтворенню шляхом зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми.

Серед завдань із досягнення цілі 1 є:

- «...зокрема досягнення адміністративними засобами та важелями економічного впливу відповідності установленим нормативам і стандартам ступеня очищення міських стічних вод та зворотних вод промислових та сільськогосподарських суб'єктів господарювання»;
- започаткування і завершення будівництва міських очисних споруд, а також очисних споруд промислових, сільськогосподарських та інших об'єктів, діяльність яких суттєво впливає на екологічний стан морів, а також впровадження сучасних методів оброблення (перероблення) та утилізації відходів, що утворюються на очисних спорудах;
- встановлення і винесення в натуру меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг морів, морських заток і лиманів та забезпечення упорядкування прибережної захисної смуги морів;
- забезпечення контролю за забрудненням і засміченням моря із суден, запобігання розповсюдженню морських інвазійних чужорідних видів з баластними водами.

Стратегічна ціль 2. Збереження та відтворення біологічного різноманіття, природних ландшафтів прибережної захисної смуги і місць існування біологічних видів.

Завдання із досягнення стратегічної цілі 1 «Зниження ризику для здоров'я людини, пов'язаного із забрудненням і засміченням морських вод та прибережної захисної смуги, запобігання деградації морських екосистем та сприяння їх відтворенню шляхом зменшення рівня забруднення морів та мінімізації антропогенного навантаження на морські екосистеми.» Морської природоохоронної стратегії України були враховані у ПУРБ шляхом наявності наступних заходів:

- будівництво/реконструкція/модернізація КОС та КМ, що дозволить привести ступінь очищення стічних вод до установлених нормативів.
- встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг в межах району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей з метою визначення відповідних обмежень у використанні земель до Державного земельного кадастру та позначення зазначених меж на місцевості інформаційними знаками.
- Проведення досліджень з визначення впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей для аналізу їх впливу

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
147

	<p>Серед завдань із досягнення цілі 2 є: - здійснення заходів із запобігання появі нових видів рослин і тварин, небезпечних для місцевих флори та фауни.</p>	<p>на стан екосистем та розробки відповідних рекомендацій щодо можливого вилучення інвазійних видів.</p>
<p>План заходів щодо виконання Концепції реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року</p>	<p>Захід 10. Забезпечення включення заходів з адаптації до зміни клімату до планів управління річковими басейнами в рамках впровадження інтегрованих підходів до управління водними ресурсами за басейновим принципом</p>	<p>ПЗ ПУРБ передбачені заходи для зменшення впливу кліматичних змін. Зміни клімату провокують зменшення об'єму стоку води в річках та їхньому внутрішньорічному розподілі. Весняне водопілля, яке було характерне для річок басейну Приазов'я, суттєво зменшилось, а це в свою чергу призвело до погіршення промивки русла, вода весною рідко виходить на заплаву і не живить заплавні водойми. Негативними проявами зміни гідрологічного режиму річок є: замулення русел, заростання русел (що, зокрема, призводить до їх звуження), інтенсифікація ерозії русла та берегів, втрата гідравлічного різноманіття, зникнення гідроморфологічних форм (перекати, заводи, бистрини та інші), зміна природної рослинності прилеглої до русла частини заплави, заростання її чагарниками та деревами. Для поліпшення гідрологічних характеристик водотоків річок передбачено заходи із ревіталізації.</p>

Інв. № підл.		Підп. і дата		Взам. інв. №		Інв. № дубл.		Підп. і дата	
Зм.									
Кільк.									
№ докum.									
Підп.									
Дата									
<p style="text-align: center;">Звіт</p> <p style="text-align: center;">про стратегічну екологічну оцінку</p> <p style="text-align: center;">проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>		<p>Національний план дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням</p>	<p>Захід 6. Впровадження системи інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом шляхом розроблення та виконання планів управління басейнами річок, що включають заходи або окремі плани управління посухами</p>	<p>Розробка даного ПУРБ відповідає заходу 6 Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням. Зокрема, захід 61 передбачає інвентаризацію водних об'єктів в районі басейну річок Приазов'я в межах територіальних громад Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей, територія яких перебувала під окупацією з 2014 року та з 24.02.2022 року. Даний захід дозволить отримати достовірну інформацію щодо стану водних об'єктів та розробити план дій.</p>					
		<p>Стратегія зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року.</p> <p>План заходів з реалізації Стратегії зрошення та дренажу в Україні на період до 2030 року</p>	<p>Завдання 2 Плану. Модернізація міжгосподарських мереж, зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оснащення міжгосподарських систем сучасними засобами обліку води та автоматизації процесів водоподачі, водорозподілу та водовідведення, які можуть облаштовуватися на водозабірних спорудах вузлів підготовки води з метою доведення показників її якості до встановлених вимог. 	<p>ПЗ передбачає комплекс заходів пов'язаних із створенням нових мереж водовідведення.</p>					
		<p>Національний план управління відходами до 2030 року</p>	<p>Захід №37. Будівництво регіональних полігонів відходів, що не є небезпечними.</p> <p>Захід 16. Проведення заходів з підвищення обізнаності з управління відходами у шкільних та дошкільних навчальних закладах.</p> <p>Захід 18. Розроблення та поширення інформаційних матеріалів з питань управління відходами та сталого споживання.</p> <p>Захід 19. Популяризація у засобах масової інформації заохочення належного поводження з побутовими відходами.</p>	<p>У ПЗ наявні заходи, що стосуються управління відходами:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Захід №22. Реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області. -Захід №63 Проведення інформаційних кампаній та громадських акцій зі збору сміття в районі водних об'єктів басейну річок 					
148	Арк.								

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

		Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей
Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки	<p>Завдання за напрямом «Розвиток сільських територій»</p> <p>1. Запровадження підтримки інтегрованих проектів розвитку сільських територій, обов'язковою складовою яких є забезпечення сільських населених пунктів водопостачанням та водовідведенням.</p> <p>Завдання за напрямом «Розвиток інженерної інфраструктури»</p> <p>4. Забезпечення запровадження комплексу заходів з розвитку, санації та ревіталізації систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, забезпечення доступності якісних послуг у цій сфері, зокрема шляхом будівництва нових систем з використанням новітніх технологій, реконструкції існуючих з урахуванням потреб територіальних громад.</p>	Серед ПЗ ПУРБ є заходи, що передбачають будівництво очисних споруд та мереж водовідведення у сільських населених пунктах, тому дані заходи відповідають завданням за напрямом «Розвиток сільських територій» Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки.
Національна економічна стратегія на період до 2030 року	<p>За стратегічною ціллю 3 «Забезпечення безпечного довкілля для населення. Серед шляхів досягнення даної цілі є водні ресурси та моря, що передбачає наступні завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - перехід до інтегрованого управління водними ресурсами за басейновим принципом; - розроблення та затвердження планів управління річковими басейнами. 	Розроблення та затвердження Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) відповідає стратегічній цілі 3 Національної економічної стратегії на період до 2030 року та відповідним поставлених нею завдань.
Стратегія екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року та операційним планом її реалізації у 2022-2024 роках	<p>Серед цілей Стратегії є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - досягнення «доброго» екологічного стану вод. <p>Завдання: сприяння досягненню «доброго» екологічного стану Чорного та Азовського морів, районів річкових басейнів.</p>	Серед екологічних цілей ПУРБ є: <ul style="list-style-type: none"> - досягнення / підтримання доброго екологічного та хімічного стану всіх МПВ природних категорій (річки, озера, перехідні та прибережні води); - досягнення / підтримання доброго кількісного та хімічного стану всіх МПЗВ

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дата

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Арк.
150

		У Додатку 9 ПУРБ спрогнозовано, які водні об'єкти завдяки запровадженним заходам досягнуть доброго екологічного та хімічного стану.
Державна стратегія управління лісами України до 2035 року та операційний план її реалізації у 2022-2024 роках	Стратегічна ціль: Забезпечення екологічної стійкості буде забезпечено, у тому числі, шляхом: - охорони земель, ґрунтів та вод, збереження біорізноманіття в лісах.	Заходи ПУРБ спрямовані на досягнення визначених екологічних цілей, у тому числі, забезпечення збалансованого інтегрованого управління водними ресурсами, що не виснажує природні екосистеми та забезпечує досягнення/підтримання «доброго» стану вод. Це свідчить про рух за напрямком належної охорони та управління водними ресурсами.
Енергетична стратегія України на період до 2050 року	Редакція Стратегії відсутня у вільному доступі, тому проаналізувати положення документа, що стосується водних ресурсів неможливо.	---

5.3 Процедура ОВД

ДДП реалізується через здійснення конкретних заходів. ПЗ передбачає заходи, які відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», підлягатимуть оцінці впливу на довкілля до прийняття рішення про провадження планованої діяльності, зокрема:

- будівництво/реконструкція/модернізація каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж, реконструкція очисних споруд виробничих стічних вод. Оскільки, очисні споруди є різної потужності, заплановане будівництво відповідно до ст.3 ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» може підпадати як під першу (установки для очищення стічних вод продуктивністю, що перевищує еквівалент чисельності населення в розмірі 150 тисяч осіб), так і під другу (установки для очищення стічних вод з водовідведенням 10 тисяч кубічних метрів на добу і більше) категорію видів планованої діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля;

- ревіталізація річок, що передбачає, у тому числі розчищення, днопоглиблення і регулювання відноситься до другої категорії видів планованої діяльності (проведення робіт з розчищення і днопоглиблення русла та дна річок, берегоукріплення, зміни і стабілізації стану русел річок) ;

- реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів може підпадати під першу (об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю 100 тонн на добу або більше) та другу (об'єкти оброблення відходів, що не є небезпечними, потужністю менше 100 тонн на добу). категорію видів планованої діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля

Оскільки, у ДДП відсутня конкретна інформація щодо місць розташування вказаних інфраструктурних об'єктів (географічних координат, кадастрових номерів земельних ділянок, тощо) їх розміщення має бути уточнене іншими документами державного планування, зокрема містобудівною документацією.

Для вищевказаних робіт процедура оцінки впливу на довкілля повинна буде розпочата на стадії робочого проекту або техніко-економічних обґрунтувань. За рахунок наявності у проєктній документації конкретних технологічних рішень у процесі ОВД властись більш детально проаналізувати можливий негативний вплив на навколишнє середовище, його масштаб, а також розробити заходи спрямовані на запобігання, відвернення, уникнення, зменшення, усунення значного негативного впливу на довкілля.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					151
					проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					
					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

5.4 Дотримання вимог процедури проведення СЕО

В Україні процедура проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-УІІ від 20.03.2018). Відповідно до статті 9 Закону етапами стратегічної екологічної оцінки є:

- 1) визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки;
- 2) складання звіту про стратегічну екологічну оцінку;
- 3) проведення громадського обговорення та консультацій у порядку, передбаченому статтями 12 та 13 цього Закону, транскордонних консультацій у порядку, передбаченому статтею 14 цього Закону;
- 4) врахування звіту про стратегічну екологічну оцінку, результатів громадського обговорення та консультацій;
- 5) інформування про затвердження документа державного планування;
- 6) моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

Для визначення обсягу досліджень, методів екологічної оцінки, рівня деталізації інформації, що має бути включена до звіту про СЕО Держводагентством України складена заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки (далі – Заява), яка була внесена до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки для проведення консультацій з Міндовкіллям та МОЗ України (реєстраційний номер справи у реєстрі СЕО - 26-12-4035-23).

Також з метою одержання та врахування пропозицій і зауважень громадськості Повідомлення про оприлюднення Заяви та Заява була розміщена на офіційному веб-сайті Держводагентства України (<https://davr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-zayavi-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-ocinki-proyektu-planu-upravlinnya-richkovim-basejnom-richok-priazovya-20252030>) (див. Додаток 1).

Зауваження та пропозиції, що надійшли у процесі консультацій з Міндовкіллям та МОЗ, а також громадських обговорень були враховані при складанні даного Звіту або обгрунтовано відхилені.

Звіт СЕО разом з Повідомленням про оприлюднення проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку будуть оприлюднені на офіційному веб-сайті Держводагентства України та внесені до Єдиного реєстру СЕО.

Враховуючи значний обсяг інформації, що відображена у ПУРБ та для ефективнішої взаємодії з громадськістю строк громадського обговорення Звіту становитиме 30 днів.

Інс. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						152
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Зауваження і пропозиції до проекту документа державного планування та звіту про стратегічну екологічну оцінку, одержані протягом встановленого строку, будуть розглянуті в обов'язковому порядку та внесені до Єдиного реєстру стратегічної екологічної оцінки.

За результатами громадського обговорення та консультацій з органами виконавчої влади будуть підготовлені довідки, в яких підсумовано отримані зауваження і пропозиції та зазначено, яким чином у документі державного планування та звіті про стратегічну екологічну оцінку вони враховані.

Надалі інформування про затвердження ПУРБ буде проведено відповідно до вимог статті 16 Закону, а моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення згідно статті 17.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)</p>					Арк
										153
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

6 ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України № 296 від 10.08.2018, у даному розділі описуються наслідки довкілля, у тому числі для здоров'я населення - будь-які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

За походженням екологічний вплив може бути первинним, тобто безпосередньо пов'язаним з впливом проекту на екосистему (забруднення атмосфери при будівництві та експлуатації продуктами згорання палива та викидами пилу при проведенні земляних робіт і переміщенні автотранспорту в межах будмайданчику) і вторинним, що є наслідком первинних змін в екосистемі.

Первинний екологічний вплив від реалізації заходів, запропонованих Програмою на підставі проведеного аналізу у розділах 2 - 4 для населення, стану атмосферного середовища, водних ресурсів, ґрунтів, біорізноманіття та природоохоронних територій, оцінюється як прийнятний, проте, оскільки для більшості заходів необхідне проведення оцінки впливу на довкілля його уточнення буде забезпечено під час проходження відповідної процедури.

Вторинні наслідки – пряма повна або часткова зміна елементу навколишнього середовища, яка призведе до руйнування, зміни навколишнього середовища (наприклад, забруднення природних місць проживання нанесе шкоду видам фауни, які залежать від цього середовища проживання). Відповідно, вторинний вплив вважається прийнятним на підставі прийнятності первинного впливу.

Під кумулятивними впливами розуміється сукупність впливів від реалізації планованої діяльності та інших, що існують або плануються в найближчому майбутньому, видів людської діяльності, які можуть призвести до значних негативних або позитивних впливів на навколишнє середовище або

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)					Арк			
												154	
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат				

соціально-економічні умови, і які б не виявилися в разі відсутності інших видів діяльності, крім самої планованої діяльності. Кумулятивний вплив на етапі будівництва слід оцінювати у процесі оцінки впливу на довкілля, оскільки у ДДП відсутні конкретні дані щодо кількості спецтехніки, що залучатиметься, термінів проведення робіт, координати місць виконання робіт. Для того, щоб детально проаналізувати кумулятивний вплив необхідно точно визначити характер будівельних робіт, що проводяться поруч/навколо об'єкту та чи їх обсяг зможе викликати сукупний вплив на атмосферне повітря, водні ресурси, ґрунти та інші компоненти.

Кумулятивні ефекти можуть виникати з незначних за своїми окремими діями факторів, які, працюючи разом протягом тривалого періоду часу поступово накопичуючись, підсумовуючись згодом в одному і тому ж районі, можуть викликати значні наслідки. Акумуляція впливів відбувається в тому випадку, коли антропогенний вплив або інші фізичні або хімічні впливи на екосистему протягом часу перевершують її можливість їх асиміляції або трансформації.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії двох або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту. При дотриманні проєктних рішень, що передбачатимуться окремою проєктною документацією можливість виникнення синергічних наслідків, - мінімальна.

Як тимчасові наслідки розглядаються ті, що формуються під час проведення робіт з будівництва/реконструкції/модернізації очисних споруд, каналізаційних мереж, реконструкції і розширення полігону ТПВ, ревіталізації річок, як постійні - ті, що виникають після реалізації вказаних робіт.

Тимчасові наслідки пов'язані із залученням будівельної техніки та матимуть негативний вплив тимчасового, локального характеру, який розрахований виключно на період виконання робіт.

Слід зазначити, що достовірно оцінити ймовірні наслідки від проведення робіт з будівництва/модернізації/реконструкції очисних споруд, каналізаційних мереж, розширення і реконструкції полігону ТПВ та ревіталізації річок можливо лише при розгляді проєктної документації, визначенні кількості спецтехніки, що залучатиметься, терміну проведення робіт та аналізі особливостей територій планованої діяльності. Все це повинно бути враховано при проведенні оцінки впливу на довкілля відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля». Оскільки, у ДДП будь-які техніко-економічні показники відсутні ймовірні наслідки визначені нижче в

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 155
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

узагальненому вигляді.

Вплив на атмосферне повітря

У ДДП наявна низка заходів, яка передбачає будівництво, реконструкцію та модернізацію об'єктів, тому за рахунок роботи двигунів будівельної техніки до повітряного басейну надходитимуть певні об'єми ЗР (азоту оксид, вуглецю оксид, діоксид сірки, сажа, пил). В цілому вплив цих факторів тимчасовий і розрахований виключно на період виконання даних робіт.

Також у зв'язку з будівництвом нових очисних споруд з'являться організовані джерела викидів, що постійно впливатимуть на атмосферне повітря. Розрахунок викидів, що будуть надходити на етапі підготовчо-будівельних робіт та експлуатації об'єктів повинні розраховуватись у процесі оцінки впливу на довкілля. Передбачити обсяг ЗР від реалізації заходів ПУРБ на етапі ДДП неможливо, оскільки відсутні будь-які техніко-економічні показники.

До позитивних змін, що впливатимуть на стан атмосферного повітря, можна віднести побудову сортувальних ліній ТПВ з набором будівель і споруд, що здійснюватимуться у складі проєкту реконструкції та розширенні полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області. Завдяки впровадженню процесів сортування забезпечується відбір ресурсоцінних відходів та їх передача на повторну переробку відомчим організаціям. Полігони ТПВ є джерелом неприємного запаху, а розміщення відходів на них супроводжуються викидами метану, двоокису вуглецю, летких органічних речовин. Рециклінг дозволить зменшити кількість захоронених відходів та відповідно скоротити об'єм викидів, що утворюються на полігоні ТПВ.

Вплив на клімат

Під час реалізації ряду Заходів, у яких застосовується спецтехніка, від роботи ДВЗ у атмосферне повітря буде надходити CO₂, який відноситься до парникових газів. Оскільки, ймовірно, роботи пов'язані з будівництвом/реконструкцією/модернізацією об'єктів виконуватимуться поступово обсяг парникових газів від проведення таких робіт не здатний викликати зміну клімату чи мікроклімату окремої території.

Аналізуючи ПУРБ проаналізовано, що ДДП зорієнтований на рух напрямом адаптації, варіантом сприяння сумарного адаптаційного потенціалу регіону до зміни клімату внаслідок проведення ДДП. У розрізі цього варіанту передбачається: енергонезалежність, енергоефективність, водозбереження,

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
№ докл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

матеріалозбереження, зменшення витрат та транспортних потреб, перехід на ефективні в умовах зміни клімату технології, забезпечення комфортних зон (тінь, вода, контрольована температура та вологість), підготовка до надзвичайних ситуацій природнього та техногенного характеру (в т.ч. запаси та запасні джерела), перевага місцевих ресурсів, збільшення території лісів, лугів та водноболотних угідь.

Водні ресурси

ПЗ ПУРБ зорієнтована на покращенні якості водних ресурсів басейну Приазов'я, тому реалізація заходів повинна забезпечити коротко-, середньо- та довгострокові позитивні зміни, які пов'язані зі зменшенням надходжень ЗР у водні об'єкти від точкових та дифузних джерел за рахунок підвищення ефективності роботи очисних споруд та підключені до каналізаційних мереж домогосподарств сільського населення. На деокупованих територія, у першу чергу планується проведення наукових досліджень щодо впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод. Виконання науково-дослідницьких робіт дозволить підготувувати рекомендацій для мінімізації впливу від військових дій та запровадити ефективні природоохоронні заходи.

Також позитивні зміни спостерігатимуться завдяки ревіталізації річок. Ревіталізація (відновлення) річок – це діяльність, яка підтримує відновлення стану екосистеми або природних процесів, що відбуваються в екосистемі, яка була деградована, пошкоджена або зруйнована. Даний захід дозволить відновити безперервність потоку води, рух наносів і міграції риб, інших гідробіонтів.

З метою забезпечення мінімізації ризиків затоплення територій (гідродинамачної небезпеки) передбачається обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах деокупованих територій в районі басейну річок Приазов'я, які знаходились під окупацією, або в зоні ведення активних бойових дій після 24.02.2022 р.

Особлива увага виділена дослідженню впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей, оскільки поява будь-якого чужорідного виду – це індикатор і одночасно причина, погіршення екологічного стану водойми. Найбільш вірогідними центрами проникнення, натуралізації та розповсюдження чужорідних видів є місця в зоні витоків стічних комунальних вод від крупних міст де є розвигим ринок акваріумних послуг, а також скиди підігрітих вод від ТЕС та крупних промислових підприємств. Тому інвентаризація таких можливих точок проникнення та їх

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк 157
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

обстеження повинні стати першим кроком у впровадженні системи моніторингу. В результаті аналізу даних моніторингу стане можливим розробка нових екологічних методів попередження інвазій і обмеження чисельності деяких інвазійних видів, що можуть завдавати істотної шкоди природним і штучним екосистемам, здоров'ю населення і економіки регіону.

Для встановлення обмежень у використанні земель водного фонду ПЗ заплановано встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг в межах району басейну річок Приазов'я з внесенням до Державного земельного кадастру та позначення зазначених меж на місцевості інформаційними знаками.

Через початок повномасштабної війни, спричиненої діями рф спостережна мережа моніторингу підземних вод наразі перебуває в зруйнованому стані, тому першочерговим завданням для впровадження ефективних заходів із покращення стану МПЗВ є відновлення системи моніторингу.

Окрема увага у заходах ПУРБ приділена екологічному вихованню населення. Підвищення екологічної свідомості громадян буде забезпечено завдяки проведенню інформаційних кампаній та громадських акцій зі збору сміття в районі водних об'єктів басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей.

Всі вищенаведені заходи безумовно викличуть позитивні зміни, проте під час їх реалізації можливі і негативні впливи на водне середовище, зокрема при проведенні будівельно – монтажних робіт на землях водного фонду.

Ймовірний негативний вплив при проведенні робіт з будівництва очисних споруд, розчищенні, днопоглиблення русла річок:

- тимчасове погіршення прозорості та підвищення рівня каламутності води вниз за течією;
- зміна гідрологічних параметрів водотоку, в тому числі зміна рівню води, швидкості течії ізолювання окремих ділянок річки;
- збільшення у воді концентрації завислих речовин, які знижують біологічну активність водної системи в цілому;
- осаджування скаламучених зважених частинок на дно річки нижче за течією призводить до зменшення кількості донної спільноти;
- зміна хімічних характеристик середовища проживання, при попаданні і розчиненні у воді похованих в донному ґрунті і звільнених при його розробці хімічних речовин.

Роботи, що пов'язані з розчисткою та регулюванням русла неминуче

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						158
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

будуть супроводжуватися підвищенням мутності річкової води. Однак даний вплив може носити лише локальний характер, оскільки відбуватиметься осадження зважених речовин здебільшого на акваторії поблизу робіт.

ПЗ не передбачає Заходів, пов'язаних із збільшенням скидання зворотних стічних вод .

Вплив на земельні ресурси та ґрунти

Негативний вплив на ґрунти можливий під час проведення будівельних робіт та полягатиме у руйнуванні родючого шару ґрунту і рослинного покриву.

Також для розширення полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області необхідне вилучення додаткових земельних ділянок, що призведе до більших площ забруднення від захоронення відходів.

Реалізація заходів які можуть викликати землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші загрози не передбачається.

Позитивними наслідками реалізації ПУРБ є встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг в межах району басейну річок Приазов'я з внесенням до Державного земельного кадастру та позначення зазначених меж на місцевості інформаційними знаками. Це дозволить запобігти несанкціонованому використанню/забудови земель водного фонду та їх забрудненню відходами.

Відходи

У ході проведення робіт з будівництва/модернізації/реконструкції очисних споруд, каналізаційних мереж та реконструкції і розширенні полігону ТПВ невідворотно утворюватимуться будівельні відходи. Обсяг таких відходів повинен бути розрахований у звіті з оцінки впливу на довкілля. Відходи будуть передаватись спеціалізованим підприємствам для їх утилізації чи переробки, тому забруднення навколишнього середовища відходами не передбачається.

Позитивний вплив на сферу управління відходами справлятиметься завдяки реконструкції та розширенні полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області. Проектом заплановано збільшення місткості полігону та побудова сортувальних ліній ТПВ з набором будівель і споруд, що забезпечує відбір ресурсоцінних відходів, які передаються на повторну переробку відомчим організаціям. Це сприятиме зменшенню обсягу відходів, що захоронюються.

Вплив на здоров'я населення

Інв. № підп.	Підп. і дата	нв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						159
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Якість питної води є одним з найважливіших чинників, що впливає на всі фізіологічні та біохімічні процеси організму. За даними ВООЗ більше 80 % відомих сьогодні хвороб пов'язано з незадовільною якістю питної води. Враховуючи, що потреби житлово-комунального полягають у забезпеченні в основному питних та побутових потреб населення та покриваються на 76,27 % з поверхневих джерел, а 23,73 % - з підземних, підтримання доброго екологічного стану МПВ та МПЗВ є пріоритетним напрямком з метою недопущення підвищення рівня захворюваності серед населення. Стратегічною екологічною ціллю ПУРБ є досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод. Таким чином, реалізація заходів позитивно впливатиме на здоров'я населення та стан довкілля в цілому. ПУРБ не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення, що мешкають на території басейну, а навпаки сприятиме покращенню умов життя і діяльності громадян.

Вплив на біорізноманіття та природно – заповідний фонд

Загалом, серед заходів ПУРБ відсутні такі, що справляли б негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду. Проте, негативний вплив на флору та фауну чинитиметься через ревіталізацію річок, тому що такі роботи можуть включати механічне видалення чагарникової та водної рослинності. Визначення місць видалення насаджень/рослинності та кількість, що планується видалити повинна бути розглянута в окремій проектній документації.

В процесі виконання робіт буде незначне втручання в теперішній стан біогеоценозу русла річок на ділянках розчистки. Проведення робіт з розчистки приведе до руйнування бентосного ценозу, збільшення каламутності, зменшення прозорості води, негативного впливу на зоо- та фітопланктон річки та на вищу водну рослинність на даних ділянках.

У разі дотримання заборони на проведення робіт у нерестовий період іхтіофауна річки не потерпить будь якого впливу в зв'язку з можливістю швидкого переміщення з ділянок з несприятливим станом в більш сприятливі для їх життєдіяльності ділянки. Негативні явища будуть тимчасові і за деякий час гідробіогеоценоз річки повністю відновиться до базового рівня.

Проблеми, що стосуються зон (територій), які підлягають охороні розглянуті у розділі 3 ПУРБ. Їх вирішення стане можливим лише після звільнення окупованих територій.

Підп. і дата
Зм. інв. №
№ № дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 160
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Разом з тим, після відновлення пропускної здатності русла створюються кращі умови для міграції біоти.

Вплив на об'єкти культури та культурної спадщини

ПЗ не передбачається знищення чи перенесення об'єктів культури та культурної спадщини, тому вплив – відсутній. У ПУРБ відсутні заходи щодо збереження об'єктів культурною спадщини, проте наявний захід спрямований на підвищення екологічної культури серед мешканців, а саме проведення інформаційних кампаній та громадських акцій зі збору сміття в районі водних об'єктів басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей. Він включатиме:

- проведення тематичних лекцій, навчальних годин у навчальних закладах;
- друкування та розповсюдження листівок, інших інформаційних матеріалів щодо поводження з відходами та ощадливого ставлення до водних ресурсів;
- проведення тематичних семінарів, конференцій та інш.;
- проведення заходів в рамках відзначення Дня довкілля, Міжнародного дня річок із залученням учнівської молоді, громадскості, мешканців щодо очищення берегів річок від побутових відходів, в т.ч. пластика.

Таким чином, реалізація ПУРБ позитивно впливатиме на екологічну свідомість населення.

Вплив на матеріальні активи

Реалізація ПЗ не призведе до зменшення обсягу природних ресурсів на території басейну.

За рахунок будівництва нових очисних споруд та реконструкції існуючих спостерігатиметься покращення якості обладнання на цих об'єктах. Також позитивний вплив на матеріальні активи передбачається у ході реалізації проєкту з реконструкції та розширенні полігону твердих побутових відходів селища Чернігівка Чернігівської ТГ Бердянського району Запорізької області. Побудова сортувальної лінії ТПВ, що є у складі проєкту дозволить відбирати ресурсоцінні відходи та передавати їх на повторну переробку відомчим організаціям.

Екологічне управління, моніторинг. ПУРБ не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в сфері управління водними ресурсами, натомість передбачено впровадження заходів для моніторингу впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я.

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк 161
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

У зв'язку з веденням активний бойових дій система моніторингу МПЗВ зруйнована, тому першочергованим завданням є відновлення функціонування такої системи.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація ПУРБ призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, мінімальна.

Транскордонний вплив. Враховуючи наявність у складі басейну транскордонних вод ймовірний і транскордонний вплив, що описаний у розділі 10 даного Звіту.

Ймовірні наслідки для довкілля від реалізації Програми зведені в таблиці 6.1.

Таблиця 6.1 Оцінка ймовірних наслідків для довкілля від реалізації Програми відповідно до контрольного переліку

Чи може реалізація Програми спричинити:	Негативний вплив			Пом'якшення існуючої ситуації
	Так	Ймовірно	Ні	
Повітря				
1. Збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел?	•			
2. Збільшення викидів забруднюючих речовин від пересувних джерел?	•			
3. Погіршення якості атмосферного повітря?		•		
4. Появу джерел неприємних запахів?			•	
5. Зміни повітряних потоків, вологості, температури або ж будь-які локальні чи регіональні зміни клімату?			•	+
Водні ресурси				
6. Збільшення обсягів скидів у поверхневі води?			•	+
7. Будь-які зміни якості поверхневих вод (зокрема таких показників, як температура, розчинений кисень, прозорість, але не обмежуючись ними)?	•			+
8. Збільшення скидання шахтних і кар'єрних вод у водні об'єкти?			•	+
9. Значне зменшення кількості вод, що використовуються для водопостачання населенню?			•	
10. Збільшення навантаження на каналізаційні системи та погіршення якості очистки стічних вод?			•	+
11. Появу загроз для людей і матеріальних об'єктів, пов'язаних з водою (зокрема таких, як паводки або підтоплення)?			•	+

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 162
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

12. Зміни напрямів і швидкості течії поверхневих вод або зміни обсягів води будь-якого поверхневого водного об'єкту?			•	+
13. Порушення гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону?		•		+
14. Зміни напрямку або швидкості потоків підземних вод?			•	
15. Зміни обсягів підземних вод (шляхом відбору чи скидів або ж шляхом порушення водоносних горизонтів)?			•	
16. Забруднення підземних водоносних горизонтів?			•	+
Відходи				
17. Збільшення кількості утворюваних твердих побутових відходів?		•		+
18. Збільшення кількості утворюваних чи накопичених промислових відходів IV класу небезпеки?		•		+
19. Збільшення кількості відходів I-III класу небезпеки		•		
20. Спорудження еколого-небезпечних об'єктів поводження з відходами?	•			
21. Утворення або накопичення радіоактивних відходів			•	
Земельні ресурси				
22. Порушення, переміщення, ущільнення ґрунтового шару?	•			
23. Будь-яке посилення вітрової або водної ерозії ґрунтів?			•	
24. Зміни в топографії або в характеристиках рельєфу?			•	+
25. Появу таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози через нестабільність літогенної основи або зміни геологічної структури?			•	
26. Суттєві зміни в структурі земельного фонду, чинній або планованій практиці використання земель?			•	+
27. Виникнення конфліктів між ухваленими цілями стратегії та цілями місцевих громад?			•	
Біорізноманіття				
28. Негативний вплив на об'єкти природно-заповідного фонду (зменшення площ, початок небезпечної діяльності у безпосередній близькості або на їх території тощо)?			•	+
29. Зміни у кількості видів рослин або тварин, їхній чисельності або територіальному представництві?		•		
30. Збільшення площ зернових культур або сільськогосподарських угідь в цілому?			•	
31. Порушення або деградацію середовищ існування диких видів тварин?			•	
Рекреаційні зони та культурна спадщина				

Інв. № підп.	Підп. і дата
	Зм. інв. №
Підп. і дата	Інв. № дубл.
	Зм. інв. №
Підп. і дата	Підп. і дата
	Зм. інв. №

Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

32. Будь-який вплив на кількість і якість наявних рекреаційних можливостей?		•		+
33. Будь-який вплив на наявні об'єкти історико-культурної спадщини?			•	
34. Інші негативні впливи на естетичні показники об'єктів довкілля (перепони для публічного огляду мальовничих краєвидів, появу естетично неприйнятних місць, руйнування пам'ятників природи тощо)?			•	
Населення та інфраструктура				
35. Зміни в локалізації, розміщенні, щільності та зростанні кількості населення будь-якої території?			•	
36. Вплив на нинішній стан забезпечення житлом або виникнення нових потреб у житлі?			•	
37. Суттєвий вплив на нинішню транспортну систему? Зміни в структурі транспортних потоків?			•	
38. Необхідність будівництва нових об'єктів для забезпечення транспортних сполучень?			•	
39. Потреби в нових або суттєвий вплив на наявні комунальні послуги?			•	+
40. Появу будь-яких реальних або потенційних загроз для здоров'я людей?			•	
Екологічне управління та моніторинг				
41. Послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки?			•	+
42. Погіршення екологічного моніторингу?			•	+
43. Усунення наявних механізмів впливу органів місцевого самоврядування на процеси техногенного навантаження?			•	+
44. Стимулювання розвитку екологічно небезпечних галузей виробництва?			•	
Інше				
45 Підвищення рівня використання будь-якого виду природних ресурсів?			•	+
46 Суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу?			•	
47 Збільшення споживання значних обсягів палива або енергії?			•	
48 Суттєве порушення якості природного середовища?			•	+
49. Появу можливостей досягнення короткотермінових цілей, які ускладнюватимуть досягнення довготривалих цілей у майбутньому?		•		

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

50. Такі впливи на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності викличуть значний негативний екологічний ефект, що матиме значний негативний прямий або опосередкований вплив на добробут людей?			•	
---	--	--	---	--

При прийнятті щорічних управлінських рішень щодо конкретизації та впровадження окремих заходів ПУРБ мають бути враховані коротко-, середньо- та довгострокові, постійні і тимчасові, позитивні та негативні наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, що досягається за рахунок наукового опрацювання технічних та організаційних рішень щодо охорони довкілля та управління екологічною діяльністю, організацією, за необхідності, процедури оцінки впливу на довкілля у відповідності до Закону.

Також результати оцінки можливих наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення від реалізації ПЗ із визначенням характеру, масштабом, протяжністю такого впливу наведено у таблиці 6.2.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)					Арк
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	165

Інв. № підп.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 6.2 Результати оцінки від реалізації заходів ДДП на стан довкілля та здоров'я населення

Заходи ДДП	Атмосферне повітря		Клімат	Водні ресурси		Земельні ресурси та ґрунти		Відходи	Здоров'я населення	Біорізноманіття	Об'єкти культури та культурної спадщини	Матеріальні активи громади	Екологічне управління
	*DI/O/LO	DI/LT/LO		IN/ST/RE	*DI/O/LO	IN/LT/RE	DI/O/LO						
Будівництво/реконструкція/модернізація очисних споруд, каналізаційних мереж, мереж водовідведення	*DI/O/LO	DI/LT/LO	IN/ST/RE	*DI/O/LO	IN/LT/RE	DI/O/LO	---	---	IN/LT/RE	---		DI/LT/RE	LT/RE
Ревіталізація річок	*DI/O/LO	DI/LT/LO	IN/ST/RE	*DI/O/LO	DI/LT/RE	DI/O/LO	---	---	IN/LT/RE	*DI/O/LO		DI/LT/RE	LT/RE
Реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів	*DI/O/LO	DI/LT/LO	IN/ST/RE	IN/LO	DI/O/LO	DI/LT/LO	DI/LT/LO	DI/LT/LO	IN/LT/RE			DI/LT/LO	IN/LO
Проведення інформаційних кампаній та громадських акцій зі збору сміття в районі водних об'єктів басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської	---	---	---	IN/O/RE	IN/ST/RE	IN/ST/RE	IN/LT/LO	IN/LT/LO	IN/LT/RE	IN/RE			LT/RE

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)

Інв. № підл.		Підп. і дата		Взам. інв. №		Інв. № дубл.		Підп. і дата				
Зм.												
Кільк.												
№ докум.												
Підп.												
Дата												
<p>Звіт про стратегічний екологічний оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>		областей;										
		Обстеження гідротехнічних споруд на водних об'єктах в РБР Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей.	---	---	IN/O/RE	---	---	IN/RE		DI/RE	IN/RE	
		Проведення досліджень з визначення впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;	---	---	IN/LT/RE	IN/ST/RE	---	IN/RE	IN/RE			IN/RE
		Визначення меж водоохоронних зон, прибережних захисних смуг, пляжних зон та заплав малих річок в РБР Приазов'я, зазначення їх у документації із землеустрою, містобудівній документації на місцевому та регіональному рівні, внесення відомостей про відповідні обмеження у використанні земель до Державного земельного кадастру та позначення зазначених меж на місцевості інформаційними знаками у РБР Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;	---	---	IN/LT/RE	IN/RE	IN/RE	---	IN/RE			IN/RE
		Дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих	---	---	IN/O/RE		---	---	IN/RE		IN/RE	
167	Арк.											

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

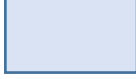
Зм.	
Кільк.	
№ док.м.	
Підп.	
Дата	

вод РБР Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей;										
Інвентаризація водних об'єктів в РБР Приазов'я в межах територіальних громад Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей, територія яких перебувала під окупацією з 2014 року та з 24.02.2022 року	---	---	IN/RE	---	---	---	---		DI/RE	IN/RE

* Вплив на довкілля у момент проведення робіт з метою реалізації запланованого заходу (вплив від спецтехніки, обладнання та інше)

--- реалізація заходу ніяким чином не впливає на стан компоненту довкілля

Умовні позначення:

Позначення	Пояснення до позначення
	Значний негативний вплив. Значний негативний вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків, щоб він став незначним.
	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
	Немає впливу, або нейтральний. Втручання не має ефекту, який можна було б довести, або такий вплив є незначним.
	Помірний позитивний вплив.
	Значний позитивний вплив
	Значення впливу не може бути оцінено з певністю через відсутність даних про компоненти навколишнього середовища, заплановану діяльність або з інших причин

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докum.	
Підп.	
Дата	

DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST / O	Довгостроковий (постійний 50-100 років) / Середньостроковий (10-15 років) / Короткостроковий (3-5 років) / Випадковий (тимчасовий, 1 рік)
LO / RE	Місцевий (в межах громади) / Регіональний(в межах суміжних громад)
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

Звіт
 про стратегічну екологічну оцінку
 проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
 (2025-2030)

7 ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

У цілому ПУРБ не передбачає заходів, які б мали значний негативний довготривалий вплив на довкілля. Заходи для запобігання, зменшення й пом'якшення негативних наслідків виконання заходів ПУРБ (таблиця 7.1.) ґрунтуються на впливах, оцінених у розділі 6 звіту, та міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Однак, такі заходи – це загальні рекомендації щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися в кожному конкретному випадку під час реалізації шляхів досягнення визначених пріоритетів, а також у процесі надання екологічних дозволів, проведенні оцінки впливу на довкілля планованої діяльності.

Також, необхідно передбачити заходи щодо дотримання режимів прибережних захисних смуг відповідно вимог ст.60,61 Земельного кодексу України та ст.88, 89 Водного кодексу України, а також дотримання вимог ст.86 Водного кодексу України при проведенні робіт на землях водного фонду.

Серед заходів Програми, які ймовірно, матимуть тимчасовий негативний вплив на довкілля (на етапі будівельних робіт) виділено наступні:

- будівництво/реконструкція/модернізація каналізаційних очисних споруд та каналізаційних мереж;
- ревіталізація річок, що передбачає, у тому числі розчищення, днопоглиблення і регулювання;
- реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів;
- будівництво системи централізованого водовідведення.

Нижче наведено узагальнені заходи щодо запобігання зменшення та пом'якшення негативних наслідків, які необхідно прийняти на етапі ведення будівельних робіт/робіт з реконструкції.

Таблиця 7.1 Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Складова довкілля	Причина виникнення негативного впливу	Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання заходу Програми
Атмосферне повітря	Робота двигунів внутрішнього згорання (ДВЗ) спецтехніки під час проведення	- використання на автотранспорті спеціальних моторних мастил, присадок до них і палива,

Підп. і дата
Зм. інв. №
№ дубл.
Підп. і дата
Інв. № підп.

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
						170

	будівельних робіт та робіт з реконструкції, що спричинює додаткові викиди ЗР у атмосферне повітря	модифікаторів кінематичних вузлів автомобілів, упровадження каталітичних перетворювачів палива та ін., що призведе до зменшення витрат пального, зменшення викидів забруднюючих речовин та збільшення моторесурсів двигунів; - використання якісного палива; - затвердження плану-графіку роботи будівельних машин, що виключає одночасну роботу всіх механізмів; - заборона роботи машин на холостому ходу; - передбачення необхідних заходів для захисту атмосферного повітря на етапі розробки проектної документації; - дотримання діючих норм законодавства під час проведення будівельних та монтажних робіт.
Водні ресурси	Проведення робіт з розчищення, днопоглиблення і регулювання русла річок, будівництво/реконструкція/ модернізація очисних споруд у межах водних об'єктів, що спричинить погіршення прозорості та підвищення рівня каламутності води, зміна гідрологічних параметрів водотоку, збільшення у воді концентрації завислих речовин, які знижують біологічну активність водної системи, тощо.	Перед початком усіх робіт дотримання необхідності проходження процедури оцінки впливу на довкілля згідно ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля». Під час виконання робіт обов'язкове дотримання вимог ст 80 Водного кодексу України. Окрім того, для мінімізації впливу на водні ресурси будуть застосовуватись наступні обмеження: - погодження ділянок і термінів виконання заходів з рибоохоронними органами; - проводити роботи у межений період; - при проведенні інженерних робіт забезпечити збереження водного об'єкта в частині охорони вод від забруднення, засмічення; - передбачити раціональне складування донних відкладень, які

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Інв. № підп.	Підп. і дата	№, № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

		<p>утворюватимуться внаслідок реалізації заходів з очищення річки;</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечити максимальне збереження існуючого рельєфу відповідно до природних ухилів; - не допускати порушення берегової лінії; - роботи з розчищення проводити виключно в межах, визначених проектом; - провести процедуру ОВД відповідно до ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля»; - заборона на проведення робіт та заходів, які є джерелами підвищеного шуму та дискомфорту, в період масового розмноження диких тварин з 1 квітня до 15 червня; у нерестовий період та в період нагулу молоді риби; - здійснення розрахунків збитків заподіяних водним біоресурсам внаслідок розчищення річки в зоні технічної каламутності та в зоні осадження каламутності вниз за течією та передбачити їх компенсацію; - заборона миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми
Грунти	<p>Можливий негативний вплив у ході проведення будівельних робіт у разі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недотримання вимог та рішень проектів; - виникнення аварійних ситуацій; - пролиття паливно – мастильних матеріалів (ПММ) під час роботи спецтехніки. <p>Внаслідок потрапляння нафтопродуктів, у ґрунті</p>	<p>Для попередження виникнення негативних наслідків у ході проведення робіт з будівництва та реконструкції:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обов'язкове дотримання вимог та етапів, вказаних у проекті виконання робіт та проекті організації будівництва; - допускати до роботи будівельні машини та механізми тільки в справному стані, без витоків палива та масла. У разі випадкового розлиття

Звіт					Арк
про стратегічну екологічну оцінку					
проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					
(2025-2030)					172
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

	виникають анаеробні умови, змінюється окисно-відновлювальний потенціал, порушується вуглецево-азотний баланс.	ПММ терміново проводити засипання піском забруднених ділянок ґрунту з наступною його передачею на знешкодження
Біорізноманіття	Проведення робіт з розчищення, днопоглиблення і регулювання русла річок, будівництво/реконструкція/ модернізація очисних споруд у межах водних об'єктів.	Для зниження впливу на водні біоресурси під час розчищення річок роботи не будуть проводити з 1 квітня до 15 червня (в період масового розмноження диких тварин) та у нерестовий період та в період нагулу молоді риби. У місцях проведення робіт необхідно: - вести контроль за наявністю охоронюваних рослин та заборону збирання рідкісних видів рослин; - вести контроль за наявністю охоронюваних видів тварин та заборону на їхнє вилучення із середовища існування; - вести контроль за руйнуванням природних оселищ (біотопів) з додатку 1 Резолюції №4 (1996) до Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі.
Екологічна мережа, рекреаційні зони	Проведення робіт з розчищення, днопоглиблення і регулювання русла річок, будівництво/реконструкція/ модернізація очисних споруд у межах водних об'єктів	Для зменшення впливу на ділянках, що належить до земель водного фонду будуть використовувати лише справне обладнання та спецтехніку для запобігання виникнення аварійних ситуацій. Окрім того, роботи не будуть проводитись у нерестовий період. Буде забезпечено дотримання вимог ЗУ «Про охорону земель», а роботи не будуть проводитись у період масового розмноження диких тварин. Буде забезпечено обмеження в'їзду транспортних засобів на територію рекреаційної зони та уникнення засмічення рекреаційної зони.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

Відходи	Під час проведення будівництва та реконструкції можливе утворення відходів (шини, машинні фільтри, будівельне сміття і тд). У разі відсутності організованого збирання та своєчасного вивезення сміття можуть виникнути несанкціоновані звалища відходів, стихійних смітників у межах смуг вулиць та доріг населених пунктів, зонах рекреації, на берегах водних об'єктів.	Для мінімізації впливу від утворення відходів необхідно: - забезпечити контроль та дотримання вимог діючого законодавства під час проведення робіт для попередження загрози складування будівельного сміття на проєктних ділянках, скидання їх у непризначених місцях тощо; - вирішення питання щодо роздільного збору відходів, а саме: контейнерів для збирання ТПВ та роздільного збирання ТПВ; - регулювання та організація збору й своєчасного вивезення сміття.
---------	--	--

Окрім вищеперерахованих заходів, дієвим інструментом для запобігання негативному впливу та вчасного реагування на нього є проведення післяпроектного моніторингу. Особливості такого моніторингу, а саме періодичність та компонент, що відстежується визначаються до кожного проєкту окремо у процесі проведення оцінки впливу на довкілля.

Вказані негативні впливи є тимчасовими та після завершення робіт припиняться. Аналізуючи заходи ПУРБ, довгострокового негативного впливу від їх реалізації не прогнозується. Водночас, виконання заходів, передбачених проєктом ПУРБ, позитивно впливатиме на довкілля, зокрема якість МПВ та МПЗВ.

Нижче додатково запропоновані доцільні та досяжні заходи (ДДЗ), які передбачається вжити на етапах реалізації плану.

Узагальнений перелік заходів, які передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків у досягненні стратегічних цілей та завдань ПУРБ:

1. Організація і впровадження ефективної системи постійного моніторингу фактичного впливу на довкілля реалізації заходів та проєктів ПУРБ, включаючи добір кваліфікованих експертів, формування зворотного зв'язку та здійснення процедур можливого коригування чи внесення змін до проєктів за даними моніторингу складових стану довкілля.

2. Забезпечення системи постійного моніторингу необхідними технічними засобами (аналітичні приладові комплекси та регіональні мережі їх розміщення на території області) і комп'ютерною технікою та ліцензованим

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
інв. № дубл.	
Підп. і дата	
інв. № підп.	

						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 174
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат			

програмним забезпеченням, а також – стандартизованими методиками вимірювань стану довкілля і обчислення та узагальнення результатів вимірювань складових стану довкілля.

3. Формування системи інформування громадськості та організації ефективних форм громадського обговорення щодо запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків впливу на складові довкілля у процесі виконання заходів та проектів ПУРБ, у т.ч. на основі даних моніторингу та з формуванням пропозицій і рекомендацій громадськості.

На всіх етапах реалізації ПУРБ заплановані рішення будуть здійснюватися у відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі згідно вимог Законів України «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону земель» тощо.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)</p>	Арк
						175
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

8 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА, У ТОМУ ЧИСЛІ БУДЬ-ЯКІ УСКЛАДНЕННЯ (НЕДОСТАТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЇ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ ТАКОЇ ОЦІНКИ)

Даний розділ містить обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення (недостатність інформації та технічних засобів під час здійснення такої оцінки).

Під час підготовки звіту про стратегічну екологічну оцінку визначено доцільність і прийнятність планованої діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки довкілля, а також оцінено вплив на навколишнє середовище, прогноз впливу на навколишнє середовище, виходячи із особливостей планованої діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Програма спрямована на координування дій Міндовкілля, Держводагентства, Держгеонадр, Держекоінспекції, БУВР річок Приазов'я та іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з метою покращення екологічного стану водних ресурсів басейну Приазов'я.

8.1 Виправдані альтернативи

На етапі складання Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки було розглянуто дві виправдані альтернативи, а саме:

- альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження проєкту ПУРБ.

- альтернатива 2: затвердження ПУРБ у запропонованій редакції.

Проте, під час складання даного Звіту СЕО авторами пропонується розгляд наступних альтернатив:

- альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження проєкту ПУРБ.

- альтернатива 2: затвердження ПУРБ з можливістю внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ протягом терміну реалізації плану.

- альтернатива 3: затвердження ПУРБ без можливості внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					176
					проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

Наслідки від прийняття альтернативи 1

У разі незатвердження проєкту ПУРБ існує висока вірогідність погіршення стану МПВ та МПЗВ басейну річок Приазов'я. З часом через застарілість або взагалі відсутність очисних споруд екологічний стан з «доброго» може досягти рівня «поганого»/«дуже поганого», а хімічний стан річок з «доброго» може досягти рівня «недосягнення доброго».

Окрім того, без відновлення мережі моніторингу підземних вод після деокупації територій та неможливості отримувати достовірну інформацію про МПЗВ, ймовірно, спостерігатиметься високий рівень виснаження вод та невідповідність їх якісного складу ДСанПіН 2.2.4-171-10.

Наслідки від прийняття альтернативи 2

Альтернативою 2 передбачається можливість внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ протягом терміну реалізації ПУРБ. Оскільки, велика частина територій басейну річок Приазов'я наразі окупована країною-агресором – рф, виконання деяких заходів Плану є нереальним. Спрогнозувати терміни закінчення бойових дій на даних територіях неможливо, тому протягом реалізації Плану (2025-2030 роки) оптимальним варіантом є передбачити механізми, які дозволили б вносити зміни та доповнювати заходи Плану. Це сприятиме комплексному, більш ефективному та швидшому вирішенні питань пов'язаних із покращенням стану водних ресурсів на звільнених територіях України.

Наслідки від прийняття альтернативи 3

Затвердження ПУРБ без можливості внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ є недалекоглядним та неефективним кроком, оскільки у разі деокупації територій Луганської, Донецької, Запорізької та Херсонської областей після проведення обстежень гідротехнічних споруд на водних об'єктах та дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод виникне необхідність у запровадженні нових заходів або зміні затверджених. Якщо ПУРБом не передбачити можливість внесення змін та не розробити механізми, то для таких територій з метою організованого та комплексного підходу необхідно буде прийняття окремих програм, стратегій, планів, що призведе до значних витрат часу, які недопустимі особливо при розгляді МПВ та МПЗВ, що постраждали від воєнних дій.

Отже, за результатами аналізу визначено, що в рамках гіпотетичного сценарію за альтернативою 1 існує висока ймовірність погіршення екологічного і хімічного стану МПВ та хімічного і кількісного стану МПЗВ, що у свою чергу впливатиме на здоров'я мешканців населених пунктів у

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)				Арк
									177
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат					

межах басейну, особливо враховуючи, той факт, що більшість безнапірних МПЗВ використовуються сільським населенням для задоволення питних потреб.

Неможливість внесення змін та доповнень до ПУРБ за гіпотетичною альтернативою 3, враховуючи велику частину окупованих територій та нереалістичністю проведення запланованих заходів на них є неефективним варіантом, який викличе лише додаткові витрати часу та бюджетних коштів на прийняття нових планів.

Найоптимальнішим варіантом за результати аналізу цілей та заходів ПУРБ визначено прийняття альтернативи 2, тобто затвердження ПУРБ з можливістю внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ протягом терміну реалізації плану. Такий підхід дозволить оперативно та комплексно діяти на територіях, що будуть звільнені. Після проведення попередніх гідротехнічних обстежень та аналізу якості МПВ та МПЗВ органи виконавчої влади матимуть змогу за результати досліджень затвердити високоефективні заходи для покращення екологічного і хімічного стану річок та кількісного і хімічного стану підземних вод.

8.2 Використані методи при складанні Звіту

Під час складання СЕО до ПУРБ використовувались такі основні методи:

- використання даних, наявних в ПУРБ, регіональних доповідях про стан навколишнього природного середовища, екологічних паспортах областей, дані Державного управління статистики, дані Держводагенства, інформації, яка включена в інші акти законодавства та програми, які мають відношення до проекту документу державного планування, дані моніторингу стану довкілля, експертні оцінки; інша доступна інформація;

- використання таких аналітичних методів, як порівняльний аналіз, аналіз тенденцій, SWOT-аналіз;

- методи участі громадськості: інформування, консультування, коментування, обговорення.

Стратегічна екологічна оцінка ПУРБ здійснювалася в спосіб, що передбачав такий алгоритм дій:

- 1) визначення ключових екологічних проблем басейну річок Приазов'я;

Підп. і дата						Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк 178
Зм. інв. №						Зм.	Кільк
нв. № дубл.						№ докум.	Підп.
Підп. і дата						Дат	
Інв. № підп.							

2) проведення оцінки стану довкілля й виявлення трендів, характерних для окремих компонентів навколишнього середовища та стану здоров'я населення у межах басейну;

3) аналіз відповідності цілей ПУРБ стратегічним цілям державної екологічної політики;

4) розробка заходів з пом'якшення ймовірних негативних впливів реалізації ПУРБ;

5) формулювання пропозицій щодо моніторингу; підготовка звіту про СЕО ПУРБ.

8.3 Труднощі, що виникли у ході розробки звіту СЕО

При підготовці Звіту зі Стратегічної екологічної оцінки виникали такі складнощі:

- у зв'язку з окупацією територій військами РФ відсутні достовірні та оперативні дані щодо якості МПВ та МПЗВ за 2022-2023 рік;

- відсутність рекомендацій щодо вибору методів аналізу відповідно стадії ДДП;

- відсутність затверджених методик для комплексного прогнозування впливу на довкілля та проведення оцінки за видами впливів на довкілля, особливо в контексті довгострокових перспектив.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					179
проскту Плану управління річковим басейном річок Призов'я					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

9 ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Програма моніторингу складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету, ключові індикатори та критерії для оцінки. Порядок здійснення моніторингу затверджено Постановою Кабінету Міністрів України №1272 від 16.12.2020р «Про затвердження Порядку здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»(далі – Постанова).

Для здійснення моніторингу замовник документа державного планування розробляє заходи з урахуванням результатів громадського обговорення, консультацій з органами виконавчої влади у процесі проведення стратегічної екологічної оцінки та транскордонних консультацій (у разі їх проведення). Здійснення таких заходів забезпечує можливість:

- виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, а саме вторинних, кумулятивних, синергічних, короткострокових (на один рік), постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків;

- запобігання, зменшення та компенсації негативних наслідків, зумовлених виконанням документа державного планування;

- виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення.

З метою забезпечення систематичності та об'єктивності спостережень за змінами стану довкілля, у тому числі за станом здоров'я населення, необхідно визначити:

- зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу, та строки їх виконання;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників відповідно до кожного з визначених у звіті про

Підп. і дата					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк
Зм. інв. №						
інв. № дубл.						
Підп. і дата						
інв. № підп.						
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		180

стратегічну екологічну оцінку наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- кількісні та якісні показники, одиниці їх вимірювання та цільові значення таких показників для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення;

- методи визначення кожного із показників, які дають змогу швидко та без надлишкових витрат їх вимірювати;

- періодичність вимірювання показників, проведення їх аналізу та співставлення із цільовими значеннями;

- засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, з урахуванням можливості виявлення негативних наслідків виконання документа державного планування, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку.

Моніторинг наслідків виконання ПУРБ заплановано проводити один раз на рік. Оскільки ПУРБ є документом державного планування з обмеженим терміном дії, пропонується здійснювати моніторинг його виконання, обмежившись періодом починаючи з наступного року після прийняття Плану до кінця строку його дії - 2030 року.

Оскільки, заходи ПУРБ покликані на досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод відстеження ефективності виконаних заходів прямо пов'язане із дослідженнями зміни якості МПВ і МПЗВ.

Моніторинг поверхневих вод. Моніторинг поверхневих вод здійснюється відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою КМУ від 19 вересня 2018 р. № 758. Суб'єктами державного моніторингу вод є Міндовкілля, Держводагентство та ДСНС.

Щороку починаючи з 2020 року програми моніторингу масивів поверхневих вод затверджуються відповідними наказами Міндовкілля (від 31.12.2020 р. № 410, від 05.01.2022 р. № 1 та від 17.01.2023 № 27) та доводяться до виконання Держводагентством.

У басейні річок Приазов'я моніторинг поверхневих вод здійснюється на 19 пунктах на 18 МПВ у 13 річках: Малий Утлюк, Ташенак, Молочна (2 пункти), Джегельня, Корсак, Лозоватка, Обіточна, Берда (3 пункти), Каратиш,

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						181
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

Мокра Білосарайська, Кальміус (2 пункти), Кальчик (2 пункти), Малий Кальчик та каналі Р-9 (Додаток 6).

Серед 18 МПВ, на яких здійснюється моніторинг, 13 МПВ відносяться до категорії «річки», 4 МПВ до категорії «ІЗМПВ» та 1 МПВ до категорії ШМПВ.

Під час виконання програми моніторингу відбір проб води та виконання вимірювань здійснюється з урахуванням оперативної військової ситуації.

Ефективність запропонованих заходів відображається на зміні таких характеристик, як гідроморфологічний, хімічний, екологічний стан та екологічний потенціал для МПВ та кількісний і хімічний стан МПЗВ. У зв'язку з цим моніторинг ефективності реалізованих заходів ПУРБ базуватиметься на індикаторах, що наведені у таблиці 9.1.

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проскту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)</p>					Арк
										182
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докum.	
Підп.	
Дата	

Таблиця 9.1 Індикатори, що відображають наслідки виконання ПУРБ для поверхневих вод

Компонент докiлля	Характеристика	Метод визначення	Одиниці виміру	Періодичність
МПВ	Гідроморфологічний стан	Здійснюється згідно з Методикою, затвердженою наказом УкрЦГМ №23 від 19.02.2019 р. за п'ятьма класами.	клас «відмінний», «добрий», «задовільний», «поганий», «дуже поганий»	Періодичність відбору проб повинна відповідати вимогам, зазначених у Додатку 1 до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 758
	Хімічний стан	Базується на визначенні концентрацій пріоритетних речовин зазначених у Директиві 2008/105/ЄС із врахуванням Директиви 2013/39/EU250, де встановлено граничні значення екологічних нормативів якості. В Україні на даний час для оцінки стану МПВ наказом Мінприроди від 6 лютого 2017 року № 45, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 20 лютого 2017 року за № 235/30103 визначено перелік показників, екологічні нормативи якості для яких встановлено у Додатку 8 наказу Мінприроди від 14.01.2019 №5 «Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод».	клас «добрий», «недосягнення доброго»	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

		Для оцінки хімічного стану МПВ використовувалися статистично оброблені дані вимірювань вмісту забруднюючих речовин у поверхневих водах МПВ басейну річок Приазов'я проведені в рамках програм діагностичного моніторингу масивів поверхневих вод у 2021 році, а саме: середнє та максимальне значення.		
Екологічний стан		Визначення екологічного стану масиву поверхневих вод здійснюється за біологічними, гідроморфологічними, хімічними та фізико-хімічними показниками, які узагальнено характеризують стан. Віднесення МПВ до певного екологічного стану здійснюється відповідно до наказу Мінприроди від 14.01.2019 №5 «Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод».	<u>стан</u> «відмінний», «добрий», «задовільний», «поганий», «дуже поганий»	
Екологічний потенціал		Визначення екологічного потенціалу для штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод здійснюється за біологічними та фізико-хімічними показниками, наведеними у додатку 7 до «Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з	<u>клас</u> добрий», «задовільний», «поганий», «дуже поганий»	

Інв. № підл.	Підп. і дата	Взам. інв. №	Інв. № дубл.	Підп. і дата

Зм.	
Кільк.	
№ докум.	
Підп.	
Дата	

		класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод».		
--	--	---	--	--

Звіт
про стратегічну екологічну оцінку
проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я
(2025-2030)

Моніторинг підземних вод. Кількісний та хімічний стан підземних вод контролюється в рамках державної системи моніторингу підземних вод і прогноуються зміни стану як у природних умовах, так і під впливом діяльності людини. Кількісний та хімічний моніторинг проводиться в одних і тих самих спостережних свердловинах. Моніторинг проводиться як в безнапірних, так і в напірних водоносних горизонтах в умовах: природних, слабо порушених і порушених. Порушені умови досліджуються в межах експлуатаційних водозаборів.

Державний моніторинг підземних вод включає діагностичний та операційний моніторинг, показники і періодичність яких визначені згідно з ВРД і наведені у Додатку 2 Порядку здійснення державного моніторингу вод. Складовими державного моніторингу масивів підземних вод є моніторинг кількісних, хімічних і фізико-хімічних показників. Порядок здійснення державного моніторингу вод не визначає мережу моніторингу (зокрема кількість пунктів моніторингу), але встановлює періодичність і досліджувані показники. Складовими державного моніторингу підземних вод є моніторинг кількісних, хімічних та фізико-хімічних показників.

Таблиця 9.2 Індикатори, що відображають наслідки виконання ПУРБ для підземних вод

Суб'єкт моніторингу	Найменування показника	Періодичність
Діагностичний моніторинг**		
Держгеонадра	рівні	один три рази на місяць
	Температура, окисно відновний потенціал, перманганатна окиснюваність, мінералізація	не менше ніж двічі на рік
	макрокомпоненти: - кальцій, магній, натрій, калій, гідрокарбонатні іони, ферум загальний, флуор	чотири рази на рік
	мікрокомпоненти	один раз на рік
	забруднюючі речовини згідно з переліком, що затверджується Мінприроди	чотири рази на рік
	специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини)	один раз на два шість років
	специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини)	

Підп. і дата	Зм. інв. №	Інв. № підп.
Інв. № дубл.	Підп. і дата	Інв. № підп.
Зм.	Кільк.	№ докум.
Підп.	Дат	

Операційний моніторинг***

Держгеонадра	Гідрогеологічний режим: рівні підземних вод	один п'ять разів на місяць
	жорсткість загальна, карбонатна, некарбонатна мініралізація	щокварталу, не менше ніж двічі на рік
	феноли нафтопродукти синтетичні поверхнево активні речовини	один раз на один два роки
	макрокомпоненти: гідрокарбонатні іони, кальцій, калій, магній натрій, силіцій, ферум загальний, флуор	щокварталу, не менше ніж двічі на рік
	мікрокомпоненти: алюміній, аргентум, берилій, кобальт, купрум, манган, молібден, нікель, селен, стронцій, хром, цинк	один раз на рік
	забруднюючі речовини згідно з переліком забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод, що затверджується Мінприроди	щокварталу, не менше ніж двічі на рік
	специфічні синтетичні забруднюючі речовини (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини); специфічні несинтетичні забруднюючі речовини (уран, радій, радон та інші речовини)	один раз на шість років

** Дані уточнюються та доповнюються з урахуванням специфіки масиву.

*** Дані уточнюються та доповнюються з урахуванням специфіки масиву та за результатами діагностичного моніторингу

Періодичність спостережень та перелік контрольованих показників для підземних вод визначено у додатку 2 Порядку здійснення державного моніторингу вод.

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів здійснюватиметься моніторинг виконання ПУРБ, що дасть змогу оперативно

Підп. і дата	
Зм. інв. №	
Інв. № дубл.	
Підп. і дата	
Інв. № підп.	

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 187
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

приймати необхідні управлінські рішення. Загальний перелік показників – індикаторів ступеня виконання заходів ПУРБ та їх ефективності представлено у таблиці 9.3.

Таблиця 9.3 Індикаторні показники ступеня виконання ПУРБ

Індикаторні показники ступеня виконання ПУРБ			
№	Суть заходу ПУРБ	Індиктор	Одиниця виміру
1	Будівництво/реконструкція/модернізація очисних споруд та мереж водовідведення, мереж каналізації	Кількість об'єктів, що збудовано, реконструйовано та модернізовано	одиниць
2	Будівництво/реконструкція/модернізація очисних споруд та мереж водовідведення, мереж каналізації	Обсяг очищених стічних вод	тис. м ³ /добу
3	Ревіталізація річок	Протяжність ділянок відновлення, сумарна довжина поглиблення,	км
4	Реконструкція та розширення полігону твердих побутових відходів	Площа розширення полігону	га
5	Дослідження впливу військових дій на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей	Кількість відібраних проб води та проведених вимірювань вмісту забруднюючих речовин.	число відібраних проб
6	Інвентаризація водних об'єктів в районі басейну річок Приазов'я в межах територіальних громад Донецької, Запорізької, Луганської та Херсонської областей, територія яких перебувала під окупацією з 2014 року та з 24.02.2022 року	Число лінійних та площинних поверхневих водних об'єктів	об'єктів
7	Проведення досліджень з визначення впливу інвазійних видів на стан масивів поверхневих вод району басейну річок Приазов'я	Кількість здійснених натурних еспедиційних досліджень	число досліджень
8	Проведення інформаційних кампаній та громадських акцій зі збору сміття в районі водних об'єктів басейну річок Приазов'я	Кількість проведених кампаній (тематичних лекцій, навчальних годин у навчальних закладах, семінарів,	число проведених заходів

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата
Зм.	Кільк.	№ докум.	Підп.	Дат

10 ОПИС ЙМОВІРНИХ ТРАНСКОРДОННИХ НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ (ЗА НАЯВНОСТІ)

Басейн річок Приазов'я має транскордонні води, зокрема: річка Міус з 258 км своєї довжини лише 90 км від витоків протікає по території України; її притоки Вільховчик, відповідно – 153 і 21,6 км, Кринка – 180 і 155 км; річка Мокрий Єланчик з 105 км по території України протікає 14 км, її притока Сухий Єланчик – 77 і 19,4 км, інша притока річка Павлівська протікає по території України частково з 10 по 5 км свого русла; притока Грузького Єланчика річка Гірка витікає і впадає в основну річку на території нашої держави, але двічі виходить на територію російської федерації (рф).

Проведення робіт з реконструкції/будівництва очисних споруд, ревіталізація у межах басейнів може спричинити наступні наслідки:

- тимчасове погіршення прозорості та підвищення рівня каламутності води вниз за течією;

- зміна гідрологічних параметрів водотоку, в тому числі зміна рівню води, швидкості течії ізолювання окремих ділянок річки;

- збільшення у воді концентрації завислих речовин, які знижують біологічну активність водної системи в цілому;

- осаджування скаламучених зважених частинок на дно річки нижче за течією призводить до зменшення кількості донної спільноти;

- зміна хімічних характеристик середовища проживання, при попаданні і розчиненні у воді похованих в донному ґрунті і звільнених при його розробці хімічних речовин.

У зв'язку з наявністю транскордонних вод, що протікають на території рф спостерігатиметься і транскордонний вплив. Проте, враховуючи той факт, що уряд України розірвав Угоду з рф у сфері водних відносин, українські фахівці не проводять з росіянами жодних спільних дій на транскордонних водних об'єктах та не обмінюються інформацією у цій сфері. Відповідне рішення про припинення 30-річних дипломатичних відносин з рф у сфері водних відносин Кабінет Міністрів України схвалив на своєму засіданні 30 грудня 2022 року.

Окрім того, слід зазначити, що рф починаючи з 2014 року завдала/завдає значних збитків навколишньому природному середовищу України, у тому числі підземним та поверхневим водам внаслідок ведення бойових дій, тому

Інв. № підп.	Підп. і дата	№. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						190
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

11 РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

В резюме в більш короткому вигляді викладена основна інформація, наведена в пунктах 1-10 розділу «Зміст про СЕО» для широкої аудиторії.

Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030) містить аналіз впливу реалізації ПЗ на різні компоненти навколишнього природного середовища та здоров'я населення.

Екологічні проблеми басейну річок Приазов'я були проаналізовані у розділі 4 даного Звіту.

Заходи ПУРБ зорієнтовані на досягнення/підтримання «доброго» екологічного та хімічного стану масивів поверхневих вод, «доброго» хімічного та кількісного стану масивів підземних вод, а також «доброго» екологічного потенціалу штучних або істотно змінених масивів поверхневих вод. Доброго екологічного стану / потенціалу до 2030 року досягнуть 183 МПВ, з них 161 МПВ, це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), 22 МПВ – це 5% МПВ від тих, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком недосягнення екологічних цілей, і досягнуть екологічних цілей за рахунок впровадження заходів ПЗ. Інші МПВ басейну, які знаходяться під ризиком чи можливо під ризиком (372 МПВ), можуть досягти доброго екологічного стану / потенціалу до 2036 або 2042 р. за умов впровадження заходів із ПЗ. Доброго хімічного стану до 2030 року досягнуть 501 МПВ, це ті, що станом на зараз є без ризику (для них потрібно зберегти такий стан), 54 МПВ, які за результатами оцінки антропогенного навантаження знаходяться під ризиком, досягне екологічних цілей не раніше 2036 або 2042 р. за умов впровадження заходів із ПЗ.

У басейні річок Приазов'я визначено 15 груп МПЗВ. Серед визначених на нинішньому етапі робіт МПЗВ і їхніх груп доброго кількісного стану до 2030 року досягнуть 11 (73 % від ідентифікованих МПЗВ і їхніх груп), інші 4 групи (27 % від ідентифікованих МПЗВ і їхніх груп) прогнозовано можуть досягти доброго кількісного стану не раніше 2042 року. А доброго хімічного стану – 7 (47 % від ідентифікованих МПЗВ і їхніх груп). Решта 8 груп МПЗВ (безнапірні та напірні) прогнозовано можуть досягти доброго хімічного (якісного) стану не раніше 2042 р. за умов реалізації масштабних заходів зі зменшення навантаження від дифузних джерел забруднення.

ПУРБ передбачає реалізацію 65 заходів (59 основних та 6 додаткових) з можливістю внесення доповнень та змін до затвердженої ПЗ, що особливо

Інс. № підп.	Підп. і дата	Інс. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт про стратегічну екологічну оцінку проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)	Арк
						192
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

важливо, враховуючи окупацію територій та відсутність достовірної інформації про стан водних ресурсів. Основна частина заходів спрямована на будівництво/реконструкцію/модернізацію очисних споруд, каналізаційних мереж.

Для мінімізації можливих негативних наслідків, що можуть виникнути від реалізації ПЗ запропоновані заходи, що висвітлені у розділі 7 Звіту.

У ході розробки СЕО визначено, що цілі ПУРБ відповідають стратегічним цілям екологічної політики України, що визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року». Окрім того, у розділі 5 даного Звіту проаналізовані шляхи врахування зобов'язань, що діють на міжнародному, національному та регіональному рівнях та визначено яким саме чином вони враховані у ПУРБ.

З огляду на все вищезазначене, можна стверджувати, що в цілому розроблення ПУРБ проведено з урахуванням ймовірних впливів на довкілля та стан здоров'я населення та прагненням нівелювати негативні наслідки. Реалізація Плану сприятиме покращенню стану водних ресурсів та відповідно здоров'я населення у межах басейну річок Приазов'я.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					193
проскту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					(2025-2030)					
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. ЗУ «Про стратегічну екологічну оцінку» від 20 березня 2018 року;
2. ЗУ «Про оцінку впливу на довкілля» від 23.05.2017 року;
3. ЗУ «Про державні цільові програми» від 18.03.2004 року;
4. ЗУ «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» від 28.02.2019 року;
5. ЗУ «Про управління відходами» від 20.06.2022 року;
6. ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 року;
7. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 18.07.2019 № 260 «Про внесення змін до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
8. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10 серпня 2018 року № 296 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
9. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 29 грудня 2018 року № 465 «Зміни до Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування»;
10. Донецька ОВА. Екологічний паспорт Донецької області за 2022 рік / Донецька ОВА. – 2023.
11. Луганська ОВА. Екологічний паспорт Луганської області за 2022 рік / Луганська ОВА. – 2023.
12. Запорізька ОВА. Екологічний паспорт Запорізької області за 2022 рік / Запорізька ОВА. – 2023.
13. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Донецькій області за 2022 рік. – 2023.
14. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Луганській області за 2022 рік. – 2023.
15. Регіональна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Запорізькій області за 2022 рік. – 2023.
16. Стратегія розвитку Луганської області на 2021–2027 роки.
17. Стратегія розвитку Донецької області на період до 2027 року.
18. Стратегія регіонального розвитку Запорізької області на період до 2027 року.

Підп. і дата
Зм. інв. №
інв. № дубл.
Підп. і дата
інв. № підп.

					Звіт про стратегічну екологічну оцінку проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)	Арк 194
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат		

19. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. Огляд стану імплементації Директив та Регламентів ЄС у сфері охорони та використання водних ресурсів / Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

20. План управління ризиками затоплення для окремих територій у межах району басейну річок Приазов'я на 2023–2030 роки;

21. Директиви ЄС у сфері управління водними ресурсами: довідник. – Рівне: "Волинські береги", 2019. – 224 с.

22. Головне управління статистики у Донецькій області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.donetskstat.gov.ua/>.

23. Головне управління статистики у Луганській області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://lg.ukrstat.gov.ua/index.htm>.

24. Головне управління статистики у Запорізькій області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.zp.ukrstat.gov.ua/>.

25. Головне управління статистики у Херсонській області [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.ks.ukrstat.gov.ua/>.

26. Програма державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря зони «Херсонська».

27. Концепція реалізації державної політики у сфері зміни клімату на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 932-р;

28. Каталог річок України / Упорядник Г. І. Швець, Н. І. Дрозд, С. П. Левченко. Відповідальний редактор В. І. Мокляк. — К.: Видавництво АН УРСР, Інститут гідрології та гідротехніки, 1957. — 191 с;

29. Геопортал «Карти України» [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://geomap.land.kiev.ua/>

30. Emerald Network - General Viewer [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://emerald.eea.europa.eu/>.

31. Директива 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами і доповненнями, внесеними Рішенням № 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС (пункти 1719, 1772, 1779).

32. Директива Ради 91/676/ЄЕС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами і доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 (пункти 1720, 1721, 1746).

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	Звіт					Арк
					про стратегічну екологічну оцінку					195
					проекту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я					
					(2025-2030)					
					Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат	

53. Північно-Західне Приазов'я: геологія, геоморфологія, геологогеоморфологічні процеси, геоecологічний стан: монографія / Л.М. Даценко, В.В. Молодиченко, О.В. Непша та ін.; відп. ред. Л.М. Даценко. – Мелітополь: Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2014. – 308 с.

Інв. № підп.	Підп. і дата	№ дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата	<p style="text-align: center;">Звіт про стратегічну екологічну оцінку проскту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030)</p>					Арк
										197
Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат						

ДОДАТКИ

Інв. № підп.	Підп. і дата	Інв. № дубл.	Зм. інв. №	Підп. і дата

Зм.	Кільк	№ докум.	Підп.	Дат

Додаток 1 Розміщення Повідомлення про оприлюднення заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки та заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на сайті Держводагенства України

ПРО НАС

ДІЯЛЬНІСТЬ

ГРОМАДЯНАМ

ПРЕСЦЕНТР

ПУБЛІЧНА ІНФОРМАЦІЯ

ВОДОГОСПОДАРСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ

Пошук

→ Новини → Повідомлення про оприлюднення Заяв про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєктів ПУРБ

Повідомлення про оприлюднення Заяв про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєктів ПУРБ

опубліковано 27.12.2023 17:27

Відповідно до частини 2 статті 10 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» Держводагенство розпочинає процедуру стратегічної екологічної оцінки та оприлюднює на офіційному вебсайті Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки 9 проєктів Планів управління річковими басейнами:

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном Дніпра (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном Дністра (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном Дону (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном Дунаю (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном Вісли (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном Південного Бугу (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном річок Причорномор'я (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном річок Приазов'я (2025-2030);

Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Плану управління річковим басейном

Основні новини

12.01.2024 12:46

Лабораторія моніторингу вод Північного регіону Держводагенства отримала атестат про акредитацію

10.01.2024 10:54

16 січня у форматі відеоконференції відбудеться засідання басейнової ради нижнього Дунаю

09.01.2024 10:57

18 січня відбудеться засідання Басейнової ради річки Тиса

Активізація Windows

Перейдіть до розділу "Наст

Рисунок 1 Розміщення Повідомлення про заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на сайті Держводагенства України

(<https://davr.gov.ua/news/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-zayav-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-ocinki-proyektiv-purb->)

Повідомлення про оприлюднення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030)

опубліковано 27.12.2023 17:10

Державним агентством водних ресурсів України розроблено проект Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030) та розпочато процедуру його стратегічної екологічної оцінки відповідно до Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» (далі – Закон).

Так, відповідно до частини 2 статті 10 Закону на офіційному вебсайті Державного агентства водних ресурсів України оприлюднено Заяву про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030).

Громадськість у межах строку громадського обговорення має право подати зауваження та пропозиції до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030).

У рамках громадського обговорення Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту документа державного планування просимо надавати письмові зауваження та пропозиції на поштову адресу: вул. Велика Васильківська, 8, м. Київ, 01024 або на електронну адресу: rbtr@davr.gov.ua з поміткою в темі листа «Пропозиції до заяви про CEO».

Строк подання пропозицій та зауважень до Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проекту Плану управління річковим басейном річок Призов'я (2025-2030) становить 10 днів з дня її оприлюднення. Пропозиції та зауваження, подані після встановленого строку, не розглядаються.

Заява про CEO ПУРБ річки Призов'я

Основні новини

12.01.2024 12:46

Лабораторія моніторингу вод Північного регіону Держводагенства отримала атестат про акредитацію

10.01.2024 10:54

16 січня у форматі відеоконференції відбудеться засідання басейнової ради нижнього Дуню

09.01.2024 10:57

Активация Windows

18 січня відбудеться засідання Басейнової ради річки Тиса Перейдіть до розділу "Настройки", щоб активувати V

Рисунок 2 Розміщення Повідомлення про заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки на сайті Держводагенства України (<https://davr.gov.ua/povidomlennya-pro-oprilyudnennya-zayavi-pro-viznachennya-obsyagu-strategichnoi-ekologichnoi-ocinki-proyektu-planu-upravlinnya-richkovim-basejnom-richok-priazovya-20252030>)

Додаток 2 Свідоцтво № 227

Свідоцтво № 227 від 15.11.2019 р. про проходження підвищення кваліфікації за темою «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та перший досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка»

Додаток 3 Свідоцтво №230

Свідоцтво №230 від 15.11.2019 р. про підвищення кваліфікації «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

Додаток 4 Свідоцтво №229

Свідоцтво №229 від 15.11.2019 р. про підвищення кваліфікації «Здійснення оцінки впливу на довкілля (ОВД) в Україні: особливості та досвід впровадження. Стратегічна екологічна оцінка».

